

OD. No. 996

ANTI-COMMUNISME OP

Naam SOCIALISTISCHE GRONDSLAG.

ie ook:

W

Uit		In	Uit		In	Uit		In	Uit		In
Datum	Aan	Datum	Datum	Aan	Datum	Datum	Aan	Datum	Datum	Aan	Datum
11-5-50		17/5									
12/5	4	16/6									
17/8	B	19/8									
31-10	D	2/11									
24/11	4	27-11									
13/6 51	D	14/6									
4/8 52	MEI	20/2									
23/2	B	25/2									
20-60	D										
19/5-51	D										
21/12 54	B II										

20 MEI 1954

MINUTENBLAD

OSSIER No. GD 996

NAAM: ANTI-COMMUNISME OP SOCIALISTISCHE GRONDSLAG

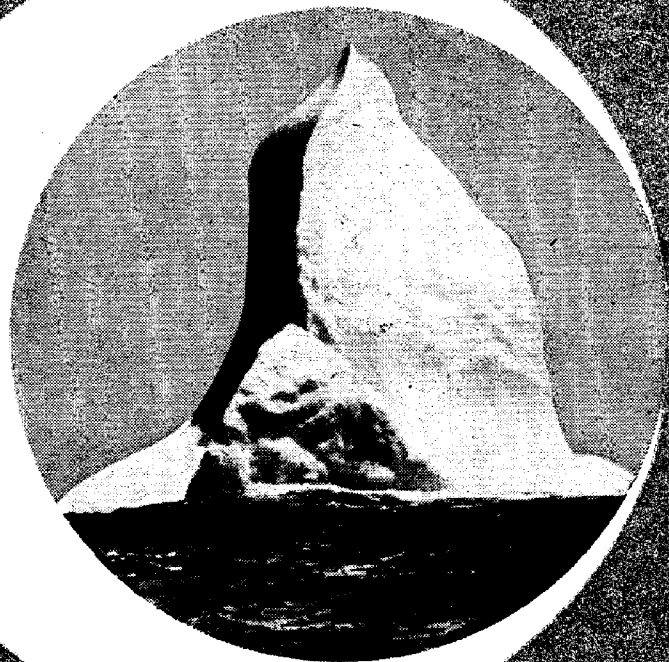
- 1 Gewijzigd op verzoek van BII Ia.
AGD 4b. 10-5-50. RA1.
- 2 Gecontroleerd i.v.m. overzicht a.c. organisaties, enz.
Overgedragen aan BIV. 11-5-50.

Uit			In	Uit			In	Uit			In
Datum	Aan	Paraaf	Datum	Datum	Aan	Paraaf	Datum	Datum	Aan	Paraaf	Datum
11/5 '50	Bma	-	15/5								
15/5	4	-	16/6								
19/8	~~R~~	-	17/8								
31-10	Gid	-	2/11								
24/11	4	-	27-11								
13/6 '51	D	-	14/6								
4/8	KEL	-	7/8								
23/2	B	-	29/2								
20.6.50	D	-	25/6								
19/5-54	D	20 MEI 1954	1954								
3/5-'54	BV	-3.11.54	1954								

DE IJSBERG

OP 9/16

DE IJSBERG
OP 9/16

De opdracht

Een ijsberg is een gevaarlijk ding. Eéntiende deel steekt boven het water, negentiende blijft er onder. Juist dat onder water liggende deel levert het grootste gevaar op voor een schip. Als de kapitein niet uit zijn ogen kijkt, zit hij er zò op, en dan gaat zijn schip met man en muis naar de kelder. Uitkijken is dus de boodschap!

Met de communistische beweging is het net zo gesteld. Eéntiende — de propaganda en agitatie in Parlement, Provinciale Staten, Gemeenteraden en op openbare vergaderingen — is zichtbaar. Denkt niet, dat dat het belangrijkste is! Integendeel! Het belangrijkste is het ondergrondse werk: de cellenbouw, de mantelorganisatie, het vredescomité, de „kameraden die een opdracht hebben in de reactionnaire bewegingen” (dat zijn in hun ogen alle niet-Stalinistische bewegingen) en ook het werk in leger en vloot en niet in de laatste plaats de dood-gewone spionage voor de Sowjet-Unie.

Wij moeten uitkijken en op onze hoede zijn, want anders vergaat ook ons schip — het schip van staat — met man en muis.

PRIJS 15 CENT

★

Uitgave: Partij van de Arbeid — Tesselschadestraat 31 — Amsterdam

Copyright P. v. d. A. — Nadruk verboden

Nadat de communisten in 1917 in Rusland aan de macht gekomen waren is snel een begin gemaakt met het oprichten van een nieuwe communistische, internationale organisatie, de Komintern. Nu was dat begin pover. Veel echte Bolsjewieken waren er nog niet op de wereld. De revolutie in Rusland had echter zo'n grote aantrekkingskracht op een aantal revolutionnaire geesten, dat er in verschillende groepen een neiging ontstond naar het communisme. Er waren groepen en groepjes mensen, die zich graag aan wilden sluiten bij de Komintern en die vroegen op welke voorwaarden dat kon gebeuren.

Op het tweede congres van de Komintern in 1921 werden door het Executief (uitvoerend) Comité der Komintern (EKKI) een 21-tal voorwaarden gesteld waaraan de partijen moesten voldoen om deel te kunnen uitmaken van de nieuwe internationale.

Die voorwaarden waren straf.

Zo eist men in artikel 12 een ijzeren discipline en een zo centraal mogelijk geleide partij en in artikel 13 een onvoorwaardelijke hulp voor iedere Sovjet-republiek die strijdt voert tegen de contra-revolutionnaire krachten (U ziet er is niets nieuws onder de zon).

De verklaringen van Paul de Groot en Thorez in 1948 waren niet anders dan herhalingen van de eisen van 1921.

De Groot en Thorez verklaarden in 1948 dat in geval van oorlog de Nederlandse en de Franse arbeiders nooit de wapens tegen de Sowjet Unie zouden opnemen. De bedoeling van deze verklaring is nog eens verduidelijkt toen Paul de Groot zei dat de Nederlandse arbeiders de Sowjet Legers als bevrijders zouden begroeten.

Ook de negende voorwaarde van het EKKI is interessant.

„Iedere partij die deel wenst uit te maken van de communistische internationale moet systematisch en hardnekkig communistische activiteit ontplooiën binnen de vakbeweging, de arbeiders- en bedrijfsraden, de coöperatie en andere massa-organisaties van de arbeiders. De communistische cellen moeten volledig onder de contrôle van de gehele partij gesteld worden”.

Mijnheer van Pul met zijn blaadje „De stem van de N.V.V.-er” handelt volgens het beproefde recept.

Wie is de heer Van Pul? Deze man werd in opdracht van de C.P.N. een blauwe Maandag lid van de bij het N.V.V. aangesloten Algemene Nederlandse Metaalbedrijfs Bond. Aanvankelijk was hij lid van de communistische Eenheids Vak Centrale (E.V.C.). Hij werd wegens communistische activiteit uit de A.N.M.B. gezet en geeft sedertdien een blaadje uit onder de misleidende naam „De stem van de N.V.V.-er”. Dit blaadje handelt precies als in Artikel 9 van het E.K.K.I. is omschreven.

Artikel 3 en 4 van de 21 voorwaarden luiden:

„Haast in alle landen van Europa en Amerika treedt de klassestrijd in de fase van de burgeroorlog op. Onder dergelijke verhoudingen kunnen de communisten geen vertrouwen in de burgerlijke legaliteit hebben. Zij zijn verplicht overal een parallel-organisatieapparaat te maken die in het beslissende ogenblik de partij zal helpen haar plicht tegenover de revolutie te vervullen”.

„De plicht tot verbreiding van de communistische ideeën houdt de bijzondere verplichting in tot een nadrukkelijke systematische propaganda in het leger. Waar deze agitatie wettelijk verboden is, moet zij illegaal gevoerd worden. Het afzien van zulk werk is verraad aan de revolutionaire plicht en onverenigbaar met het lidmaatschap van de Komintern”.

Hier wordt dus een duidelijke opdracht gegeven, nl. een apparaat te vormen, dat in het leger gaat werken. Een communistische partij, die dat niet doet, pleegt verraad.

De taak in het leger

Wat houdt dat „militaire werk” nu in? Op de 24ste zitting van het derde congres van de Komintern werd op 12 Juli 1921 een aantal stellingen over het organisatorische werk van de communistische partijen aangenomen. Stelling 30 luidt:

„Voor de propaganda in leger en vloot moeten de voor ieder land het meest geschikte methoden apart onderzocht worden. Anti-militaristische agitatie in pacifistische zin is zeer schadelijk, zij ondersteunt slechts de bedoelingen van de bourgeoisie om het proletariaat te ontwapenen”.
„Iedere mogelijkheid van het proletariaat om wapens in handen te krijgen moet zo energiek mogelijk benut worden”.

In het jaar 1928 dus een zevental jaren later, in volle vreedstijd, nam het hoogste communistische lichaam, het zesde wereldcongres, op haar 45ste zitting van 29 Augustus 1928 een 50-pagina's lange resolutie aan over „de strijd tegen de imperialistische oorlog en de taken der communisten”. Eigenlijk zou deze resolutie in zijn geheel afgedrukt moeten worden. Dan zou allicht ook voor de meest-naïeve lieden duidelijk worden wat de vredesactie van de thans levende communisten en de handtekeningactie voor de resolutie van Stockholm in werkelijkheid betekenen. Neem bijv. paragraaf 8 van de hierboven bedoelde 50 pagina's. Daar staat:

„De val van het kapitalisme is onmogelijk zonder geweld, zonder de bewapende opstand, en oorlogen van het proletariaat tegen de bourgeoisie.

In het tegenwoordige tijdperk van de imperialistische oorlogen en wereld-revolutie zijn, zoals Lenin bewezen heeft, revolutionaire burgeroorlogen, oorlogen van de proletarische dictatuur tegen de burgerlijke staten en het wereldkapitalisme, nationaal-revolutionaire oorlogen van onderdrukte volkeren tegen het imperialisme onvermijdelijk. Daarom kan het proletariaat, juist omdat het voor het socialisme en voor de vernietiging van de oorlogen strijdt, geenszins tegen i e d e r e oorlog zijn”.

Duidelijk staat het er dus; een bewapende opstand is noodzakelijk, oorlogen van de proletarische dictatuur d.w.z. de Sovjet-Unie tegen de burgerlijke staten en het wereldkapitalisme zijn onvermijdelijk. Hier wordt dus openlijk stelling genomen voor de aanvalsoorlog.

Dat is wat anders dan de toespraakjes van Stalin tot de een of andere journalist, waarbij hij zegt, „dat de twee systemen (kapitalisme en communisme) vreedzaam naast elkaar kunnen bestaan”.

Het is goed om te onthouden bij al het gebeuzel van Russische en bevriende zijde over het „bedreigde” Noord-Korea.

Ook niet mis is de volgende passage uit paragraaf 12:

„De eerste plicht van de communisten in de strijd tegen de imperialistische oorlog is, de sluier te verscheuren waarmee de bourgeoisie de voorbereiding van de oorlog bedekt en de brede massa's de werkelijke toestand te tonen. Dit betekent voor alles de soherpste politieke en propagandistische strijd tegen het pacifisme”.

Maar pacifistische dominés die hun handtekening zetten onder de Stockholmoproep zijn natuurlijk bij de communistische heren welkom. Deze goedwillende mensen steunen daarmee dus onbewust hun eigen ondergang.

Een klein staaltje van onoprechtheid levert paragraaf 15 d:

„Een van de taken is de strijd tegen de burgerlijke militaire jeugdopleiding. Waar deze verplicht is roepen de communisten de jeugdige arbeiders op daaraan deel te nemen en zij organiseren in deze opleiding de voorlichting van de arbeidersjeugd en werken aan de ontbinding van deze burgerlijke organisaties. Hetzelfde werk moet ook in de vrijwillige burgerlijke militaire opleidingsorganisaties gedaan worden. Hiertoe sturen de Communistische Partij en de communistische jongerenorganisatie hun leden in zulke organisaties. Zij roepen de arbeidersjeugd op om niet toe te treden maar om afweerorganisaties van de arbeidersklasse te vormen”.

Van de vrijwillige organisaties moeten de jonge communisten dus lid worden om „met list en bedrog” volgens het recept van Lenin (in „Het radicalisme, de kinderziekte van het communisme”) hun invloed te vergroten.

Bovendien wordt er in paragraaf 16 nog eens op gewezen, dat het dure

plicht is om in elk geval een illegale organisatie bij de hand te hebben, niet als taak van een speciaal apparaat, maar als taak van de gehele partij! Dat „apparaat” is aanwezig. Wij komen daar nog nader op terug. In paragraaf 24 van de reeds meer genoemde 50 pagina's lange resolutie wordt dan nauwkeurig uiteengezet aan welke voorwaarden moet worden voldaan om een opstand te kunnen beginnen, welke voorbereidingen voor een opstand moet worden getroffen en hoe men de opstand zelf moet uitvoeren.

Een zestal jaren later geeft O. Bewer in „Die Kommunistische Internationale” (officieel orgaan van de Komintern) van 20 Juni 1934 een paar praktische richtlijnen hoe het werk in het leger moet worden aangepakt.

„Iedere communistische partij moet onder de huidige omstandigheden onmiddellijk aan het werk in het leger beginnen en alle middelen en wegen benutten om een revolutionaire invloed op het leger te verkrijgen”.

„De huidige internationale situatie eist een maximale versteviging van een streng illegale militaire organisatie van de partij, het oprichten van een speciaal apparaat voor het werk in het leger en het organiseren van illegale soldaten-cellen”.

„Ieder partijcomité (de militaire afdeling) moet precies weten welke de zwakste schakel van de keten van zijn garnizoen is, opdat het werk op dit punt geconcentreerd kan worden”. „De ervaringen van de laatste tijd tonen dat de communistische partijen van alle landen bijzondere aandacht moeten schenken aan het werk in de burgerlijke en militaire luchtvaart”.

Die bijzondere aandacht is inderdaad geschonken aan de luchtmacht. Toen Molotow en Ribbentrop op 13 Augustus 1939 hun pact sloten en de Russische en Duitse dictatuur zich verzoenden, weigerden de communisten zich nog tegen het nazisme te verzetten. Terwijl Frankrijk met nazi-Duitsland in oorlog was, pleegden de Franse communisten achter het front sabotage. Eind 1939 werden enige jonge Franse piloten bij de uitoefening van hun plicht gedood door de sabotage van de communistische cel van de Farman-fabriek te Boulogne!

Spionnage

Het wereldcommunisme is altijd rijk gesorteerd geweest in spionage- en inlichtingendiensten.

De Sovjet-Unie heeft een aantal apparaten voor de spionnage in het buitenland. Daartoe behoren:

1e. De buitenlandse afdeling van de politieke politie. Deze heette eerst Tsjeka, daarna G.P.Oe., weer later N.K.W.D. en ten slotte M.W.D. M.W.D. betekent Ministerie van Binnenlandse Zaken. De politietak van dit Ministerie is overgedragen aan een speciaal ministerie van Staatsveiligheid, de M.G.B.

2e. De derde en vierde afdeling van de Generale Staf van het Rode leger.

Chef voor West-Europa was in de dertiger jaren de generaal van het Rode Leger Kriwitztzi. Hij leefde onder de naam van Lessner, als Oostenrijkse kunsthandelaar in Den Haag en woonde daar Celebesstraat 32.

Bovendien werken een aantal inlichtingendiensten rechtstreeks via de Russische ambassades en consulaten. Het is een bekend feit dat deze ambassades in ieder land een zeer talrijke bezetting hebben, zo talrijk, dat het voor de hand ligt, dat zij andere dan zuiver diplomatieke taken vervullen.

Bij het atoomspionageproces in Canada in 1947 is door de mededeling van de Russische codist Gouzenko duidelijk geworden welke rol deze leden van de ambassade vervullen. Immers, daarbij bleek, dat een viertal Russen, die officieel portier en chauffeur van de ambassade waren, in werkelijkheid de rang van luitenant en kapitein van het Rode Leger bekleedden en met succes werkten in het Sovjet-spionage-apparaat.

Misschien nog belangrijker was het feit, dat het enige communistische Canadese parlamentslid Fred Rose en de organisatiesecretaris van de Canadese Communistische Partij Sam Carr een zeer vooraanstaande rol in deze spionagezaak speelden en daarvoor dan ook veroordeeld zijn. Het proces tegen de organisatiesecretaris van de Engelse Communistische Partij Douglas Frank Springhall is in Nederland minder bekend. Op 28 Juli 1943 werd hij veroordeeld tot 7 jaar dwangarbeid omdat hij een typiste in het Ministerie van Oorlog overgehaald had hem uiterst geheime gegevens te verstrekken over een nieuw wapen en daarnaast nog van kapitein O. L. Uren gedetailleerde gegevens over een nieuwe munitiefabriek verzocht had, die deze hem ook verschaftte.

O.M.S.

Behalve de militaire, is er ook nog de politieke spionnage.

De Komintern, beheerst door de Russische Communistische Partij, bezat haar eigen apparaat, de zg. O.M.S. (Otdyel Meshdunarodnaya Soyuz) hetwelk betekent: de internationale verbindingdienst.

Deze O.M.S. heeft een lange en bewogen geschiedenis achter de rug. De oprichter was Piatnitzky, de organisatiesecretaris van de Komintern.

Heeft u opgemerkt dat in Engeland en Canada ook organisatiesecretarissen bij de spionage betrokken waren? Iedere communistische partij heeft een organisatie-secretaris. Zijn officiële taak is het organiseren en stimuleren van het partij-apparaat en het partijwerk. Hij oefent controle uit op het werk van de communisten in de zgn. mantelorganisaties. Om het populair uit te drukken: de organisatie-secretaris is de spin, die midden in het web zit. Organisatie-secretaris in Nederland is de heer Harry Verhey.

Piatnitzky was de man die onder het Czarentijdperk de illegale kranten naar Rusland gesmokkeld heeft. Daarna kreeg hij de leiding over een wereldomvattend apparaat, dat in Moscou een vierhonderdtal volledige medewerkers had en tevens over duizenden agenten in het buitenland beschikte. Maar Piatnitzky behoorde tot de oude garde en hij werd in het begin der dertiger jaren door Stalin uit de weg geruimd. Zijn opvolger verging het niet beter.

Ongeveer in 1935 geraakte de vroegere zelfstandige O.M.S. onder de greep van de G.P.Oe.—N.K.W.D.

Hetzelfde gebeurde een tweetal jaren later met de inlichtingendienst van het Rode Leger. Ook daar zag de N.K.W.D. haar kans schoon om tijdens de geweldige zuivering en afslachting van de officieren, dit apparaat in handen te krijgen. Het is opmerkelijk, dat de Gestapo in Duitsland precies hetzelfde gedaan heeft. Daar heeft zij ten tijde van de opstand van de generaals van de 20ste Juli 1944, het „Abwehr”apparaat, de inlichtingendienst van het Duitse leger, onder haar commando gebracht.

Het bevel tot de ontbinding van de O.M.S. kwam van de hand van Trilisser (jarenlang hoofd van de buitenland-afdeling van de G.P.Oe.—N.K.W.D.). Maar ook Trilisser, die onder de naam Moskwin tot één van de secretarissen van de Komintern was benoemd, maakte het niet lang. In de zuiveringen van 1937 verdween ook hij.

Een nieuw O.M.S. werd in 1937—1938 opgericht, hoofdzakelijk bestaande uit andere mensen, maar sommigen die door de zuiveringen heengeglijpt waren, werden er weer in opgenomen. Als bewijs, dat de G.P.Oe.—N.K.W.D. de baas was, werd tot chef benoemd de overste Zorkin van de N.K.W.D. Zijn plaatsvervanger werd in 1938 Siroky, vandaag de dag leider van de Slowaakse communistische partij.

Het inlichtingenwerk was zo uitgebreid mogelijk. Dat was trouwens in 1921 reeds voorgeschreven. In „Ueber die Bildung der Kommunistischen Zellen und Arbeitsgruppen”, no 11 van de brochures van de Komintern-uitgeverij, staat op pag. 5 en 6 „belangrijke arbeidsgroepen met een duurzaam karakter zijn de verbindingsdienst en de inlichtingendienst”. De verbindingsdienst heeft de op pag. 10 omschreven taak:

„De voor de communistische partij-activiteit noodzakelijke verbinding tussen de verschillende partijorganisaties en plaatsen op die manier in stand te houden, dat de machthebbers ze niet hinderen kunnen en tege-

lijkertijd zo'n verbindingsapparaat op te bouwen, dat het ook in de moeilijkste verhoudingen betrouwbaar en stipt werkt. Tot de verbindingsdienst behoren de koeriersdienst, partijpost, het verzorgen van onopvallende woningen, intern transport, onopvallend personenvervoer”. „De discipline moet op dit gebied militair straf zijn”.

„In nauwe samenwerking met de partijcentrale (onder de leiding van een lid van het Centraal Comité of van het Organisatiebureau) moet een speciaal centrale-leiding voor de verbindingsdienst werkzaam zijn”.

Over de inlichtingendienst schrijft deze handleiding op pagina 11 en 12:

„De inlichtingendienst heeft tot doel op het gebied van de plaatselijke organisaties zo nauwkeurig mogelijke inlichtingen over alle gegevens van enige betekenis voor de revolutionaire klassestrijd te verschaffen. Bijv. over het volgende: Alle woningen en haar bewoners, bijv. hun sociale positie, partijlidmaatschap en voorraden van het huis, fabrieken, werkplaatsen, winkels, hotel en amusementsinrichtingen, overheidsgebouwen, ziekenhuizen, politiegebouwen, gevangenissen en kerken, telegraaf en telefoon, post, spoorwegen en tram en garages. Eveneens moeten inlichtingen over de burgerlijke partijorganisaties, over haar kranten en al haar activiteit verzameld worden, ook over de sociaal-democratische en onafhankelijke partijorganisaties, over de syndicalisten en anarchisten”.

„De leden van de inlichtingendienst moeten hun chef alle bijzonderheden berichten. Deze maakt een kort algemeen bericht voor de plaatselijke organisatie en een gedetailleerd bericht met alle vertrouwelijke inlichtingen voor het districtscomité”.

„Bij het Centraal Comité en bij ieder Districtscomité moeten bijzondere organen of vertrouwensmensen voor de doelmatige leiding van de inlichtingendienst aanwezig zijn”.

In die tijd, in 1921 dus, werden er geen doekjes om gewonden. In de stellingen van het derde wereldcongres van de Komintern wordt iedere partij op het hart gedrukt deze voorschriften toch niet te vergeten (pag. 141 stelling 58):

„Een apparaat voor geheime verbindingen kan slechts door een langdurige regelmatige werking zeker en snel functionneren. Op al deze gebieden van de revolutionair-speciale-werkzaamheden heeft iedere legale communistische partij de een of andere, desnoods kleine, geheime voorbereiding nodig”.

In Nederland

Op de partijconferentie van de C.P.N. in December 1949 werd geklaagd over de slechte organisatie van de afdelingswerkzaamheden. Het partijbestuur besloot een korte cursus uit te geven voor afdelingsbestuurders

en onderafdelingsbestuurders. Daarin staat in overeenstemming met de besluiten van de Komintern (tegenwoordig heet dat „de Kominform”) onder het opschrift: „De taak van een afdeling in buurt of gemeente”:

„Om deze taak goed te kunnen vervullen moet het afdelingsbestuur of onderafdelingsbestuur op de hoogte zijn van de toestand der bevolking en van alle gebeurtenissen op zijn grondgebied. Het moet ook de bedrijven in de buurt kennen. Het moet nauwkeurig de sympathiserenden met de partij kennen in het bijzonder de aanhangers van de P.v.d.A., die voor onze politiek ontvankelijk zijn. Het moet ook de voornaamste aanhangers van de partijen van onze tegenstanders kennen”.

„Zelfs partijgenoten die zeer voorzichtig moeten zijn in verband met werkring of anderzijds kunnen enig werk onder de massa verrichten, bijv. het bijeen brengen van wat geld bij familie, of vertrouwde collega's, het verkopen van een krant of brochure of het verzamelen van gegevens (1) voor het afdelings- en onderafdelingsbestuur”.

Generaal Anders, de bevelhebber van de Poolse emigranten vertelt in zijn boek „Het Poolse leger in ballingschap” op pag. 27 en 28 iets over dit „verzamelen van gegevens”.

Over zijn verhoor in de N.K.D.W.-gevangenis vertelt hij het volgende: „Ze zagen er ook geen been in, mij mijn „dossier” te laten zien. Het gaf me een schok daarin niet alleen ook de kleinste details betreffende mijn publieke loopbaan te lezen, maar tevens verschillende bijzonderheden over mijn particuliere leven.

Zo zag ik bijvoorbeeld een paar kiekjes van mezelf, welke mij volkomen onbekend waren, genomen tijdens de Olympische Spelen te Amsterdam en de internationale paardentoonstelling te Nice. Toen ik daarover mijn verwondering uitte, kreeg ik te horen: „Wij hebben zo'n verzameling betreffende iedere militaire en politieke persoonlijkheid in heel de wereld. De Sovjet-Unie heeft lange armen.”

Die „lange armen van de Sowjet-Unie” waren dus al in Amsterdam aanwezig in het jaar 1928! Die lange armen hadden toen al belangstelling voor de op dat ogenblik nog ondergeschikte militair Anders!

Bijzondere positie van Duitsland

Lenin meende dat het slagen van de revolutie in Rusland nog maar een eerste stap was. Zijn hoop was gevestigd op Duitsland, het verst geïndustrialiseerde land van het continent. Dáár moest de revolutie uitbreken en dan zouden Rusland en Duitsland, de combinatie van landbouw

en industrie, onweerstaanbaar zijn. Tijd, geld noch moeite werd gespaard. Rusland stuurde de beste agenten en gaf vele Duitsers een uitstekende politieke en militaire opleiding. Opstanden werden gewaagd en de verwachtingen waren hoog gespannen. Vijf maanden voor de vestiging van de nazi-dictatuur verklaarde het XII-plenum van het EKKI (zoiets als de partijraad van de Komintern) een officiële instantie dus, dat „in Duitsland een bijzonder toenemende revolutionaire opbloei en een snel groeiende massabasis voor een revolutionaire crisis” aanwezig waren. Ja zelfs, dat „met de Duitse revolutie, over het lot van de proletarische revolutie in West- en Midden-Europa wordt beslist”.

Wij moeten dus én als Nederlanders én als democratische socialisten goed opletten, wat de communistische ijsberg in Duitsland doet en gedaan heeft. Want Duitsland is niet alleen ons nabuurland, maar het staat en stond goed aangeschreven bij de Russische machthebbers, ondanks alle mislukkingen.

Kippenberger en Victor

Van 1918—1919 af heeft Rusland dus haar beste militaire en inlichtingenspecialisten naar Duitsland gestuurd.

Pogingen tot opstand werden in 1921 ondernomen in Hamburg en Midden-Duitsland onder leiding van de Hongaarse communist en vertegenwoordiger van het EKKI, Bela Kun.

In 1923 poogde de Kommunistische Partei Deutschland onder leiding van de Russische militairen hetzelfde nog een keer. Ditmaal voornamelijk in het Ruhrgebied.

Er werd een onafhankelijke inlichtingendienst opgericht onder leiding van Hans Kippenberger, die nauw samenwerkte met de vierde afdeling van het Rode Leger. Daarnaast werden opgericht de „Rote Hundertschaften”, een militaire organisatie, waaruit later de Rood Front Strijders Bond, de R.F.B., ontstond. Deze had een eigen maandblad „October” geheten, dat zich specialiseerde in bewapende opstand.

Bovendien werd nog een „Zersetzungsdienst” gesticht, een organisatie die tot taak had door terreurdaden het moreel van leger en politie te breken. De leiding hiervan kreeg Hugo Eberlein.

Een buitengewone afdeling waren de zgn. T-groepen, die belast waren met het opruimen van tegenstanders. In het zgn. Tsjeka-proces in 1924 te Leipzig werd de voornaamste aanstichter van deze T-groepen, de Russische generaal Skoblevsky, alias Wolff, ter dood veroordeeld.

De inlichtingendienst, ook wel het Kippenberger-apparaat geheten, was een niet te onderschatten instelling. Kippenberger zelf was een bekwaam en ijverig organisator van spionnen. Hij had er slag van om medewerkers

aan te trekken. Bekwame en dappere communisten, die genoeg hadden van de gewone partij-intrigues, vonden bevrediging in het binnendringen van andere organisaties en het spionneren tegen de Stahlhelm, Nazi's en sociaal-democraten. Men werkte met redelijk succes, hoewel blunders ook niet uitbleven.

Zo werden in 1932 John Scheer (één van de vertrouwelingen van Ernst Thälmann) de organisatiesecretaris van het district Hamburg en H. Mayer (secretaris van Thälmann) met een karrevracht geheime documenten gearresteerd.

Ernst Thälmann was secretaris van de Duitse Communistische Partij. Hij bleef in het Concentratiekamp toen Molotow en von Ribbentrop vriendschapsverdragen sloten.

Nog erger was dat in Januari 1934 Rudi Schwartz met het volledig archief van het Kippenbergerapparaat (met alle codes, afschriften, namen, schuilnamen enz.) gearresteerd werd. Deze blunder heeft vele arrestaties ten gevolge gehad. Van tal van gearresteerden werden de meest vertrouwelijke zaken bekend. Honderden doden waren het resultaat.

Voor 1933 beschikte het Kippenbergerapparaat ook over een valse passencentrale. De belangrijkste medewerkers daaraan waren *Grosskopf* en *Schilling*. Beiden werken nu weer op het S.E.D.-Zentralsekretariat in Oost-Berlijn. Vermoedelijk zorgen zij nu weer voor het ongestoorde reizen van Russische agenten in West-Europa....

Eén van de bekwaamste medewerkers van Kippenberger was „Victor” (een pseudoniem van een zekere Aron uit Duisburg). Victor had in de communistische jeugdbeweging in Berlijn tot de uiterst linkse vleugel behoord en voelde weinig voor het normale partijwerk. Het scherpe oog van Kippenberger ontdekte Victor, die naderhand zijn beste medewerker werd.

Victor had zich toegang weten te verschaffen tot de meest uiteenlopende kringen. Hij was kind aan huis bij een van de vooraanstaande generaals van de Duitse Reichswehr! De dochters van de betreffende generaal behoorden zelfs tot zijn beste inlichtingenbronnen.

Behalve deze speciale Duitse K.P.D.-diensten opereerden in Duitsland natuurlijk ook O.M.S., de vierde afdeling van het Rode Leger, de G.P.Oe. enz.

De opkomst van het Nazisme

Het Nazidom werd machtiger en sterker, maar de K.P.D. volgde de officiële Russische lijn, die een nieuw revolutionair tijdperk aan zag komen en concentreerde zijn hoofdvuur op de S.P.D. (de Soc. Dem. Partij in Duitsland). Ja, zelfs nadat Hitler bijna een jaar aan de macht was, verklaarde de K.P.D.-leiding in het tijdschrift „De Komintern” (blz. 1224, 13 December 1933):

„De S.P.D. is evenals vroeger, de sociale steunpilaar van de bourgeoisie, van de fascistische dictatuur in Duitsland”.

Losowski, de huidige vice-minister van Buitenlandse Zaken van de Sovjet-Unie, schreef 20 Augustus 1934 op blz. 1699 van „De Komintern” over „de Taktiek van het Eenheidsfront”:

„Wat is het doel van onze taktiek? In de loop van de gemeenschappelijke strijd de sociaal-democratische partij zijn arbeiders af te pakken”.

Voorlopig kwam daar niet veel van terecht, omdat de K.P.D. zelf zwaar werd vervolgd. De Gestapo wist ontzaglijk veel. Door het archief van Kippenberger en door overlopers, regende het arrestaties.

Een deel van de K.P.D.-leiding moest emigreren en de hoofdleiding van het verzet zetelde in het buitenland. Dat kwam ook financieel tot uitdrukking, omdat de buitenlandse leiding tweederde van het voor Duitsland bestemde geld kreeg en de binnenlandse éénderde.

„Abschnittsleitung Holland”

In de rondom Duitsland gelegen landen organiseerde de K.P.D. steunpunten voor haar illegale werk. Zo'n steunpunt noemde men een „Abschnittsleitung”. Het industriële knooppunt, het Ruhrgebied, kon het gemakkelijkst bewerkt worden van Nederland uit.

Ook daarbij zijn dramatische fouten gemaakt.

Het apparaat van de reeds genoemde Hugo Eberlein, die zich eerst met het ondermijnen van het leger en nu met het organiseren van alle communistische uitgeverijen buiten Rusland bezig hield, stuurde ontzaglijke hoeveelheden drukwerk. Het illegale K.P.D.-apparaat kon deze hoeveelheden niet verwerken en de verantwoordelijke leiders durfden dit niet te bekennen omdat zij vreesden dan afgezet te zullen worden.

Grote aantallen illegale bladen bleven dus op de illegale grensplaatsen aan weerszijden van de grens liggen. De Gestapo kon deze bladen in beslag nemen en zag kans door overgelopen K.P.D.-ers, deze bladen te laten verspreiden, daarvoor geld in te laten zamelen enz. en een pseudo-illegaal apparaat op te bouwen. Het beruchte Wuppertalproces, dat meer dan 700 arrestaties en honderden doden tot resultaat had, was het gevolg van deze slordigheid. Dit proces vond in 1934 plaats in de Ruhr-stad Wuppertal. Voor de Nazi-rechtbank stonden toen terecht communisten en zgn. partijlozen, die door de Gestapo-Provocatie en communistische slordigheid (wat telt in een dictatuur een mensenleven) in handen van de Hitler-knechten waren gevallen.

De „Abschnittsleitung Holland” was de eerste tijd in handen van de vroegere redacteur van de „Ruhrecho”, een Hongaar, die onder het pseudoniem „Heinrich Bloch” leefde. Deze Heinrich werd in 1934 uit Nederland naar Rusland gecommandeerd. Daar raakte hij in ongenade. Hij is dezelfde persoon, die Margaretha Neumann-Büber in haar boek over haar gevangentijd bij Stalin en Hitler aanduidt als „de Hongaarse

jood", die te zamen met haar en een honderdtal andere gewezen communisten in 1940 door de Russische N.K.W.D. aan de Duitse Gestapo is uitgeleverd.

Wat zijn lot als jood is geweest, kan iedereen vermoeden.

Na „Heinrich" werd August Kreutzberg, leider van de Duitse K.P. in Nederland. Ook hij werd teruggeroepen en later in Rusland geëxecuteerd. Na een aantal, hier verder niet ter zake doende, personen werd uiteindelijk een zekere „Alfred" Abschnittsleiter. Alfreds werkelijke naam was Knöchel.

„Brusselse" partijconferentie

In 1935 werd na afloop van het zevende wereldcongres van de Komintern waarbij „het eenheidsfront" de nieuwe leuze werd, een bijeenkomst van de K.P.D. gehouden. Officieel heette dat „de Brusselse partijconferentie". In werkelijkheid waren 35 man in Moscou aanwezig, waarbij de nieuwe internationale partijlijn nu ook op de Duitse K.P. werd toegepast. De sociaal-democraten werden van sociaal-fascisten tot „kameraden", de nazi's werden nu het hoofdgevaar en ten slotte erkende men dan toch, dat men in Duitsland de nederlaag had geleden. Tot nu toe was deze erkenning uitdrukkelijk verboden en als een uiting van defaitisme beschouwd!

Op deze „Brusselse" conferentie werd Alfred Knöchel onder het pseudoniem „Erasmus" tot lid van het Centraal Comité van de K.P.D. gekozen. Alfred Knöchel was afgevaardigde van de K.P.D. in de illegaliteit uit Nederland. Hij was een gewezen mijnwerker, die op de Lenin-school in Moscou zijn politieke opleiding had genoten.

Spionnen in Amsterdam

Onder de indruk van de gebeurtenissen in 1933-1934, zoals de arrestatie van Dimitrow, die in Berlijn het hoofd van het Westeuropese bureau van de Komintern was, en het oprollen van de omgeving van Thälmann, de algemeen secretaris van de K.P.D., verdween ook het kader van de inlichtingendienst naar het buitenland.

In ons land vestigde zich in Amsterdam voor O.M.S., de internationale verbindingdienst, August — „noem me maar Gustel" — Meijer. Iemand die van wanten wist, die vooral zijn sporen verdiend had op het gebied van het verkrijgen van wapens. In 1924 tot vier jaar tuchthuis veroordeeld in het Tsjeka-proces te Leipzig, was hij „de geknipte man" om in Nederland van 1934 tot 1938 de O.M.S. te leiden.

Gustel Meijer werkt nu in het Ministerie van Binnenlandse Zaken in de Oostzone van Duitsland bij de politie-afdeling, evenals bijv. Richard Dünow, een van de personen, die deel uitmaakten van het Kippen-

berger-apparaat en die onder vreselijke mishandelingen van de Gestapo bekende en tot levenslang werd veroordeeld.

Eén van hun collega's in dit communistische ministerie is dr Leo Lange. Hij was S.S. Standartenführer en vroeger Gestapo-commissaris. Hij leidde het verhoor van de daders van de aanslag van 20 Juli 1944 tegen Hitler en was daarbij een van de ergste mishandelaars.

Een andere collega is Johann Sanitzer, een vroegere Kriminrat van de Gestapo-Wenen, die een jaar geleden door een Oostenrijkse rechtbank tot tien jaar tuchthuis werd veroordeeld.

Hij werd begin 1950 door de Russen uit de gevangenis gehaald en is nu werkzaam bij de politieke politie in de Oostzone van Duitsland.

Ook het Kippenberger-apparaat zocht en vond in Nederland een steunpunt.

„Victor" van de inlichtingendienst had hier in korte tijd een goed functionerend apparaat buiten de partij om, voor het werk in het Ruhrgebied opgebouwd. Hij reisde koortsachtig op en neer van Nederland naar Zwitserland en Tsjecho-Slowakije om van daaruit ander werk te organiseren. In 1935-1936 kwam voor Victor de klap. Hij werd naar Praag geroepen om vandaar naar Moscou te gaan. De grote zuivering was begonnen en ook Victor werd evenals zijn chef Kippenberger geliquideerd.

Wat kan de reden van Victors dood geweest zijn?

Victor en Kippenberger waren er beroepshalve van op de hoogte wat het Nazisme inhield. Zij minachtten de lummelachtige praatjes van het politieke bureau van de K.P.D., als zou het Nazisme slechts een andere vorm van de „kapitalistische dictatuur" zijn. Zij wisten dat een ongekende terreur en aanvalslust van Hitler-Duitsland uit zou gaan. Daarom namen zij contact op met de Engelse en Franse Generale Staf en wisselden in Amsterdam met vertegenwoordigers daarvan gegevens over het Nazisme uit. Waarschijnlijk heeft de contra-spionage van de G.P.O. daar lucht van gekregen en deze beide communisten ter liquidatie aanbevolen. Trilisser, alias Moskwijn, één der secretarissen van het EKKI kwam daarvan dusdanig onder de indruk, dat hij besloot, dat geen enkele oude medewerker van het Kippenberger-apparaat meer tot partij-arbeid mocht worden toegelaten, zonder zijn uitdrukkelijke toestemming.

Ook O.M.S. moest er aan geloven.

Ten gevolge van de processen, waarbij talloze topfunctionarissen van O.M.S., G.P.Oe. en de vierde afdeling van het Rode Leger geliquideerd werden, vertrouwd de Russische leiding geen sterveling meer. Men wilde een totaal nieuw apparaat opbouwen, maar in de praktijk kwamen vrij wat oude medewerkers uit het buitenland weer in hun vroegere baan terecht. Het onafhankelijke Kippenberger-apparaat werd echter niet meer opgericht. In de plaats daarvan benoemde de K.P.D.-secretaris Ulbricht een van zijn vertrouwensmannen, Hermann Nuding, die al eerder in het Kominternsecretariaat had gewerkt, tot inlichtingenman. Naderhand kregen deze twee een kleine ruzie, die nu onlangs beslecht

is. Op het derde congres van de S.E.D., de Communistische Eenheids-partij in Oost-Duitsland, heeft Ulbricht bereikt, dat Hermann Nuding, die belast was met vakbewegingsarbeid bij de K.P.D. in West-Duitsland, afgezet is.

Nuding is na de bevrijding nooit in de Sowjet-zone van Duitsland geweest. Kennelijk vreesde hij voor een soortgelijk lot als Kurt Müller, de afgevaardigde van de K.P.D. in het Westduitse parlement, die over de zonegrens gelokt is en nu in een Oostduitse gevangenis zit.

Communistisch krantenmagnaat...

Hugo Eberlein, die eerst met dynamiet gewerkt had, ging naderhand naar de uitgeversbranche over. In Bazel werd gesticht de Holding-company Diligenza, die alle communistische uitgeverijen en drukkerijen in de wereld bezat (buiten de Sowjet-Unie natuurlijk). Daardoor kon men verhinderen, dat op een kwade dag de een of ander eens uit de partij trad en dan voor eigen rekening de zg. „onafhankelijke drukkerij” zou gaan leiden. Bovendien regelde Eberlein de aankoop van machines en besliste over de subsidies op drukwerk enz. Van oudsher een uiterst belangrijk terrein. Eberlein controleerde bovendien nog het „Ringverlag” te Bazel.

In September 1935 werd Hugo Eberlein door de politie in Straatsburg gearresteerd met een valse Deense pas. Toen kwam aan het licht, dat hij in opdracht van de contrôle-commissie van de Komintern de financiën van de communistische drukkerijen in Midden- en West-Europa moest controleren. Hij bewerkstelligde o.a., dat de communistische „Humanité”, die in Metz in de Duitse taal verscheen, overgeplaatst werd naar Straatsburg, waarbij Eberlein de kosten voor de nieuwe vergrote uitgave droeg.

Op 25 Mei 1936 veroordeelde de rechtbank van Straatsburg Hugo Eberlein tot tien maanden gevangenisstraf. Toen hij die straf uitgezeten had, keerde hij naar Moscou terug.

De familie Eberlein heeft de gebruikelijke bolsjewistische tragedie meegemaakt. In 1937 „verdween” Eberlein in Moscou. Zijn vrouw bleef daar toen met de 17-jarige zoon Werner achter, zonder middelen van bestaan. Zij had geen kans op arbeid, omdat zij geen werkvergunning kreeg. Zij verkocht alles wat zij bezat en ten einde raad meldde zij zich bij het Duitse gezantschap en keerde naar Duitsland terug. Werner ging vrijwillig twee jaar houthakken in Siberië en werkt nu op het Centraal Secretariaat van de S.E.D. in de Oost-zone. Hij verheerlijkt nu met fanatisme het regiem, dat zijn vader doodde en zijn moeder — door honger — dwong naar het gehate Nazi-Duitsland terug te keren.

Nederlanders ten tonele!

Tot nu toe ontbraken de Nederlanders. Al speelden zij dan geen hoofdrol, geheel en al afwezig waren zij niet. Een van hen was bijv. Co Danckaert. Nadat hij de Lenin-School in Moscou had doorlopen,

keerde hij terug naar Amsterdam. In Juli 1937 was hij leider van de motorcolonne van het comité „Hulp aan Spanje”. Later werd hij landelijk propagandist. Hij verklaarde een „partijloze anti-fascist” te zijn. De rest van de loopbaan van de „partijloze” Danckaert is typerend. Hij nam deel aan het inlichtingenwerk van Daniël Goulooze. Hij werd diens rechterhand en tevens verbindingsman tussen Goulooze en de C.P.N. Na de oorlog was hij voorzitter van de afdeling Amsterdam van „De vrienden van de Waarheid”. Daarna verdween hij uit het politieke leven. We nemen aan, dat hij nu weer een „partijloze anti-fascist” is....

„Daantje G.P.Oe”

Daniël Goulooze had in sommige kringen van de C.P.N. de bijnaam van „Daantje G.P.Oe.” Dat is typerend, maar een beetje onjuist, want Daan werkte voor een andere branche, nl. O.M.S., het politieke spionage-apparaat van de Komintern.

Daniël Goulooze heeft voor de parlementaire enquêtecommissie verklaringen afgelegd met de volgende strekking:

Hij stond voor de oorlog in verbinding met een internationaal persbureau. Deze heren vroegen hem of hij in geval van bezetting door wilde gaan. In Juni-Juli 1940 heeft hij zenders laten bouwen en toen heeft hij voor het eerst contact met Moscou gemaakt.

Interessant is de volgende vraag van de voorzitter:

„Hebt U de indruk, dat U de enige bent geweest, of meent U dat nog meer mensen verbindingen met Moscou hebben gehad?”

Goulooze antwoordde: „Dat weet ik niet precies. Ik vermoed van wel, maar dat was een ander apparaat.”

Daniël Goulooze heeft deze verklaringen voor de commissie onder ede afgelegd. Wij zouden hem willen vragen of het volgende niet juist is:

1. dat hij jarenlang lid van de C.P.N. is geweest en gedurende vele jaren lid was van het Centraal Comité van de C.P.N. (het partijbestuur) en van het „Politiek Bureau”;
2. dat, hij van 1930—1940 directeur van de onder C.P.N.-contrôle staande uitgeverij Pegasus is geweest;
3. dat, sinds Van Riel (alias Manuel) door de C.P.N. in het begin der dertiger jaren werd geroyeerd, het inlichtingenapparaat onder de leiding van Goulooze stond;
4. dat, Goulooze verbindingsman is geweest tussen de partij en O.M.S. en tussen de partij en de Abschnittsleiding Holland der K.P.D.;
5. dat, Goulooze in 1937 de Nederlandse afdeling van O.M.S. op bevel van Moscou liquideerde;

6. dat, Goulooze op verzoek van Moscou in 1935 A. J. Proosdij naar Moscou stuurde om opgeleid te worden als marconist op de „Funk-schule” (de radioschool);
7. dat, bovengenoemde Van Proosdij met valse papieren, verzorgd door Gustel Meijer van O.M.S. naar Moscou reisde;
8. dat, Van Proosdij in 1937 terugkeerde en dat hij vervolgens in opdracht van Goulooze op Moscou heeft geseind;
9. dat, de eind 1937 door Goulooze nieuw-opgerichte verbindingdienst (het nieuwe O.M.S.) rechtstreeks onder de C.P.N. in Amsterdam stond;
10. dat er in 1937 nog twee zenders aanwezig waren van de opgeheven O.M.S., waarvan één in het gebouw van de C.P.N. stond;
11. dat, in volle vreedstijd (en dus niet na Juli 1940, zoals door Goulooze onder ede werd verklaard) zenders aanwezig waren, waarmee naar Moscou werd geseind;
12. dat, in die tijd de code voor het zenden was: „Das ueberlasse ich Ihnen, lieber Graf” en voor de ontvangst „Noch was es wird nun viel zu tun geben”;
13. dat, met de technische leiding van het zenden in Rusland belast was no 2 alias „Rudolf”, die later omgekomen is, en met de politieke leiding no 1, alias „André”, alias „Hans Knoth”, de rechterhand van Florin, één van de Komintern-leiders;
14. dat Goulooze een Komintern-bevel ontving van Ulbricht, dat de Duitse K.P.D.-emigranten na de bezetting van Nederland naar Duitsland moesten terugkeren en zich moesten melden bij de Duitse politie! Het merendeel gehoorzaamde gelukkig niet. Dezelfde Ulbricht, thans leider in Oost-Duitsland, dreigde in December 1939 iedere Duitser, die saboteerde bij de wapenfabricage, met aangifte bij de Gestapo. (Alles in het kader van het Molotow-Ribbentrop-pact);
15. dat, Van Proosdij in 1942 als marconist naar Knöchel gestuurd werd (intussen van Holland naar Berlijn was overgeplaatst) om voor hem te zenden;
16. dat, in 1937-1938 Hermann Nuding, die toen zojuist door Ulbricht belast was met de opbouw van het nieuwe inlichtingenapparaat, de leiding van het hernieuwde O.M.S. in Holland overnam;
17. dat, de reizen van Goulooze naar Zwitserland een kleinigheid te maken hadden met „Diligenza”?

Is bovendien de voorstelling van zaken voor de parlementaire enquête-commissie C. Schalker, K. Beuzemaker en D. Goulooze tegelijk gearresteerd werden niet onjuist? Ieder weet toch dat Beuzemaker op 10 November 1943 en de drie anderen op de 14de November gearresteerd zijn.

Uit het voorgaande volgen een aantal conclusies ten aanzien van de C.P.N.

De C.P.N. heeft zich willen dekken door de verklaring, dat zij voor de daden van Goulooze *tijdens de bezetting* geen enkele verantwoordelijkheid wil nemen.

Nu is dat nogal vreemd. Goulooze had tijdens de oorlog (indirect) contact met Paul de Groot en direct met Jan Postma, C. Schalker en K. Beuzemaker (alle topfunctionarissen van de C.P.N.), wier nagedachtenis bij de C.P.N. in hoge ere wordt gehouden.

Maar goed, laten we ze het volle pond geven. De verantwoordelijkheid voor Goulooze's daden van vóór 1940 kan echter door de C.P.N. niet worden ontkend. Immers, Goulooze is vóór 1940 *niet* geroyeerd. Na de oorlog, trouwens ook niet, hij is slechts niet tot het lidmaatschap toegelaten.

De volgende feiten blijven:

1. Goulooze was verbindingman tussen de partij en O.M.S.
2. Van Proosdij's houding is door de partij nooit afgekeurd.
3. In 1937 is de nieuwe inlichtingendienst in overleg met de C.P.N. en onder haar verantwoordelijkheid in Amsterdam opgericht.
4. Danckaert was verbindingman tussen C.P.N. en Goulooze.
5. Een zender werd in 1937 bewaard in het gebouw van de C.P.N., toen Goulooze lid van het „Politiek Bureau” van de C.P.N. was.

Uit het bovenstaande volgt duidelijk, dat de C.P.N. niet ontkennen kan, dat zij overeenkomstig de richtlijnen van de Komintern van 1921, in vreedstijd, vóór 1940 een inlichtingendienst en spionage-organisatie duldde, oprichtte en ondersteunde, die werkte voor rekening en ten nutte van de Sowjet-Unie!

12 MEI 1930 stierf Pieter Jelles Troelstra

Maar onvergetelijk bleef zijn naam

Zijn voorbeeld is onvergankelijk

Zijn werk bleef na 20 jaar boeiend en levend

TROELSTRA'S GEDENKSCHRIFTEN

In prachtige, eenvoudige en klare taal verhaalt Troelstra U van zijn leven, zijn harde strijd, zijn vreugde en soms ook teleurstellingen, met een waarheidsliefde die zijn eigen persoon niet spaart. Dit boeiende, monumentale boek moet U bezitten. De gemakkelijke betalingscondities maken U dit thans mogelijk.

Compleet in 4 delen samengebonden in 2 prachtbanden. Prijs slechts f 25,- compleet. Betaalbaar in 10 termijnen van f 2,50 per maand.

Thans in goedkope herdruk verschenen

Behoren ook in Uw boekenkast

Tekent nog heden in op deze prachtige en waardige Jubileum-uitgave door het onderstaande op een briefkaart over te schrijven.

Aan het Boekenbedrijf van de N.V. De Arbeiderspers, Hekelveld 15, Amsterdam-C.

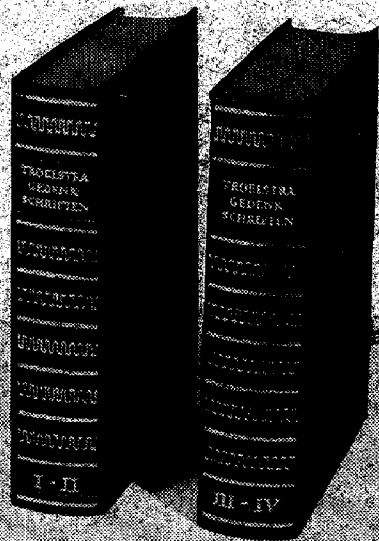
Hierbij verklaar ik in te tekenen op de Jubileum-uitgave van Troelstra's Gedenkschriften. 4 delen in 2 prachtbanden. Prijs f 25,- compleet. Ik betaal in 10 termijnen *) ineens bij verschijnen *).

*) Schrijven wat gewenst wordt.

Naam:

Adres:

Woonplaats:

**MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN**

's-Gravenhage, 14 October 1950.

No.: B 81390

Onderwerp: Inl.dienst N.V.V.

II/TL3

UITGEBOKT

VERTROUWELIJK

Naar aanleiding van Uw brief van 1 Maart 1950, H 4 no. 619, deel ik U mede, dat de daarin genoemde persoon mij inderdaad bekend geworden is als informant van de door U bedoelde I.D.

Zijn naam komt in mijn documentatie niet voor.

De groep, welke in de omgeving van Almelo heeft gewerkt, schijnt echter niet aan de verwachtingen te hebben voldaan en zou reeds vrijwel zijn opgeheven.

HET HOOFD VAN DE DIENST
Namens deze,

Aan:

De Heer Commissaris van Politie
te
ALMELO.

2,14
07.153,6
6,34
2,5

2,5
6,34
28 OCT. 1950
ACD   95654

RAPPORT / ~~NOTK~~ AAN: HB

Reg. ACD | 95654 ACDno.

Van BSV: I

Via BSV doorgezonden aan: AGENDA,

BSV-no.: 335

aan: KBZ

Bijlagen:

aan: BVI

Bezoekt: Gem. Pol. Enschede

aan:

26-9-50
Betreft: Inlichtingendienst
P.v.d.A. - N.V.V.

waarna terugzending aan BSV, en wel:
voor rapporten, ter kennisneming van
eventuele verdere actie;
voor nota's, ter afwerking.

Copieën in: OD 672 - Enschede.

Ik vernam van ID Enschede (Doornewaard en Mos) dat de commissaris Heidema (zie BSV no. 125) met de H.C.v.d.Wal had gesproken over de inlichtingendienst van het N.V.V. In Enschede is n.l. ook zo'n ID figuur van de P.v.d.A. n.l. Hermann Gönning, geboren te Gronau op 26-3-13 en wonende Slankweg 44 Enschede. ID Enschede heeft wel contact met hem. Hij verstrekt aan hen inlichtingen, maar vraagt ook om inlichtingen. Gönning beweert voor het inlichtingenwerk contact te onderhouden met Evert Vermeer. Commissaris Heidema zou gezegd hebben toch zeer voorzichtig te zijn. Hij ondervond er grote moeilijkheden door, maar de zaak was in onderzoek. Hij wachtte op het resultaat.

Door het lange uitblijven van een antwoord op een brief van Commissaris Heidema over deze aangelegenheid alsmede een reactie op mijn rapporten BSV125 en BSV 251 gaat genoemde commissaris misschien meer spaken zien dan er in feite bestaan. Enschede begint daar straks nog aan mee te doen, hoewel men op het ogenblik de zaak nog nuchter beziet. Is er nog steeds geen schriftelijk of mondeling antwoord aan commissaris Heidema te geven?

In een geval waar een antwoord lang op zich doet wachten lijkt het me voor de goede verstandhouding gewenst om een voorlopig antwoord te geven.

26-9-50.

Medewerker:

99

Commissaris:

Dienst: 1234

Bijlage:

10

101 115138
101 111230

R

2.14
01.153.6

27 JULI 1950
ACD/ 89973
ACD-no. 8

RAPPORT / ~~NOTA~~ AAN: H.B.
 Van BSV: 1.
 BSV-no.: -125
 Bijlagen: 1
 Betreft:
 Bezoek Almelo 27.6.1950.
 (Orientatierapport)
 Zie vragenlijst.

Reg.
 Via BSV doorgezonden aan: AGENDA
 aan: H/ACD , ter punten I t/m 8
 aan: H/D , ter punten 7 en 8
 B III - V; B VII 21-7-10 B II
 waarna terugzending aan BSV, en wel:
 voor rapporten, ter kennisneming
 van eventuele verdere actie;
 voor nota's, ter afwerking.

Copieën in: 672 Almelo

1. Ja.
2. Ja. Men heeft destijds een contact bij de administratie van "De Waarheid" gehad, van wie men alle gegevens door kreeg. Helaas was dit contact niet te handhaven vanwege de bezoldiging (Commissaris HEIDEMA heeft destijds met Hoofd B overleg gepleegd).
3. Zie beantwoording vraag 2. Thans moet I.D. Almelo zich van andere middelen bedienen, zoals volgen e.d.
4. Ja.
5. Neen.
6. Ongeveer een maand, omdat eens per maand de gehele kartotheek wordt doorgenomen.
7. Met alle grote bedrijven bestaat een zeer nauw contact. De goede verstandhouding met de Commissaris HEIDEMA stamt nog uit de tijd van de bezettingsjaren. De bedrijven laten nieuw aan te stellen personeel eerst checken bij de politie.
8. Licht- gas- en waterleiding is een gemeentebedrijf. Op verzoek van de burgemeester heeft Commissaris HEIDEMA een lijst samengesteld van personen bij de lichtbedrijven, omtrent wie bij de politie iets bekend was. Hierbij doet zich een ongaangenaam ding voor, aldus de commissaris.
 De Commissaris heeft destijds aan de B.V.D. mededeling gedaan van het feit, dat een lid van het gemeentepersoneel, tevens lid van het N.V.V., trachtte een inlichtingendienst op te bouwen.
 Door bemiddeling van de burgemeester van Almelo heeft de N.V.V. een enkele bezoeken gebracht aan de Commissaris, waarvan één in het bijzijn van een hoofdbestuurslid van het N.V.V., met het doel de commissaris tot medewerking te bewegen. Commissaris Heidema heeft zich gedistancieerd. Tot zover het bericht aan de B.V.D., waarop de Commissaris tot op heden nog geen antwoord heeft ontvangen.
 Nu is hem gebleken, dat deze N.V.V. er rustig is voortgegaan met het opbouwen van een inlichtingendienst. Hij heeft daarvoor een politieagent aangezocht, die op verzoek van de Commissaris is togetreden. De Commissaris blijft zoënde vrij nauw-

H B
 B VII

keurig op de hoogte. De Commissaris heeft de indruk, dat de organisatie goed in elkaar zit en dat de leiding zich bevindt in DEN HAAG, mogelijk de Minister President, althans in die zin laat de N.V.V. er zich wel eens uit.

De N.V.V. er heeft de lijst van Commissaris Heidema in handen gekregen, vermoedelijk door bemiddeling van de Kabinetchef van de burgemeester en heeft hiervan gezegd, dat er niet veel van deugt. Hij zal wel een betere samenstellen. Commissaris Heidema vindt dit zeer onprettig. Hij heeft er geen bezwaar tegen, dat er een inlichtingendienst bestaat naast die van de politie, mits de ingewonnen gegevens maar bij de B.V.D. terecht komen. Nu heeft hij zo'n beetje het gevoel, dat hij gecontroleerd wordt. Hij zal hierover gaarne nader worden ingelicht. Wel verwacht hij mij - voor het geval een of andere actie wordt ondernomen - om de Kabinetchef van de burgemeester te sauveren. Deze is volkomen betrouwbaar, doch er vermoedelijk onwetend "ingetrapt".

9. De I.D.-administratie is gescheiden van de Centrale Administratie.
10. Neen.
11. Dat is voor Almelo vrij moeilijk te zeggen. Er zijn 2 personen, die uitsluitend I.D.-werk doen. Vier personen van de herkenningdienst doen nu en dan ook I.D.werk. Voorts is in ieder district (zie beantwoording vraag 15) een man voor de herkenningdienst, die ook I.D. werk doet.
12. Zie antwoord op vraag 11.
13. Almelo heeft 3 personen met het B.V.D.- diploma gehad. Er is er nog een van over. De beide anderen zijn vertrokken, van wie een naar Indonesië en een naar de B.V.D. Commissaris Heidema wilde gaarne nog een man op de cursus plaatsen.
14. Neen. Hij wil hier nog twee man van laten profiteren.
15. De gemeente Almelo is verdeeld in 9 districten. Deze verdeling is voor alle takken van dienst doorgevoerd en schematisch op kaart gebracht, zoals de Commissaris mij uitvoerig heeft getoond. Voort wat ons werk betreft is de Commissaris uitgegaan van de gedachte, dat de mens niet van de politiek is gescheiden. Een nihilist b.v. zal steeds een gevaar kunnen opleveren voor de samenleving. Iemand die op geld uit is, zal door iedereen kunnen worden gebruikt, de politiek behoeft hem niet te interesseren.
Het systeem in Almelo levert - aldus de Commissaris - goede resultaten op. Een voordeel dat dit districtssysteem meebringt is o.a., dat men bepaalde figuren veel beter gaat leren kennen en kan controleren. Ook de adressen voor informatie kunnen beter worden gekozen. Een normale I.D. zal slechts dan posten als er een speciale aanleiding voor bestaat. In Almelo gebeurt dit ook zonder speciale aanleiding. Het systeem werkt in Almelo nog maar enkele jaren en geleidelijk worden de betere resultaten zichtbaar.
16. Ja.
17. Uitstekend. Twente vormt een gesloten geheel.
18. Neen.

19. Ja.

Mijn persoonlijke indruk is, dat de Commissaris Heidema bijzonder goed thuis is in zijn eigen I.D. werk, hetgeen niet van alle Korpschefs kan worden gezegd.

11.7.1950.

1. Zijn alle bij U voorkomende personen reeds per volledige informatiekaart aan de B.V.D. toegezonden?
Zo niet, wanneer denkt U hiermede klaar te zijn?
2. Bevatten deze kaarten alleen door U geconstateerde feiten of heeft U andere bronnen?
3. Hoe heeft U de leden van de C.P.N. en de abonné's op "De Waarheid" geconstateerd?
Kunt U iets vertellen over de door U gevolgde werkwijze opdat ook andere I.D.-en hiervan kunnen profiteren?
4. Zendt U bij eventuele verhuizing de namen en gegevens van de bij U voorkomende personen door naar de nieuwe plaats van inwoning, hetzij naar de Korpschef van de Gemeentepolitie, hetzij naar de Commandant van het District der Rijkspolitie?
5. Heeft U kunnen constateren, dat men zich op andere plaatsen niet aan deze regeling houdt?
6. Hoe lang duurt het eer de bij U nieuw bekend geworden gegevens in ons bezit zijn? (Moet binnen 14 dagen geschieden).
7. Heeft U contact met bedrijven? Zo ja, waaruit bestaat dit contact?
8. Zijn er energiebedrijven in Uw gemeente of district? Is het U bekend hoe de politieke verhoudingen aldaar zijn? Heeft U er contact mee?
9. Loopt de B.V.D.-post via de Centrale Administratie of heeft U een speciale regeling getroffen?
10. Komen er personen van buiten Uw rayon om inlichtingen vragen, van wie U niet weet of dit met ons medeweten geschiedt?
11. Uit hoeveel en welke mensen bestaat Uw I.D. en hoeveel zullen het er worden?
12. Doen (Doet) zij (hij) uitsluitend I.D. werk.
13. Hebben zij allen de B.V.D.-cursus gevolgd?
Zo niet, wenst U hen die nog te laten volgen?
14. Hebben allen de besprekingen omtrent de achtergrond van de Dis-onderzoeken gevolgd?
Zo niet, stelt U er prijs op, dat hun daartoe alsnog een gelegenheid wordt geboden?
15. Heeft U een bepaald systeem voor het I.D.-werk, dat U zou kunnen aanbevelen voor andere plaatsen?
16. Is U de getroffen regeling met de Centrale Personeelsdienst duidelijk?
17. Hoe is de samenwerking voor wat het I.D. werk betreft met andere diensten?
18. Heeft U nog bijzonderheden te vermelden?
19. Leest U een of meer extremistische bladen (nuttig).

Tot slot nog twee verzoeken:

1. Nooit een versamelrapport met gemengde berichten, maar over elk onderwerp één rapport maken.
2. Steeds de geboortedatum achter de namen vermelden.

Verbinding no. 49. Geheim.

H-4.no. 619.

Onderwerp: Inlichtingendienst van het N.V.V.

6.34

8.5

3.121

81.4

8.5

6.34 - 56.292.1

7 MRT 1950

ACD/01390

Ik heb de eer UEdelGestrenge het volgende te berichten.

Een dezer dagen bereikte mij het bericht, dat een inlichtingendienst van het N.V.V. o.a. ook te Almelo, bezig zou zijn met het inwinnen van die inlichtingen, welke in het kader van de bedrijfsbeveiliging van belang zijn.

Als informant van deze dienst zou bij het gemeentelijk energiebedrijf alhier, fungeren: M. Roepert, geboren 15 Juli 1914, van beroep terreinbaas-kraanmachinist, wonende alhier, Biezenstraat no. 72.

Ik moge U verzoeken mij te willen berichten of er Uwerzijds iets van het bestaan van deze dienst bekend is en zo mogelijk of de Heer Roepert voornoemd in Uwe administratie voorkomt.

~~1 Maart 1950~~

BVI

05 ggb

Landgenoten!

Herinnert U zich 10 Mei 1940?

De Duitsers overvielen toen ons land als een dief in de nacht.

Zoals gij U 10 Mei 1940 herinnert, zo zal de bevolking van Zuid-Korea 25 Juni 1950 nooit vergeten.

In de nacht overvielen de communistische legers van Noord-Korea de zelfstandige staat Zuid-Korea.

De aanval op Zuid-Korea is een bedreiging van de wereldvrede.

De secretaris-generaal van de Organisatie der Verenigde Volken, Trygve Lie, was op 25 Juni 1950 pas uit Moscou terug.

De communistische pers deed het voorkomen alsof Stalin in gesprekken met Trygve Lie de uitweg had gewezen om de internationale spanning langs vreedzame weg op te lossen.

Korea toont ons wat Stalin onder vrede verstaat

De communisten voeren een actie voor wat zij noemen: de vrede....

Zij gebruiken daarvoor valselyk de naam van de hoofdstad van het democratische Zweden: Stockholm.

**KOREA BEWIJST, WAT DE COMMUNISTEN MET „VREDE” BEDOELLEN.
DE VRIJE VOLKEN BUKKEN NIET.**

De Veiligheidsraad kwam na de overval op Zuid-Korea onmiddellijk bijeen.

De Raad besloot tot gezamenlijke actie.

**HET OPTREDEN VAN DE VERENIGDE NATIES HEEFT ONZE
VOLLE INSTEMMING.**

In 1938 week bij de vrede van München de democratie terug voor het misdadig drijven van Hitler.

In de jaren 1939-1945 betaalden de geallieerde volken hiervoor de rekening.

In 1950 wijken de vrije volken niet terug voor de machtswaan van het communisme. Zij stellen zich gesloten op het standpunt van de collectieve veiligheid.

Geen tweede München!!

Dat is de betekenis van het optreden van de Verenigde Naties in Korea.

De gebeurtenissen achter het IJzeren Gordijn, het drama-Tsjechoslowakije in 1948 staan dus niet op zich zelf. Dat blijkt nu zeer duidelijk. Het zijn pogingen om de zelfstandige landen één voor één te vernietigen.

De Afdeling Nederland van de Communistische Partij heeft bij het Indonesische conflict van Nederland geëist de besluiten van de Veiligheidsraad te eerbiedigen. Thans eisen de communisten van onze regering, dat zij de besluiten van diezelfde Veiligheidsraad naast zich neer zal leggen.

Dat dit bedrog is, moet ieder weldenkend mens doorzien.

Het woord en de daad zijn aan de Verenigde Naties

Laat dat zo blijven!!!

Leden en geestverwanten van de Communistische Partij, laat het nu genoeg zijn.
Breekt met Uw leiders.

Toont, dat gij zelf wilt en kunt denken.

Laat niet Paul de Groot, in naam van Stalin, voor U beslissen.

Kiest zelf.

Weigert in Nederland een rol te vervullen in de vijfde colonne.

Nederlanders!

Vrije mannen en vrouwen verenigt U!

Laat ons bouwen aan een socialistische wereld.

Zonder vrijheid is socialisme ondenkbaar. Daarom roepen wij U op, te strijden voor de democratie.

Vrede is alleen dan ware vrede, als de vrijheid is gewaarborgd.

Daarvoor strijdt de Partij van de Arbeid.

Voor het Partijbestuur:

KOOS VORRINK, Voorzitter,

FRITS ALBRECHT, Algemeen secretaris.

UITTREKSEL
UN : 051370
Ag.no.: 71099
Voor : 10594 - 910

Erwich, A.J.M., voornoemd, sprekende namens de E.V.C., zegt net te betreuren, dat zij de enige vakorganisatie is, die haar medewerking aan deze ochtend heeft gegeven.

Spr. schildert de verschrikkingen van de oorlog, zegt, dat de E.V.C. een groot deel van de arbeidersmassa vertegenwoordigt en hedenochtend ook de gevoelens vertolkt van een groot deel van anders georganiseerden.

Spr. zegt, dat het thans geen vraag meer is: "Zijt ge voor de vrede", doch een plicht om het 5e gebod: "Gij zult niet doden" na te komen.

Spr. besluit met een varig appel voor menselijkheid en recht en zegt, dat de oorlogsofhitsers op deze dag door de vloedgolf van de vredelievende massa zullen worden weggespoeld.

van Elsäcker, J.J., voornoemd, declameert een gedicht van Henriëtte Roland Holst.

de Bruin, Dr. W., voornoemd, sprekende namens de vereniging "Nederland - U.S.S.R.", waarschuwt voor een naïef pacifisme en zegt, dat ook thans weer deistere machten op-
hitsen tot oorlog.

Spr. wijst op het ongezonde optimisme, hetwelk vóór en na de 1e wereldoorlog heerste, een zelfde optimisme heerste ook in 1939 en toch kwam de 2e wereldoorlog. Wij moeten ons vastberaden aaneensluiten, ons hoeden voor lieden, die zeggen dat een oorlog toch onvermijdelijk is en ons krachtig aaneensluiten met de vaste vredeswil.

FRANK, J., voornoemd, zegt, dat het wereldvrede-comité in de afgelopen weken duizenden sympathiebetuigingen heeft ontvangen van personen en instellingen van allerlei bich-
tungen.

Spr. zegt een greep te zullen doen uit deze sympathiebetuigingen en deelt mede, dat van de E.V.C.-Mataal, Bellamy, de Dageraad, Comité van Actie Havenarbeiders, bewijzen van instemming zijn ontvangen. Ook het Vrije Volk stuurde een brief, waarin zij aankondigde, dat zij wegens de communistische inslag naar kolommen niet beschikbaar wenste te stellen.

Wijkhaven, E., voornoemd, "De Dageraad" vertegenwoordigend, houdt een zeer verward betoog, zegt te spreken namens alle vredelievende mensen, en het gouden kalf, kapitaal en grootindustrie te verafschuwen; roept op tot eenheid, zonder onderscheid van kleur of ras en wekt tenslotte op te weigeren te werken voor de oorlogsindustrie.

Bogaard, J., voornoemd, sprekende namens de vereniging "Bellamy", zegt, dat men niet meer moet geloven aan het sprookje, dat oorlog onvermijdelijk is, daar oorlog en oorlogsvoorbereiding mensenwerk is en dus te allen tijde voorkomen kan worden. Een grote groep van onze bevolking is hiervan echter nog niet overtuigd en zodoende is het ook niet verwonderlijk, dat de oorlogsbegrotingen, hoe groot ook, steeds worden goedgekeurd, daar men zich spiegelt aan de valse leuze: "Wie de vrede wil, bewapent zich ten oorlog". Wij moeten ons dus op het standpunt stellen van eenheid, zonder onderscheid van politiek of geloof, daar eenheid macht betekent.

Ook moeten wij niet schromen positieve toenadering te zoeken tot allen, die voor de vrede zijn. Spr. zegt op deze

Handwritten notes:
...
...
...
...
...

kreis Osthavelland befinden sich noch zwölf Jugendsekretäre der SPD in Haft, die unter der Leitung des Genossen Hoffmann, Falkensee, standen, der nach viermonatiger Haft und grausamen Mißhandlungen aus dem Gefängnis Krankenhaus entfliehen konnte. In Berlin wurden die jungen Sozialdemokraten Günter Wähler und Arthur Kluge verhaftet.

Diese Namenliste ist nicht vollständig. Sie enthält nur einen kleinen Teil der zu einem gewissen Zeitpunkt auf schwierigen Umwegen bekanntgewordenen Verhaftungen und Verschleppungen. Die führenden SEP-Funktionäre kennen den Umfang der Verhaftungen und wissen auch von der Existenz der überfüllten Polizeigefängnisse und Kz.s in der Ostzone.

Manche von ihnen versuchen jedoch, unter der Maske des ehrlich um Klärung und Hilfe bemühten Vermittlers das erschreckende Ausmaß der Tragödie im Osten zu bagatellisieren. So veröffentlichte das Zentralorgan der SEP, das „Neue Deutschland“ vom 12. August 1947, zwei Briefe von Erich W. Gniffke, dem Mitglied des Zentralsekretariats der SEP, worin drei oder vier Namen aus einer Verhaftetenliste herausgesucht wurden. Gniffke versucht, Namensungenauigkeiten festzustellen und behauptet, daß einige von den betroffenen Personen in Wirklichkeit gar nicht „verschwunden“ sind. Die Briefe Gniffkes gehen dem „Neuen Deutschland“ die ersuchte Gelegenheit — unter der irreführenden Überschrift „Tatsachen stärker als Lügen“ — zu folgender Feststellung: „Erich W. Gniffke ist dem knappen Dutzend von Fällen angeblich verhafteter Sozialdemokraten, die ihm benannt wurden... unverzüglich nachgegangen...“

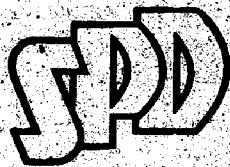
Ein knappes Dutzend von Fällen...?

Nun; Hier ist der Gegenbeweis. Wir bringen Namen und Tatsachen, denen „nachgegangen“ werden sollte, und wir werden uns im Kampfe um die Freiheit des Menschen gegen politische Entrechtung und ökonomische Ausbeutung auch durch keinen Terror und keinen Polizeiapparat einer Staatspartei abschrecken lassen. Als Sozialdemokraten wissen wir, daß, solange die Furcht regiert, keine Freiheit bestehen kann, und wo keine Freiheit ist, kann es keinen Sozialismus geben.

Für Freiheit und Sozialismus zu kämpfen heißt für die Sozialdemokratie um Menschenrechte und Gerechtigkeit zu kämpfen.

In diesem Kampf wird sich die Wahrheit, auch wenn man sie niederknüppeln möchte, immer wieder durchsetzen. Denn

**Tatsachen
sind stärker
als Lügen!**

01/20/5
08/11

Bsp. 21/6/49

Tatsachen stärker als Lügen!

Die Kommunisten versuchen in den letzten Wochen in Erklärungen, Zeitungsartikeln und Entschließungen den Eindruck zu erwecken, als ob in der Ostzone keine Verhaftungen von Sozialdemokraten stattgefunden hätten und dort volle Meinungsfreiheit und Rechtssicherheit herrsche. So stellte z. B. der Kreisvorstand der SEP Leipzig in einer „Entschließung an die SPD-Genossen im Westen“ vom 10. August 1947 die Behauptung auf, daß in der Ostzone keine Verhaftungen von Sozialdemokraten vorgenommen wurden und daß die politische Meinung in der Ostzone „in voller Freiheit“ geäußert werden kann. Kz.s soll es in der Ostzone — ebenfalls nach Ansicht der SEP Leipzig — nicht geben. Im gleichen Zuge wird dann noch eine „freundschaftliche Zusammenarbeit“ und eine „baldige Vereinigung“ empfohlen.

Zu dieser Erklärung der SEP Leipzig stellen wir Sozialdemokraten der Ostzone fest, daß die Behauptungen über Rechtssicherheit und Meinungsfreiheit in der Ostzone im schreienden Gegensatz zur Wirklichkeit stehen. Jeder Mensch weiß, daß in der von Spitzeln, Denunzianten und Ifo-Agenten des SEP-Apparates durchsetzten Zone die elementaren Grundsätze menschlicher Freiheit und demokratischer Rechte keine Geltung haben und durch den brutal herrschenden Polizeiapparat der SEP-Diktatur erstickt worden sind. Die Ostzone ist zur Zone des Schweigens geworden, aus der keine amtlichen Informationen zu den Angehörigen der Verhafteten über ihr Schicksal dringen. Wir wollen deshalb den Schleier der Lüge, der über die Wirklichkeit der Ostzone gebreitet wird, etwas lüften und durch konkrete Angaben von Namen und Tatsachen die Wahrheit sprechen lassen.

In der Ostzone sind folgende 9 Konzentrationslager bekanntgeworden:

1. Buchenwald (Land Thüringen);
2. Sachsenhausen (Land Brandenburg);
3. Jämlitz (Land Brandenburg);
4. Bautzen (Land Sachsen);
5. Mühlberg/Elbe (Land Sachsen);
6. Altenheim b. Grimma (Land Sachsen);
7. Torgau (Sachsen-Anhalt);
8. Fünfeichen b. Neubrandenburg (Meckl.);
9. Ein weiteres Lager wurde dem GPU-Gefängnis bei Potsdam angegliedert.

Und nun eine Reihe uns bekanntgewordener Namen von Verhafteten: *Willy Jesse*, Landessekretär der SPD in Mecklenburg; *Paul Dureck*, 1. Vorsitzender der SPD Stendal-Möllenbeck; Kreissekretär *Lorenz*, Berlin; *Hermann Eger* und *Schlobhauer*, beide Vorsitzende der SPD in der Kreisstadt Banzin und Heringsdorf (Usedom); *Wilhelm Manig* und *Paul Volkmann*, Berlin, beide Parteifunktionäre der SPD; *Erich Weigelt*, Parteiangestellter, Leipzig; *Walter Oehlert*, 2. Vorsitzender der SPD-Betriebsgruppe Polizei, Leipzig; *Werner Szier* und *Franz Quandt* aus Berlin-Treptow.

Unter den Sozialdemokraten, die führende Stellungen seit 1945 bekleiden, wurden verhaftet:

Regierungsrat *Lietz*, Magdeburg; *Hermann Bretternitz*, Bürgermeister in Ranis, Thüringen; Bezirksrat *Willi Gohlke*, Berlin-Treptow; Stadtrat *Grien*, Rostock; Kreisrat *Benz*, Wanzleben; Bürgermeister *Grunwald*, Blankenfelde; Verwaltungsdirektor *Grell*, Berlin, Postamtsleiter *Julius Scherff*, Berlin; Stadtjugendpfleger *Arthur Schneider*, Dresden; Lehrer *Fritz Diesner*, Demmin; Forstmeister *Büchel*, Berlin; *Willi Voges*, Berlin-Wittenau, Bürgermeister von Schmachtenhagen. Besonders systematisch wurde die Entfernung aller Sozialdemokraten aus der Polizei betrieben. Alle SPD-Polizeipräsidenten und Ordnungspolizeichefs wurden abgesetzt oder verhaftet. Seit April 1947 gibt es keinen Sozialdemokraten in einem höheren Polizeiamt mehr. Als letzte wurden Polizeipräsident *Krippner*, Zwickau, Vizepräsident *Eger*, Chemnitz, Vizepräsident *Hennig*, Leipzig, Kreispolizeichef *Schönfeld*, Grimma, ihrer Ämter enthoben. Die SPD-Mitglieder in der Direktion der Kriminalpolizei Leipzig wurden vom kommunistischen Polizeipräsidenten *Wagner* sofort nach seinem Amtsantritt verhaftet. Ebenso der Polizeimajor *Weiser*, der Mitglied der SPD war. Im Herbst 1946 wurden wegen Verdachts der SPD-Tätigkeit der Obersekretär *Richter* und Polizeiinspektor *Fasching* verhaftet. In Halle wurden die sozialdemokratischen Funktionäre, Kriminaldirektor *Wolf* sowie die Dezernenten

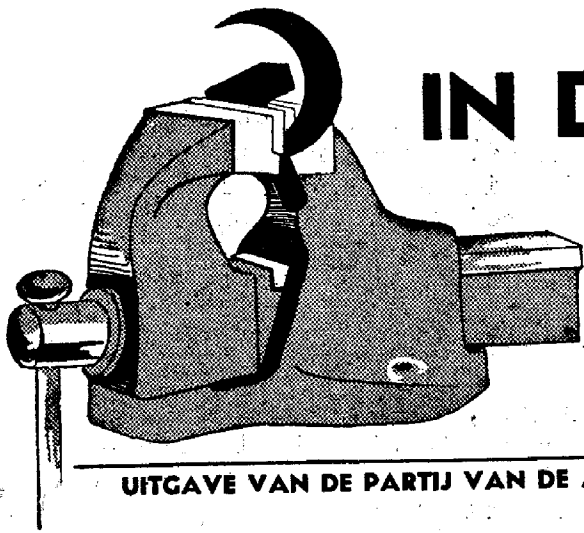
Schröder, *Berger* und *Thieme* verhaftet. Bereits vor der Zwangsvereinigung wurde der sozialdemokratische Polizeipräsident *Rudolf Schwabe*, Chemnitz, verhaftet, um dem Kommunisten *Fredo Ritscher* Platz zu machen. In Berlin wurden verhaftet: Polizeimajor *Heinrich* und Polizeiinspektor *Köster*; in Königswusterhausen der Kriminalbeamte *Kirmsé* (SPD-Mitglied).

Allein in der Osterwoche 1947 wurden in Halle, Magdeburg, Gera, Leipzig und Dresden etwa 130 Sozialdemokraten verhaftet. Einige Namen davon wurden auf schwierigen Umwegen bekannt: *Schwartz*, Halle; *Gentsch*, *Seidel*, *Zeit*; *Kollmer*, Rostock; *Gebauer*, Stendal; *Schäfer*, Dr. *Friedrich*, *Held*, *Holzmann*, Apolda (Thür.); *Grothe* und *Scott*, Taßdorf; *Schneider*, *Franz*, Leipzig.

In Magdeburg wurde die Verhaftung einer Anzahl sozialdemokratischer Angehöriger der Kriminal- und Ordnungspolizei bekannt. Im Zwickauer Landgerichtsgefängnis waren am 1. März 1947 400 Sozialdemokraten in Haft, in Dresden in der Haftanstalt des Oberlandesgerichts sogar 900. Im Kz. Buchenwald sind 800 SPD-Funktionäre gefangen gehalten, darunter der bekannte thüringische SPD-Funktionär Dr. *Fresdorf*, Oberbürgermeister von Eisenach, der vor 1933 bereits lange Jahre für die SPD Stadtrat und Oberbürgermeister war, sowie der Oberregierungsrat *Gaden*, der bis Dezember 1946 Landesflüchtlingskommissar der Provinzialregierung Sachsen-Anhalt in Halle war.

Auch von seiten der bürgerlichen Parteien, der CDU und LDP, sind zahlreiche Verhaftungen ihrer Parteianhänger in der Ostzone bekanntgeworden. Vor den Herbstwahlen 1946 stieg die Zahl der Verschleppten in die Hunderte. Die SEP beseitigte ihre „gefährliche Konkurrenz“. Verschiedene Verhaftete bekamen jedoch großzügig Gelegenheit, durch eine schriftliche Uebertrittserklärung zur SEP ihre Freiheit zu erkaufen. Solche Fälle wurden aus Chemnitz, Brandenburg, Saalfeld, Dresden, Stralsund und Leipzig gemeldet. Von den bekannten Funktionären der CDU befinden sich noch in Haft: Jugendsekretär *Franzkowiak*, Dresden; Landrat *Schäfer*, Heiligenstadt; Redakteur *Schmidt-Stöting*, Weimar; Redakteur *Schipke*, Halle; Landesvorstandsmitglied *Ewald*, Halle.

Erschreckend groß ist auch die Zahl der verhafteten Jugendlichen. Meistens waren es Jungsozialisten, die sich nicht durch das Verbot der SPD von der Vertretung ihrer sozialistischen Ideale haben abbringen lassen wollen. Im Bautzener Bezirk war die Zahl der verhafteten Jungsozialisten so groß, daß selbst der SEP-Landesteiler *Buchwitz* in einem Brief den Vorsitzenden der SEP, *Otto Grotewohl*, wegen der Stimmung in der Bevölkerung um Einstellung dieser Aktion beschwor. Im Kreise Lübben (N. L.) wurden rund 200 Jugendliche verhaftet. In Schöneberg sind seit einem Jahre 20 junge Sozialdemokraten verhaftet, darunter *Günther Fiehm*, der vor der Errichtung der FDJ Vorsitzender des Antifaschistischen Jugendausschusses war und zur SPD gehörte. Im Land-

IN DE HEMKLEM

ORGAAN VOOR HET PERSONEEL
BIJ DE ARTILLERIE-INRICHTINGEN

UITGAVE VAN DE PARTIJ VAN DE ARBEID - KEIZERSGRACHT 648 - AMSTERDAM

Maart 1949

TE KWADER TROUW EN TEGEN BETER WETEN IN !

Grote gebeurtenissen werpen nog al eens haar schaduwen vooruit.

Het bevreemdt ons dan ook geenszins, dat de leiding der Communistische partij in Amsterdam alles in het werk stelt, om overal waar zij daartoe maar even de kans ziet, onrust onder de arbeiders te verwekken, nu de verkiezingen voor de Gemeenteraad naderen.

Terwijl in 1946 de C.P.N. in Amsterdam ruim 126.000 stemmen op haar kandidaten zag uitgebracht, liep dit stemmental bij de laatste Kamerverkiezingen in 1948 gehouden, terug tot ruim 111.000. Een stemmenverlies van 15.000.

Dat de Partij van de Arbeid met een stemmenwinst van 8000 uit de bus kwam, lag de heren communisten bijzonder zwaar op de maag ! Dat de tijdens de laatste verkiezingscampagne van de zijde der communisten bedreven vuilspuiterij, speciaal aan het adres van de Partij van de Arbeid, dit resultaat had opgeleverd, was wel een zeer zwaar te verteren pil !

Hadden zij niet met de bekende bombarie beweerd " dat zij de P.v.d.A. in Amsterdam voorgoed uit haar stellingen had verdreven" ?

Er moest dus weer worden uitgezien naar middelen, welke een kans zouden bieden voor de communisten om het verloren terrein te heroveren.

Het speculeren op de nood, waarin nog altijd grote groepen van arbeiders en hun gezinnen verkeren, was het meest geëigende middel daartoe.

Of de door de C.P.N. zo grovelijk bedreven demagogie zou leiden tot leniging van de nood, kwam er natuurlijk minder op aan. Het ging hier in de eerste plaats om het spel ! Als er maar werd bereikt, dat er onrust werd gekweekt, haat en verbittering werd gezaaid, de nodige laster werd gelanceerd aan het adres van de P.v.d.A. en het N.V.V.

Wat leent zich daartoe beter dan een reeks verloren stakingen ?

Eerst de arbeiders in staking jagen, om hen na weken van volkomen zinloze strijd weer de fabriek in te trappen. We spreken nu nog maar niet eens van de zwendel, die werd bedreven met betrekking tot de door de heren toegepaste " democratische middelen".

Er werd door de leiding der E.V.C., de getrouwe comparant der communistische partij, met meerderheids- en minderheidsopvattingen gegoocheld op een wijze, waarbij vergeleken de goochelkunst van wijlen Papa Bamberger nog maar kinderspel is !

Snurkende artikelen daarna in "De Waarheid", scheldcanonnades aan het adres van P.v.d.A. en N.V.V. en het doel is voorlopig bereikt. De gewenste onrust is er, teleurstelling en verbittering eveneens.

De hierbij betrokken arbeiders vormen voor een deel een gretige prooi voor de communisten bij de straks komende verkiezingen.

Tegen dit spel van bedrog en onwaarachtigheid zullen wij in de a.s. verkiezingscampagne de strijd hebben te voeren.

Met open vizier en met de kaarten op tafel !

Tot dat ook hen, die argeloos genoeg waren om hierin te trappen, de schellen van de ogen zullen vallen en zij door zullen krijgen, hoe zij, die zich opwierpen als hun beschermers, hen voerden van nederlaag tot nederlaag en de aangekondigde klassenstrijd deden incenschrompelen tot een stukje van het platste arbeidersbedrog !

--o--

LEEST AANDACHTIG INGESLOTEN CIRCULAIRE .

KUNNEN WIJ OOK OP UW MEDEWERKING REKENEN ?
VORMT EEN STRIJDFONDS IN UW BDRIJF.

LIJSTEN EN BUSJES ZENDEN WIJ U OP AANVRAAG.

ZWARTE ELLENDE.

Ieder het zijne, denkt koning Winter, en strooit in deze eerste dagen van Maart in allerijl nog een portie kou over het land uit.

Ieder het zijne, denkt Zijne Excellentie Minister v.d.Brink, en tracht koulijdend Nederland te verwarmen met een aantal onredelijke verwijten en halve maatregelen over de kolenpositie.

Hoe vaag echter 's Ministers antwoord in de Tweede Kamer op de vragen van het P.v.d.A.-lid Nederhorst ook geweest moge zijn, één ding was duidelijk : de 12 eenheden brandstof zullen gehonoreerd worden..... als de winter is afgelopen. In dit antwoord erkent de Minister, dat er een achterstand in de kolenlevering voor huisbrand is ontstaan.

De ontstane moeilijkheden, aldus de Minister, en nu komt het, lezer, zijn te wijten aan de onwél van het publiek, om geen andere brandstof te verlangen, dan anthraciet ! Indien dit antwoord de volle waarheid is, dan zouden, volgens rekening van Bartje, de handelaren vol moeten zitten met de andere soorten, dus cokes, eierkolen, enz.

Maar ook die zijn er niet.

Waarom niet ?

Omdat de mijn voor gruis f 31.- per ton ontvangt en voor een afgewerkt product als eierkolen f 25.- per ton. D.w.z. indien de mijnen het gruis, waarmee geen enkele bewerking is geschied, aan de industrie aflevert, zij f 6.- per ton meer ontvangt, dan voor eierkolen, die uit hetzelfde gruis vervaardigd worden.

Is het een wonder, dat er geen eierkolen worden afgeleverd ? De Minister verwijt de stokers ook nog, dat zij te royaal hebben gestookt. Nu wordt ie nog mooier !

De Minister heeft in 't begin van het stookseizoen bonnen voor 12 eenheden brandstof uitgereikt en nobit of te nimmer gezegd, dat die wel eens niet ten volle gehonoreerd zouden kunnen worden.

Integendeel, de dagbladen hebben de laatste tijd steeds opnieuw vermeld, dat de steenkoolproductie gestegen was en daardoor bij de verbruiker de verwachting gewekt, dat het prima in orde was met onze brandstoffenvoorziening. Dat die stijging alleen maar vet- en industriekolen betref, die ongeschikt zijn voor huisbrand, is nu pas bekend geworden.

Wat wij de Minister dan ook in hoge mate verwijten, is dat hij ons geen duidelijk inzicht heeft gegeven in de ware kolenpositie van ons land, vóórdat het stookseizoen begon.

Dan ware het door verhoogde krachtsinspanning en zuinig stoken waarschijnlijk mogelijk geweest, de kou uit tienduizenden gezinnen te houden.

Nu is er chaos ontstaan en wordt er kou geleden, dank zij een slecht beleid.

--o--

WEET U,

dat tijdens de staking der lassers van de N.D. (M. verschillende leden van de E.V.C. bij de baas kwamen vertellen, dat zij als lid van deze organisatie hadden bedankt;

dat een 50-tal stakers verschillende leden van de tariefcommissie trachtten te bewegen, in de vergaderingen te adviseren, de staking op te heffen, terwijl deze mensen nota bene door dezelfde leden later werden uitgekreten voor maffers?

Wat de stakende lassers zich iedere dag moesten melden om op te treden tegen werkwilligen of vrouwen van dezen?

dat, ingeval zij niet op het terreur-appel verschenen, zij geen steun over die dag kregen uitbetaald?

--o--

Zend aan de redactie van dit blaadje eens een bijdrage uit het bedrijf!

Wij komen daar, waar de arbeider het brood voor zich en zijn gezin verdient.

Daar waar hij met zijn kameraden meebouwt aan het herstel van ons land.

GELUKKIG IS HET LAND, WAAR MEN HET MET ELKAAR ONEENS
MAG ZIJN!

--o--

DS 41

findige Spitzbärtige ist Walter Ulbricht, Vorstandsmitglied der SED, der aus Rußland importierte Einpeitscher für die kommunistische Einheitspartei. Er erteilt zur Zeit für die Aufstellung getarnter, sogenannter unpolitischer Listen neben der kommunistischen SED in Funktionärkonferenzen genaue Anweisungen. Er umschmeichelt die „Pg.s“, läßt die SPD-Anhänger im Osten unter Druck setzen, möchte aber im Westen mit ihnen zusammen Kundgebungen veranstalten.

Der spitzfindige Spitzbärtige

Und seine Helfershelfer — — —

das sind die Männer
der kommunistischen Einheitspartei!

Wir kennen sie!

Es sind rotlackierte Nazis!

Und deshalb geben wir ihnen die Antwort:

Wir entscheiden uns für die Sozialdemokratie

Der spitzfindige Spitzbärtige

Der spitzfindige Spitzbärtige

Von Arno Scholz

Es war einmal ein Land, da hatten die Menschen falsche Götzen gehört und waren einem Teufel gefolgt. Und ein schrecklicher Krieg verwüstete darauf ihr Land. Und da die Macht des Teufels gebrochen war, versuchte das Volk, wieder sich selbst zu regieren.

Doch siehe da! In den Kreis der Männer, die das Geschick ihres Volkes in die Hand nahmen, schlichen sich einige ein, die zwar emsig mitarbeiteten, aber ihre eigenen Pläne hatten. Zu ihnen gehörte ein Spitzbärtiger. Er kam aus dem Morgenlande, dem Lande, in dem die Sonne früh aufgeht. Der wollte besonders spitzfindig sein. Er hatte zwar die Jahre des Schreckens nicht im Lande verlebt, wußte aber trotzdem alles besser. Er hielt die Methoden des Teufels, der das Volk in das Elend geführt hatte, nicht für falsch. Er wollte sie sogar selbst anwenden, aber für ein anderes Ziel. So baute er auch eine große Organisation auf, jeder Gastwirt mußte seine Zeitung aushängen und jeder Grünkramhändler es sich gefallen lassen, ausgefragt zu werden, ob er Mitglied der Partei des Spitzbärtigen sei und ob er ihre Zeitung lese. So ging es auch den Beamten, die bald den Eindruck gewannen, daß von der richtigen Beantwortung der Fragebogen Beförderungen und sonstige Annehmlichkeiten abhingen. Es wurden große Aufmärsche veranstaltet, bei denen die alten Kapellen neue Noten spielten. Viele reichten sich ein. Transparente trugen andere Sprüche, aber das störte sie nicht. Was sie zu denken hatten, wurde ihnen vorher mitgeteilt. Kurzum, in einigen Gebieten des Landes war es bald so wie zu des Teufels Zeiten. Der besonders spitzfindige Spitzbärtige hatte aber falsch gerechnet,

denn die Männer und Frauen kamen bald dahinter, daß sie das schon einmal erlebt hatten.

Als nun die Zeit heran war, da das Volk zur Wahlurne gehen sollte, ersann der Spitzbärtige eine neue List. Er setzte auf seine Wahlliste nur Männer, die als seine Anhänger bekannt waren. Aber er veranlaßte auch, daß die Frauen, die Jugend, die Bauern und ihre Organisationen eigene Listen einreichten. Auf diesen sollten nur diejenigen Anhänger des Spitzbärtigen kandidieren, die in der Öffentlichkeit „nicht“ als seine Anhänger bekannt sind. Wer ihn also nicht mochte, sollte eine der anderen Listen wählen, um schließlich doch für ihn zu stimmen. Da er befürchtete, daß auch das vielleicht noch nicht ausreichen würde, ließ er überall bekanntmachen, die Anhänger des Teufels, die dazu beigetragen hatten, das Volk in den schrecklichen Krieg zu verwickeln, würden von ihm besonders gut behandelt werden. Sie sollten ihn nur wählen. Damit nun auch niemand von seinen Plänen erführe, ließ er in seinem Gebiet keine anderen Meinungen aufkommen. Die Briefträger mußten ihre Säcke ausschütten, bevor sie sein Land betraten, und er ließ erst prüfen, was seine Landeskinder lesen durften.

Aber je mehr er dies tat, um so mehr horchten alle auf und erkannten, daß sie nur noch flüstern und selbst dem nächsten Nachbarn nicht mehr vertrauen durften, kurzum, daß sie genau so weit waren, wie zu des Teufels Zeiten. Sie hatten wieder einmal nicht aufgepaßt. Während viele sich wieder in ihr Schicksal fanden, gab es aber auch viele, die das wieder ändern wollten. Und ihre Zahl stieg von Tag zu Tag. Besonders als sie eines Tages erfuhren, daß der spitzfindige Spitzbärtige dem Teufel vom Lande der spitzen Berge aus seinerzeit gegen ihn hatte, den Kampf gegen ihn einzustellen. Diese Nachricht machte alle mißtrauisch. Und nun zittert der spitzfindige Spitzbärtige, die Wahlen könnten trotz seiner List zeigen, daß das Volk keinen neuen Teufel will.

Der nachdenkliche Leser wird schon darauf gekommen sein, daß das ganze gar kein Märchen ist. Der spitz-

BIII

08 411996

So leben sie:

*Jan 1
Joh. Sch
Joh. Sch
Jan 1*

Wilhelm Pieck,
Vorsitzender der SEP

Berlin-Niederschönhausen, Viktoriastr. 12/13
9 Zimmer, 1 Wintergarten, etwa 200 qm

Otto Grotewohl,
Vorsitzender der SEP

Berlin-Niederschönhausen, Friedr.-Wilh.-Str. 3
9 Zimmer, etwa 330 qm ohne Nebengebäude

Anton Ackermann,
Mitglied des Zentralsekretariats der SEP

Berlin-Niederschönhausen, Viktoriastr. 24
14 Zimmer, 1 Wintergarten, etwa 300 qm

Hermann Matern,
Mitglied des Zentralsekretariats der SEP

Berlin-Niederschönhausen, Wahnschaffestr. 37
10 Zimmer u. 4 halbe Zimmer (3Wohng.), 250 qm

Franz Dählem,
Mitglied des Zentralsekretariats der SEP

Berlin-Niederschönhausen, Viktoriastr. 22
8 Zimmer, 2 Küchen (2 Wohnung.), etwa 150 qm

Walter Ulbricht,
Stellvertretender Vorsitzender und
Mitglied des Zentralsekretariats der SEP

Berlin-Niederschönhausen, Viktoriastr. 23
ein Landhaus, 12 Zimmer, 3 Kammern, 230 qm

Johannes R. Becher,
Präsident des Kulturbundes zur
demokratischen Erneuerung

Berlin-Niederschönhausen, Viktoriastr. 21
7 Zimm., große Diele, 2 Luxusbäd., etwa 200 qm

Paul Markgraf,
Polizeipräsident von Berlin

Berlin-Niederschönhausen, Pfeilstr. 32
7 Zimmer, 1 Kammer, 2 Dielen, etwa 170 qm

Paul Wandel,
Präsident der deutschen Zentral-
verwaltung für Volksbildung

Berlin-Niederschönhausen, Homeyerstr. 30
6 Zimmer, Diele, etwa 120 qm

Erich Weinerl,
Vizepräsident der deutschen Zentral-
verwaltung für Volksbildung

Berlin-Niederschönhausen, Seckendorffstr. 22
eine Villa mit 2 Wohnungen

Seifert,
Vizepräsident der deutschen Verwaltung
des Innern

Berlin-Niederschönhausen, Seckendorffstr. 26
eine Villa mit 6 Zimmern

M. Tschesnow,
Vizepräsident der Zentralverwaltung
für deutsche Umsiedler in der Ostzone

Berlin-Niederschönhausen, Seckendorffstr. 30
eine Villa mit 7 Zimmern

Kurt Wagner,
Vizepräsident in der Zentralverwaltung

Berlin-Niederschönhausen, Seckendorffstr. 11
eine Villa mit 6 Zimmern

Kommentar überflüssig!

~~UD 1105 03 11~~
Bist n 22/11/49

Betrug und Terror der KP in der Ostzone

Informationsmaterial für die Funktionäre der SPD

zum Thema:

„Unsere Stellung zur SEP“

Das Zentralkomitee der Kommunistischen Partei hat das Scheitern seines Versuches, die Mehrheit der Werktätigen in der Ostzone für ihre Machter Interessen zu gewinnen, mit der Zerschlagung der sozialdemokratischen Organisation im Frühjahr 1946 beantwortet. Im Frühsommer 1945 nach dem faschistischen Zusammenbruch weigerte sich das Zentralkomitee der KP beharrlich, die von den sozialdemokratischen Funktionären vorgeschlagene Zusammenführung aller sozialistischen Kräfte in Deutschland in einer unabhängigen Arbeiterpartei anzunehmen. Unter rücksichtsloser Ausnutzung ihrer machtpolitischen Vorrangstellung und der einseitigen Begünstigung durch die Besatzungsorgane, konnte die Kommunistische Partei in immer gesteigertem Maße die Politik der Sozialdemokratischen Partei beeinflussen; nachdem zusätzlich einzelne in verantwortlichen Partiefunktionen stehende Sozialdemokraten dem unvorstellbaren Glanz und Reichtum des Apparates unterlegen waren. Die breite Masse der Mitglieder der SPD, gewarnt durch die bitteren Erfahrungen der Zusammenarbeit mit den Kommunisten in Behörden und Betrieben, lehnte jedoch eine undemokratische erzwungene Partifusion unter allen Umständen ab.

Zie die hemmungslose Bereicherung kommunistischer Funktionäre und an allen Orten vorgekommene Korruptionsskandale das zu erwartende Riesentrasse für die KP bei unvermeidlichen Wahlen offenbar werden lassen, bereitete das ZK der KP überstürzt die Parteivereinigung vor. Während die Sozialdemokratische Partei überall in der Ostzone, in den Städten und auf dem Lande breite Massenorganisationen schaffen konnte und bei den Werktätigen überall Vertrauen und Sympathie gewann, sammelten sich in der Kommunistischen Partei nur wesentlich kleinere Teile des Volkes, vielfach nicht einmal ihre früheren Anhänger aus der vorfaschistischen Zeit, dafür aber viele Opportunisten, bis in die Reihen ausgesprochener Besitzbürgerlicher, die mit ihrem Beitritt zur Kommunistischen Partei eine persönliche Spekulation verknüpften.

Die Sozialdemokratie in Stadt und Land hat ohne Zweifel nach den schreckensvollen Erfahrungen der nazistischen Periode die Einheit der Arbeiterklasse aufrichtig ersehnt und für dieses Ziel tatkräftig gearbeitet. Die im Spätsommer zusammengekommenen Aktionseinheiten entsprachen trotz der ersten

bitteren Erfahrungen der Zügellosigkeit einer Anzahl kommunistischer Parteifunktionäre in höheren Verwaltungs- und Parteistellen dem Beschluß unserer Mitglieder. Eine Aktionseinheit erfordert aber zumindest die ehrliche Einhaltung aller Abmachungen und loyale Zusammenarbeit für beide vertragschließenden Partner. Der Wille der Mitglieder muß für eine demokratische Partei die Grundlage für ihre Entscheidungen in den Fragen der praktischen Politik sein. Wenn sich in einem Verhältnis von 3:1 die Werktätigen für die Sozialdemokratie entscheiden, so müßte auch im Rahmen der Aktionseinheit diesem Willen Rechnung getragen werden. Um dieser „Gefahr“ zu entgehen, im demokratischen Entscheid der Mitglieder nach der Parteifusion den Führungsanspruch der Kommunistischen Partei zu verlieren, wurde das Paritätsprinzip aufgeworfen. Zahlenmäßig gleich stark sollten sozialdemokratische und kommunistische Funktionäre in den Schlüsselstellungen der Verwaltungen und Betriebe und in den gemeinsamen Organisationen tätig sein. Dieses Zugeständnis entsprach weder dem Willen der Mitglieder, noch dem demokratischen Prinzip, aber es entsprach der Mentalität unserer Sozialdemokratischen Partei, um eines großen Zieles willen Parteiinteressen und das Übergewicht der zahlenmäßigen Stärke zurückzustellen und die Einheit der Arbeiterklasse zur Wirklichkeit werden zu lassen. Diese Parität wurde tatsächlich nur dort hergestellt, wo Sozialdemokraten stärker als Kommunisten vertreten waren. Die KP besetzte fast ausschließlich alle „Kommandostellen“, während Sozialdemokraten in untergeordneten Stellen die praktische Arbeit zu verrichten haben. Im Herbst 1945 wurden unsere standhaften Genossen, die sich nicht bestechen und mißbrauchen ließen, in immer steigender Zahl als Landräte, Polizeileiter, Bürgermeister und Betriebsräte abgesetzt und einseitig durch Funktionäre der KP ersetzt, während in Presse und Rundfunk der Einheitsrummel in fast unvorstellbarem Ausmaß auf Höchsttönen lief, und täglich in großer Zahl in kommunistischen Parteibüros und Redaktionsstuben Resolutionen für eine Vereinigung beider Arbeiterparteien verfaßt wurden und dem autoritären Charakter der kommunistisch geleiteten Selbstverwaltungsorgane entsprechend in Betriebsversammlungen dann auch ohne jede Widerrede angenommen werden mußten. Alte sozialdemokratische Funktionäre, die seit Jahrzehnten im Dienste der Arbeiterbewegung standen und eine Fülle praktischer Erfahrungen aus ihrer Verwaltungstätigkeit vor 1933 mitbrachten, wurden als „reformistische Elemente“ aus den Ämtern allerorts herausgedrängt. Mit dem immer wachsenden Machthunger der Kommunistischen Partei und der einseitigen Bevorzugung ihrer Mitglieder mußte ganz zwangsläufig das Mißtrauen der Sozialdemokraten wachsen. Alle Vorstellungen der SPD-Vorstände gegen diese einseitigen Zwangsmaßnahmen zur Beseitigung des sozialdemokratischen Einflusses in Politik und Wirtschaft blieben ungehört. In den Schlüsselstellungen des Staates zur Jahreswende 1945/46 entsprach das Verhältnis des kommunistischen Anteils gegenüber dem sozialdemokratischen Anteil 5:1, wobei eine Anzahl hervorgehobener offizieller Mitglieder der SPD als willige Werkzeuge im Dienste der KP standen, um vor dem Volke noch den Totalitätsanspruch der KP verschleiern zu helfen. Die im Laufe des Jahres 1945/46 in die SPD geschickten Funktionäre der KP sollten eine doppelte Aufgabe erfüllen, die Partei im Innern zu spalten und als „Vertreter“ der SPD wichtige Schlüsselstellungen in der Verwaltung und Parteileitung zu besetzen. In Leipzig beispielsweise wurde der Kommunist Heinz Schmidt in die SPD geschickt, um anschließend sofort zum Straßenverkehrsinспектор von Westsachsen ernannt zu werden und damit die wichtigste Schlüsselstellung im Verkehrs- und Transportwesen praktisch auch für die KP in die Hand zu bekommen, während diese Stelle äußerlich mit einem Sozialdemokraten besetzt schien. Sein Vorgänger, der Sozialdemokrat war, wurde grundlos entlassen. Die früheren SAP-Mitglieder Nottmager und Thalheim wurden ebenfalls von der KP-Legung in die SPD geschickt, wo sie sich 1945 wichtige Funktionärstellungen sicherten, um gleichzeitig mit hohen Städtämtern betraut zu werden, denn auch das Personalamt der Stadt Leipzig wurde einem Sozialdemokraten übertragen, der sich längst der Kreisleitung der KP zur Verfügung gestellt hatte, Stadtrat Hans Weise, der als Hauptsprecher der schnellsten Parteien-Verschmelzung auf der Seite der SPD anzusehen war und eine Gruppe von ganzen 30 Quislingen dirigierte, die gegen 25 000

SPD-Mitglieder in Leipzig, Ende 1945 standen, die sich alle offen gegen die bedingungslose Parteifusion aussprachen. Diese kleine Gruppe der 30 stand in engster Verbindung mit der kommunistischen Zentrale, hielt ihre eigenen Fraktionsitzungen ab, stellte sich gegen die Beschlüsse des sozialdemokratischen Bezirksvorstandes und griff diesen in Artikeln mit ihrer vollen Namensnennung in der örtlichen kommunistischen Presse an. Eingeleitete Ausschlußverfahren gegen Angehörige dieser Spaltergruppe wurden durch die maßgebenden Überwachungsstellen verboten. Diese Gruppe fand auch das Ohr des vollkommen in kommunistisches Fahrwasser geratenen Landesvorsitzenden Otto Buchwitz, der Besprechungen mit Vertretern dieser Gruppe abhielt, ohne den Bezirksvorstand der Partei zu informieren, weil die Leipziger SPD-Organisation als der klarste Vertreter und mit übergroßer Mehrheit sich für die Selbständigkeit der Partei und für die demokratische Beschlußzubilligung an die Mitglieder vor jeder Zustimmung zur Vereinigung ausgesprochen hatte. Otto Buchwitz war in seinen Entschlüssen nicht mehr frei und hat ohne ein Mandat der Mitglieder die sächsische SPD an die KP ausgeliefert. Er selbst bewohnt eine Villa in der Funktionärsiedlung der kommunistischen Spitzenfunktionäre von Dresden, am Meisenberg in Dresden-Neustadt. Dort wurde eine große Anzahl von Villen von der Bevölkerung geräumt, um die KP-Siedlung für Spitzenfunktionäre einrichten zu können. Dieses SEP-Funktionär-Villenviertel wurde vollkommen eingezäunt, an den Straßen mit Schlagbäumen versehen und durch Polizei Tag und Nacht gesichert. Es ist jedem Sozialdemokraten, der einmal Einblick in diese Verhältnisse bekam, klargeworden, daß die dort wohnenden damaligen SPD-Spitzenfunktionäre Otto Buchwitz, Ministerpräsident Friedrichs, Minister Gabier, als Teilhaber dieser einseitigen Vorzugsstellung gegenüber dem Volke längst zu willenslosen Werkzeugen fremder Interessen geworden sind. Indessen kämpfte im ganzen Lande Sachsen die bis zum März 1946 auf 221 000 Mitglieder angewachsene SPD eifrig und entschlossen um ihre Freiheit und Gleichberechtigung im politischen Leben, die eine Anzahl verantwortungsloser Parteifunktionäre in Berlin, Dresden, Weimar, Schwerin und Halle schon preisgegeben hatten. Namen wie Grotewohl, Fechner, Gnifke, und in den Provinzen Buchwitz, Hoffmann, Böttge, Franz Moltmann, werden als Wortbrüchige in die Geschichte der SPD eingehen, weil sie ihre Partei und damit die große Masse der Werktätigen für persönliche Interessen und Vorteile an den Apparat der KP verraten haben.

Die am 20. und 21. Dezember 1945 in Berlin tagende gemeinsame Konferenz der Sozialdemokratischen und der Kommunistischen Partei hatte noch ausdrücklich auf Drängen einer Anzahl sozialdemokratischer Vertreter von der überstürzten Parteifusion Abstand genommen und die Aktionsfreiheit mit völliger Selbständigkeit beider Parteien beschlossen und unabhängig jeden Zeittermins bis zur Abhaltung eines Reichsparteitages aller Zonen die Verschmelzung zurückgestellt. Die KP hat diese Abmachung einseitig gebrochen, schon eine Woche später hat sich Walter Ulbricht gegen diese von ihm unterschriebene Erklärung gewandt und sich, wie Wilhelm Pieck, am 1. März 1946 an den Text des KP-Entwurfes gehalten, den die sozialdemokratischen Konferenzteilnehmer ausdrücklich verworfen hatten, und der daraufhin von der KP zurückgezogen wurde. Nach diesem Bruch der Berliner Vereinbarungen über die Aktionseinheit wurde die Periode der Freundschaftsbeteuerungen, der persönlichen Verpflichtungen und Bestechungen, die Periode der scheinbaren Gewährung demokratischer Rechte durch die Periode des Zusammenstrebens beider Parteien abgelöst, nachdem eine Anzahl sozialdemokratischer Funktionäre ohne ein Mandat der Mitglieder massen und ohne irgendeine demokratische Mitgliederbefragung sich mit ihren Parteiorganisationen der KP verschrieben hatten. Die überwiegende Mehrheit der Sozialdemokraten sah sich in eine Zwangslage gepreßt, aus der es kein Entrinnen gab, weil ihnen jede demokratische und freie Meinungsäußerung nunmehr ganz offen vorenthalten wurde. Noch in den ersten Januartagen 1946 hatten die Ortsvorstände der SPD des Bezirks Leipzig mit 201 4 Stimmen (bei den Neinsägern handelt es sich um die Kaderleute der KP innerhalb der SPD-Organisationen) jede Vorbereitung für einen organisatorischen Zusammenschluß mit der KP abgelehnt, und wie in Leipzig, so haben auch in Dresden, Rostock und

anderen Städten der Sowjetzone Generalversammlungen und Funktionärkonferenzen unserer Partei die Urabstimmung aller Mitglieder in dieser so entscheidenden Frage für die Partei gefordert. Aber diese Beschlüsse bleiben ebenso ungehört und unveröffentlicht in der Presse unseres Landes, wie die zahllosen unter schwierigsten Umständen wegen der politischen Ueberwachung zustande gekommenen Resolutionen von Ortsvereinsversammlungen, die sich für die Selbständigkeit der Organisation oder für eine demokratische Wahl aussprachen. Für sechs Resolutionen, die in den ersten Märztagen des Jahres 1946 auf Mitgliederversammlungen in Leipzig einstimmig angenommen wurden und die die Urabstimmung forderten, wurde von den politischen Aufsichtsbehörden eine intensive Nachforschung nach denjenigen Sozialdemokraten eingeleitet, die diese Resolutionen vorgeschlagen haben und die für diese gesprochen hatten. Tägliche Vernehmungen, Bedrohungen und Verfolgungen waren die Antwort auf die Ausübung einer in allen Kulturnationen selbstverständlichen demokratischen Art der Meinungsfreiheit. Die Maulkorbpolitik war nun im ganzen Lande wieder die gleiche geworden wie in Hitlers tausendjährigem Reich, und schon begannen auch ganz offen die ersten Verhaftungen und Verschleppungen sozialdemokratischer Funktionäre, deren ganzes „Verbrechen“ darin bestand, trotz aller Drohungen auch weiterhin zu den alten sozialdemokratischen Prinzipien der persönlichen Freiheit, der Gerechtigkeit für die Schaffenden, der Menschlichkeit und der Demokratie einzustehen.

Für die Kommunisten war der Typus des alten sozialdemokratischen Funktionärs, des unbestechlichen und unbeugsamen Kämpfers für die Forderungen der Werktätigen nach menschlicher Freiheit von Unterdrückung und Ausbeutung, nach menschlicher Gleichheit und menschlicher Würde nicht gefragt. Sie brauchen willenlose Werkzeuge und Befehlsempfänger, die sich mit persönlichen Vorteilen und Karrieremachen begnügen.

Wir Sozialdemokraten lehnen aber leidenschaftlich jede überspitzte Besserstellung leitender Funktionäre und jede Annahme materieller Sonderunterstützung ab, weil sie unsozialistisch sind und die moralische Standhaftigkeit beeinträchtigen.

Die Berliner Sozialdemokratie konnte sich durch ihre besondere internationale Lage die Selbständigkeit erhalten. Die Groß-Berliner Funktionärkonferenz vom 1. März 1946 entzog dem Zentralvorstand der ostdeutschen SPD das Recht, eine so undemokratische Vergewaltigung aller Parteimitglieder vorzunehmen und setzte mit überwältigender Mehrheit den Beschluß zur Durchführung der Urabstimmung in Berlin durch, die in den drei nichtrussischen Sektoren durchgeführt werden konnte. 87 Prozent der abgegebenen Stimmen waren Stimmen gegen die Parteifusion, und der eben noch von Max Fechner höhnisch verlassene „Zehlendorfer Skatklub“ wurde im Oktober des gleichen Jahres zur Millionenpartei der Werktätigen Groß-Berlins und bereitete der SEP trotz ihrer unermeßlichen Hilfsquellen eine entscheidende Niederlage. Um diesem Volksurteil in der Ostzone zu entgegen, wurden die Maßnahmen gegen die Anhänger der nun zerschlagenen sozialdemokratischen Organisationen in der Ostzone verschärft.

Mit der in Berlin vollzogenen Vereinigung der beiden Parteileitungen war die Herrschaft des ZK-Apparates fürs erste gesichert. Unmöglich, daß nur ein Beweis für die Einhaltung demokratischer Prinzipien seitens der Kommunisten erbracht werden könnte, denn selbst den Delegierten der Landespartei- und des Zonenparteitages war es unmöglich, eine ungezwungene Stimme nach dem Entschluß ihres Gewissens und nach dem Willen der Wähler abzugeben. In allen Tagungsorten waren in großer Zahl die Kontrollorgane der politischen Polizei aufmarschiert, in denen von Anfang an nur Kommunisten beschäftigt wurden und die mit scharfen Augen jeden SPD-Delegierten kontrollierten, bei dem der Verdacht bestand, daß er aus der „Rolle“ fallen könnte. Der einzige mögliche Protest im Berliner „Palast“ war das Fernbleiben der Delegierten bei der Abstimmung, von dem auch einige Sozialdemokraten Gebrauch gemacht hatten, aber das „einstimmige“ Ergebnis hat sich auch davon nicht berühren lassen. Eins ist dem Volk aber doch zu gut in Erinnerung, als schon einmal in Deutsch-

land „Wahlen“ mit 99,9 Prozent Ja sagern veranstaltet wurden, daß es da sehr schlecht stand um die Freiheit und Demokratie, und daran hat sich jeder Sozialdemokrat in der Zone peinlich erinnern müssen, als er die Berliner Abstimmungsergebnisse hörte, einstimmig, ohne Stimmenenthaltung — — —!

Diese einseitige Verschmelzungsaktion in einem Teil Deutschlands, der nur ein Viertel seiner Bevölkerungszahl umschließt, hat die Gegensätze zwischen unseren beiden Parteien in größtem Ausmaß verstärkt und damit dem Fortschritt und der Demokratisierung Deutschlands zum Wohle seiner arbeitenden Klassen einen schlechten Dienst erwiesen. Erst die Zubilligung der freien Menschenrechte auch an uns Sozialdemokraten in der Ostzone und völlig ungehinderte politische und organisatorische Entwicklungsmöglichkeiten in allen Ländern geben uns die Möglichkeit, mit der Kommunistischen Partei Verhandlungen aufzunehmen. Die wahre Einheit der deutschen Arbeiterklasse steht uns Sozialdemokraten turmhoch über allen Gegenwartsforderungen als entscheidendes Vermächtnis unseres unvergeßlichen August Bebel, aber niemals werden wir zustimmen können, daß in einem Teil Deutschlands politische Funktionäre, die sich Sozialisten nennen, hemmungslos neue Verbrechen gegen die Menschlichkeit betreiben, die gegen dieselben Sozialisten gerichtet sind, die nach grauenvoller Verfolgung, nach 12 Jahren Nazidiktatur, wie durch ein Wunder den Todesmühlen Hitlers entgangen sind. Wir fordern die Einstellung aller gesetzlosen Methoden gegen standhafte Sozialdemokraten. Wir fordern die Freilassung unserer politischen Gefangenen in der Ostzone. Woche für Woche, seit nun schon über einem Jahr steigert sich die erschreckende Unduldsamkeit gegenüber jeder demokratischen Regierung, und von Woche zu Woche werden die Verfolgungen schärfer, denen unsere Genossen ausgesetzt sind.

Zur völligen Sicherung ihres Machtanspruches wurde im Sommer 1946 vom ZK der KP bis ins letzte Dorf nun als „Einheitspartei“ getarnt ihr Einfluß vorgeschoben. Der Parteiapparat wurde weiter aufgebläht. In der Stadt Leipzig allein wurde aus 2 Vorsitzenden, 10 Sekretärinnen, 20 Abteilungsleitern und rund 60 weiteren Parteiangestellten ein Ueberwachungsapparat über die Stadt gespannt, dem machtmäßig nicht der geringste Einfluß mehr entgegen konnte. In den einzelnen Ressorts der Kreisleitung der „Politischen Abteilung“, der „Kulturabteilung“, der „Agitations- und Propagandaabteilung“, der „Kader- und Informationsabteilung“ (polit. Sicherheitsdienst mit eigenem Apparat und Spitzelnetz), der „Wirtschaftspolitischen Abteilung“ und der „Kassenabteilung“ wurden feingliedrige und mit allen Hilfsmitteln ausgestattete Stellen geschaffen, die in nichts dem einstigen Unterdrückungssystem der Nazi-Partei nachstehen. Die gleiche Zusammensetzung erfuhren auch die untersten „Einheiten“, die 32 Stadtteilleitungen mit ihren Wohnbezirken und dem System der Straßen- und Hausbeauftragten, die in jedem Stadtteil über einen festangestellten „Sekretär“ verfügen. In den 8 Verwaltungsbezirken der Stadt werden die Wohnbezirksleitungen, die Stadtteilleitungen und die Betriebsgruppen zentral in der Parteibezirksleitung erfaßt, an deren Spitze ein politischer Sekretär steht mit zwei weiteren Parteiangestellten, so daß für die 80 000 Parteimitglieder der SEP in Leipzig mehr als 200 Parteiangestellte in zwei mehrstöckigen Parteigebäuden und etwa 20 weiteren „Parteihäusern“ in den Stadtvierteln arbeiten. Bis auf eine kleine Zahl ganz höriger ehemaliger Sozialdemokraten sind heute nur noch Kommunisten in diesem Apparat tätig. Von den 1946 noch fünf SPD-Sekretären sind nur noch zwei übriggeblieben neben acht Kommunisten. Von den 20 Abteilungsleitern sind ganze drei ehemalige SPD-Genossen. Die noch amtierenden früheren Sozialdemokraten sind entweder als KP-Spitzel zur SPD gekommen oder sie sind durch Annahme laufender Geschenke längst nicht mehr frei in ihren persönlichen Entschlüssen und bedeuten im totalitären Apparat, der keinen Widerspruch duldet, keine Gefahr. Die Politik wird ausschließlich von Kommunisten gemacht. An Stelle der früheren Vorstandsorgane ist der Sekretariatsbeschluß getreten, den der KP-Leiter Lohagen zusammen mit dem kommunistischen Landrat Böhme, dem kommunistischen Polizeipräsidenten Jurich, dem kommunistischen 1. Bürgermeister Holtzauer, dem kommunistischen Sicherheitschef Krumme und dem kommunistischen Wirtschaftsbeauftragten für Leipzig, Trimbur, festlegt. Daher

ist es völlig nebensächlich, daß der Oberbürgermeister noch ein früherer Sozialdemokrat, der ehemalige Ministerpräsident Dr. Zeigner, ist. Er wie auch der nur zur Repräsentation von ehemaligen Sozialdemokraten besetzte Ministerpräsidentenposten der Länder Sachsen, Mecklenburg, Brandenburg, ist politisch ohne jeden Einfluß, sobald er eine vom Apparat abweichende Meinung vertritt. In allen fünf Ländern sind die Innenminister Kommunisten, ebenso die Wirtschaftsminister und alle Landespolizeichefs mit allen ihren Ressortleitern, ebenso sämtliche Polizeipräsidenten der Ostzone und ausnahmslos alle Kreispolizeileiter. Die wenigen noch amtierenden Sozialdemokraten im Apparat der Polizei wurden sofort nach der letzten Truman-Rede ihrer Aemter enthoben, so der letzte sozialdemokratische Polizeipräsident, Kurt Krippner, in Zwickau, der Vizepräsident Eger in Chemnitz, der Polizeivizepräsident Hennig in Leipzig, der Kreispolizeileiter Schönfeld in Grimma, die sämtlich seit über 30 Jahren aktiv in der Arbeiterbewegung standen und Opfer des Faschismus sind.

Der Dresdener sozialdemokratische Oberbürgermeister Dr. Leistner wurde zum Rücktritt gezwungen, um dem Kommunisten Weidauer Platz zu machen, der eben vor den Augen der entsetzten Dresdener, wie früher nur ein Großfürst, seine mit allem Pomp abgehaltene Hochzeitsfeierlichkeiten beendet hatte. Der Sozialdemokrat Leistner ist kurz darnach verhaftet und verschleppt worden. Er ging den gleichen Weg wie sein Rostocker Kollege Schulz, wie der Berliner Gewerkschaftssekretär Scherff, wie der mecklenburgische Landessekretär der SPD, Jesse, wie der sozialdemokratische Polizeikommandant Heinrich in Berlin, der Landrat Benz in Wanzleben, die SPD-Funktionäre Richter und Oehlert in Leipzig, der SPD-Landrat von Zwickau, der Bürgermeister von Grimma, der SPD-Polizeirat von Halle und die ungezählten Funktionäre der Sozialdemokratischen Partei, die dem Machthaber der KP zum Opfer fielen, weil sie aus ihrer Ueberzeugung als Sozialdemokraten keinen Hehl machten oder die kurzsichtige und volksfeindliche persönliche Bereicherung und Lebemann-Manieren der kommunistischen Funktionäre nicht mitmachten.

Heute weiß keiner der Angehörigen der zu Hunderten und Tausenden verschleppten Sozialdemokraten, warum sie verhaftet wurden, wer sie denunzierte, wer sie anklagt, wer gegen sie zeugte, ob sie sich verteidigen können, wohin sie verschleppt werden, ob ein Urteil gefällt wird, wer es fällt und ob sie je einmal wieder von ihren Männern und Söhnen hören werden. Geisse werden genau so verhaftet wie Kinder, und die Kerker der Ostzone sind heute überfüllt mit Sozialdemokraten. In Dresden ist bereits ein Gefängnis ausschließlich für die SPD-Anhänger eingerichtet, und in jeder Provinz der Ostzone ist ein großes Konzentrationslager im Aufbau, an deren Fertigstellung Tag und Nacht gearbeitet wird. Diese Lager haben eine Ausdehnung von mehreren Kilometer Breite und Tiefe und sind zur Aufnahme von Zehntausenden politischer Gegner der Kommunisten bestimmt. Durch drei unüberwindliche Sicherheitsgürtel wird jedes Entkommen unmöglich gemacht. Im äußersten Ring stehen nochmals kommunistische Polizeiangehörige alle hundert Meter mit freigelegtem Schußfeld Tag und Nacht auf Posten. Sie sind in sogenannten Stabsgruppen kaserniert untergebracht und alle bewaffnet. Im Naunhofer Forst, südöstlich von Leipzig und südlich von Schwerin östlich der Straße nach Ludwigslust, stehen die Lager bereits kurz vor ihrer Vollendung. So wird doch Otto Grotewohl recht behalten, als er auf dem Offenbacher Parteitag der hessischen KP erklärte: „Uns ist nichts geblieben als die Augen zum Weinen . . .“ — und an dem unermeßlichen Leid Tausender sozialdemokratischer Familien trägt er allerdings durch seinen Verrat an Freiheit und Sozialismus eine entscheidende Schuld.

Der Staatsapparat in der Ostzone ist durch die öffentliche Vorzugsstellung der KP bei der Besatzungsmacht vollständig in der Einheitspartei aufgegangen. Die von der SEP viel gerühmte Blockpolitik mit den beiden bürgerlichen Parteien und den kommunistischen Tarnorganisationen, die eigene Vertretungen in den „Parlamenten“ besitzen, stellt nur eine Fassade dar, um das Einparteiensystem demokratisch zu verbrämen.

In der Industrie und in der Wirtschaft ist die kommunistische Regie genau so offensichtlich wie in der Politik. Wenn die KP des Westens ihren Wahlkampf

im Ruhrgebiet mit den irreführenden Behauptungen über angeblich steigende Ernährungsquoten in der Ostzone führte und Warenzuteilung und Hausbrandversorgung als gesichert hinzustellen wagt, so werden allerdings die Werktätigen in den Städten und Industriegebieten der Ostzone, wie auch die Bauern auf dem Lande bei kommenden freien Wahlen der KP die notwendige klare Antwort geben.

Wenn der kommunistische Abgeordnete Wascher demagogisch sagen konnte, daß seit einem Jahr in Deutschland weder repariert wird noch Reparationen geleistet wurden, so hätte er in der Ostzone die Möglichkeit, sich die Industrie-Einöde und die leeren Hallen einmal näher zu betrachten. Dort ist fast nichts mehr da, was überhaupt demontiert werden könnte. Mit immer neuen Demontage-Wellen verlor der Arbeiter inzwischen seine Werkstätten und damit die Grundlage seines Daseins. Die Demontage selbst ging weit über die Entfernung von Spezialmaschinen und Spezialgeräten hinaus. Sie erstreckte sich auf das kleinste Werkzeug im Betriebe, auf jeden Schalter, Lichtleitungen, Wasserhähne, Fahrstühle und sogar Abortanlagen und vieles andere mehr. Und selbst wo nach durchgeführter Demontage mit primitiven Mitteln von einer kleinen Belegschaft die Neueinrichtung von Werkstätten geschaffen wurde, begann vielfach die Nachmontage, sobald eine Produktion in kleinem Umfange neu begonnen wurde. Die SEP hatte alle Möglichkeiten, die Sehnsucht des Volkes nach sozialistischen Maßnahmen einzuleiten, aber die sogenannte Industriereform, die Schaffung „landeseigener Betriebe“, brachte nur an Stelle der alten Ausbeuter neue Bedrücker, Es fand ein Personen- und kein Szenenwechsel statt, der große Enttäuschungen bei den Werktätigen hervorgerufen hatte; denn in der schwerfälligen, unbehilflichen Form des Staatskapitalismus gibt es keine gewählte Leitung der Betriebe, keine Kontrolle durch Organe der Belegschaft und keinen Schutz vor Unrecht und Willkür einzelner oder eines Apparates. Für den Bedarf der Bevölkerung stehen keinerlei neue Produktionen zur Verfügung, denn die wenigen nicht demontierten Betriebe arbeiten für Reparationskonto. Selbst in Leipzig, einer Stadt, die von Kohlenbergwerken umgeben ist, hat es pro Haushalt im Winter nur einen einzigen Zentner Braunkohlenabfall auf Zuteilung gegeben, und in manchen Stadtteilen war die Licht- und Gaszufuhr wochenlang fast völlig ausgefallen. Aber auch in den günstiger gelegenen Stadtteilen gab es höchstens eine Stunde Gas am Tage und einige Stunden bemessene knappe Stromzuteilung.

Trotz der Bodenreform hungern die Menschen in den Großstädten ebenso wie im Ruhrgebiet. Das landwirtschaftliche Ueberschußgebiet der Ostzone kann seine weit unter Reichsdurchschnitt liegende Bevölkerungszahl auf dem Quadrat-kilometer nur unzureichend ernähren. Allein die in der Provinz Sachsen erzeugten Zuckermengen der Ernte 1946 würden ausreichen, um ganz Deutschland zu versorgen, während gerade 10 Prozent davon nicht unter Reparationen fielen. Tausende von nicht lebensfähigen kleinen Siedlerstellen stehen vor dem Zusammenbruch. Seit dem Winter sind große Teile der Bauern in Mecklenburg, aber auch in anderen Provinzen, auf Brotkarten angewiesen, und der Kollektivismus ist nun die unausbleibliche Folge der kommunistischen Bodenreform.

Als es wirklich einmal um die Vertretung deutscher Interessen ging in der Frage der Grenzziehung „Oder — Neiße“, hat sich die SEP durch ihre Funktionäre in der Ostzone auf den Wink von Moskau hin für eine Lösung eingesetzt, die für 14 Millionen Menschen in Schlesien und Pommern eine schreiende Ungerechtigkeit, eine Mißachtung der Atlantik-Charta bedeutet. Millionen Hektar brachliegendes Ackerland sind für das deutsche Volk abgeschrieben, um, nach den Worten des früheren kommunistischen Reichstagsabgeordneten Lohagen, die schwache demokratische Regierung in Polen nicht im Innern zu gefährden. Das versteht die SEP unter Vertretung der Interessen der deutschen Arbeiterklasse!

Auch die von der SEP aufgerollte und immer wieder gegen die Sozialdemokratie gerichtete Schuldfrage für die Mächterschleichung Hitlers offenbarte die ganze Lakaientätigkeit dieser Partei. So wie die KP sie, das stärkste Bollwerk der Republik, des Aufkommens des Faschismus beschuldigte, sucht sie immer

wieder die Kriegsschuld auf den kleinen Soldaten abzuwälzen, der 1939 eingeeignet in ein unabwendbares Schicksal, wie der Arbeiter in der Rüstungsindustrie, ins Feld ziehen mußte.

So wie Kommunisten und Nazis vor 1933 Arm in Arm in den Parlamenten die Republik unterhöhlten und wie klar nachweisbar Hunderttausende von Wählern abwechselnd für den Sowjetstern oder das Hakenkreuz stimmten, so erklärte man plötzlich die Unschuld hoher und höchster Offiziere der Hitler-Armee, die im Nationalkomitee „Freies Deutschland“ die Waffen gegen ihre Brüder ergriffen haben, statt das Leben von Millionen von Kriegsgefangenen erhalten zu helfen. Heute stehen diese Leute in der Ostzone in hohen Vasallenstellungen, während es die Söhne und Männer des werktätigen Volkes waren — wie uns heute nun zur bitteren Gewisheit wurde —, die zu Hunderttausenden, ja zu Millionen an Seuchen und Hunger verstorben in den Eisfeldern Sibiriens geblieben sind.

Die Kommunisten erklären, die Entnazifizierung sei in der Ostzone am konsequentesten durchgeführt; aber dort ist nur der kleine Pg als schuldig erklärt worden, der allerdings ausnahmslos aus den Verwaltungen und Betrieben entfernt wurde, während große Nazis, die etwas bieten können und sich der Kommunistischen Partei zur Verfügung stellen, bereitwilligst in Schlüsselstellungen aufrücken konnten. Wie wäre es sonst möglich, daß als Stadtratsrat ein Pg von 1933 eingestellt wird oder der Chefredakteur einer kommunistischen Tageszeitung als aktiver Nazi rehabilitiert werden kann, weil er nach seiner Gefangennahme einige Male im Moskauer Rundfunk nationalistische Reden hielt, oder daß der 1. Bürgermeister von Leipzig, den die KP einsetzte, ein SA-Mann war, der zwar nach einigen Monaten Amtstätigkeit wegen seiner nazistischen Vergangenheit abberufen werden mußte, um aber ein viertel Jahr später als hoher Staatsangestellter im sächsischen Wirtschaftsministerium wieder zu erscheinen? Wenn in der englischen Zone ein ohne Zweifel deutschnationaler CDU-Mann Landwirtschaftsminister ist, so wollen wir aber dabei nicht vergessen, daß als zweiter Vizepräsident der Zentralverwaltung für Landwirtschaft in der russischen Zone ein ehemaliger Generalstabsoberst Steindle steht und an vielen Orten als Landräte und Bürgermeister Nationalkomiteemitglieder stehen, die früher engste Beziehungen zu Hugenberg, aber nichts mit der Arbeiterbewegung gemein hatten. Während sich Intellektuelle und Künstler als Pgs in der Gunst der SED-Leitung sonnen können und wohlhabende Pgs längst rehabilitiert sind, werden Sozialdemokraten und kleine Angestellte in den Behörden, die einmal eine UnteroffizierschARGE beim Militär erreicht hatten, ohne sich 1945 das kommunistische Parteibuch zu beschaffen, aus ihren Stellen geworfen. Beim Leipziger Polizeipräsidium wurden im Februar 1947 erneut 170 Sozialdemokraten entlassen, die niemals nazistischen Organisationen angehört haben, darunter fünf Opfer des Faschismus mit langjährigen Zuchthausstrafen und viele Parteiveteranen, die seit über 20 Jahren SPD-Genossen sind.

In den letzten Wochen hat der Kampf der ZK der KP um den deutschen Westen begonnen; mit einem unvorstellbaren Aufwand an materiellen und finanziellen Hilfsmitteln, mit Hunderten von Instruktoren und Agenten will die KP auch hier durch den Glanz ihres Apparates die Sozialdemokratie spalten und ihren Machtanspruch durchsetzen. Die Situation erfordert eine klare Entscheidung.

Vor der Einstellung der gesetzlosen Maßnahmen gegen unsere Partei und unsere Genossen in der Ostzone gibt es keine Verhandlungsbasis für uns Sozialdemokraten mit der Kommunistischen Partei.

Dem kommunistischen Arbeiter fühlen wir uns auch weiterhin verbunden, niemals aber sind wir bereit, uns einer Partei unterzuordnen, die fremde Machtpolitik-Interessen vertritt und der nur die Sicherheit ihres Apparates, niemals aber das Wohl des Volkes entscheidend ist. Wir stehen am Scheidewege — wir können uns im Kollektivismus einen neuen Ausbeuter schaffen, aber mit übergroßer Mehrheit hat sich die werktätige Bevölkerung in Norddeutschland, an Rhein und Ruhr für den demokratischen Sozialismus entschieden!

bb 1990 UdSSR

b. *Sie suchten*

die Freiheit

und fanden

... KZ.s

**Deutsche Kommunisten wurden in
der UdSSR von den Sowjets verfolgt**

In diesen Wochen hat in der Sowjetunion, in ihren Satellitenstaaten und in ihrer Besatzungszone in Deutschland eine neue Säuberungswelle gegen „passive“ Kommunisten begonnen. Besonders die SEP scheint von einer gründlichen Aktion betroffen zu sein.

Vor etwa 15 Jahren waren, was in Deutschland weitgehend unbekannt geblieben ist, deutsche Kommunisten schon einmal das Opfer der „säubernden“ sowjetischen Geheimpolizei. Sie waren, von den Verheißungen einer überschwenglichen Propaganda betört, in der UdSSR, das gelobte Land des „sozialistischen Aufbaues“ emigriert. Sie wollten Schutz vor dem Faschismus und suchten lohnende Arbeit und mehr Freiheit. Diejenigen — aber nicht nur sie —, die dann nach der Berührung mit dem sowjetischen System eingestanden, daß das „Arbeiterparadies“ ein Trugbild war, wurden rücksichtslos liquidiert.

Bekannte kommunistische Funktionäre wie Heinz Neumann und Hermann Remmele, die in der KP zeitweise an vorderster Stelle standen, Willi Leow, der Vorsitzende des Rot-Frontkämpfer-Bundes, Willi Koska, der Leiter der Roten Hilfe Deutschlands, und eine Reihe weiterer kommunistischer Parlamentarier wie Hans Klippenberg, August Creutzburg und Hugo Eberlein, die Schriftsteller Ernst Ottwaldt und Albert Hotopp, die Schauspielerin der Reinhardt-Bühnen Carola Neher, die Berliner Ärzte Dr. Lothar Wolff, Dr. Leo Friedländer und Dr. Bär, der Düsseldorfer Rechtsanwalt Dr. Hermann Horstmann, der Hamburger Journalist Heino Meyer, ebenso Friedländers Frau, die Berliner Stadtverordnete Dora Friedländer, um nur einige zu nennen, wurden verhaftet und sind für immer verschwunden.

Unter den vielen Kommunisten, die in die Sowjetunion kamen, ohne zu ahnen, welches furchtbare Los ihrer harrte, war auch Leo Flieg, die „graue Eminenz“ des Karl-Liebknecht-Hauses, in dem die KP-Zentrale in Berlin ihren Sitz hatte. Zur führenden Schicht der KP gehörte auch Schubert (Richter) aus Hamburg, der den Posten des deutschen „Parteivertreters“ mit einer schmutzigen, überfüllten Gefängniszelle vertauschen mußte. Sein ganzes „Verbrechen“ bestand darin, daß er

während eines Gesprächs auf die Bemerkung, Trotzki sei als deutscher Spion entlarvt worden, entgegnete, daß Lenin, als er durch deutsches Gebiet nach Rußland zurückkehrte, ebenfalls als deutscher Spion bezeichnet worden sei. Diese Worte wurden der NKWD hinterbracht, und er wurde sofort festgenommen.

Jeder Ausländer war verdächtig

Wo sich bei der Arbeit oder im Massenquartier mehrere Ausländer zusammenfanden, wurden sie von der NKWD serienweise „geholt“. In dem Moskauer Polit-Emigranten-Heim in der Obuchstraße 3, das später Sitz des „Nationalkomitees Freies Deutschland“ wurde, hat man wochenlang und Nacht für Nacht einen nach dem anderen verhaftet, bis schließlich nur ein Teil der Frauen mit kleinen Kindern übriggeblieben war. In den Räumen der „Deutschen Zentralzeitung“ nahe dem Theaterplatz, wurden sämtliche Redakteure, Korrektoren, technische Hilfsarbeiter und Stenotypistinnen von der Arbeit weg verhaftet. Die „Verlagsgenossenschaft Ausländischer Arbeiter“, das Weltarsenal kommunistischer Schriften, mußte ihren Betrieb vorübergehend einstellen, weil die Mitarbeiter entweder festgenommen waren oder auf Grund ihrer beruflichen Zusammenarbeit mit den Verhafteten schwer verdächtig erschienen. Der „Ernst-Thälmann-Klub“ in der Herzenstraße, der der gesellschaftliche Mittelpunkt der deutschen Emigration war, mußte geschlossen werden, nachdem das ganze Personal mit dem Klubleiter Erich Steffen verhaftet worden war.

Hirsch, Budig, Platten

Wer aus Deutschland stammte, war ständig dem Verdacht ausgesetzt, als Agent im Dienste der Gestapo gestanden zu haben. Besonders dann war man argwöhnisch, wenn er das Glück gehabt hatte, aus dem faschistischen Kerker oder einem Konzentrationslager wieder entlassen worden zu sein. Selbst jüdische Kommunisten fanden vor der NKWD keine Gnade. So verschwand Werner Hirsch, der Schriftleiter der „Roten Fahne“ und engste Mitarbeiter Ernst Thälmanns, weil er von der Gestapo nach schwerster Mißhandlung, deren Spuren noch an seinem Körper zu sehen waren, schließ-

lich halbtot auf freien Fuß gesetzt worden war. Ähnlich erging es Wilhelm Budig, einem alten kommunistischen Funktionär aus Berlin. Über sein weiteres Schicksal ist nichts bekannt. Auch über das Schicksal, das den Schweizer Fritz Platten, der 1917 von Zürich aus Lenins Reise im plombierten Waggon durch Deutschland ins Werk gesetzt hatte, ereilt hat, erfuhr man nie etwas.

Von den Schriftleitern der Berliner „Roten Fahne“ teilten Erich Birkenhauer, Alfred Rebe und Beutling das Schicksal ihres ehemaligen Kollegen Werner Hirsch. Felix Halle, der jahrelang Rechtsberater der KP-Zentrale war, wurde von dem Sturz Heinz Neumanns, dessen Freilassung aus Schweizer Haft er im Auftrage Moskauer Stellen erfolgreich betrieben hatte, mitgerissen. Ihm nützten gegenüber der NKWD die Erfahrungen nichts, die er in seiner Schrift „Wie verteidigt sich der Proletarier vor Gericht?“ niedergelegt hatte. Halles Frau endete durch Selbstmord. Die deutsche „Parteivertretung“ bei der Komintern rührte für ihren bewährten Mitarbeiter keinen Finger.

Von der Verhaftungswelle wurde auch ein Großteil der Jungkommunisten erfaßt. Selbst wenn sie aus einwandfrei antifaschistischen Familien stammten und zur Zeit der Flucht aus Deutschland noch Schuljungen gewesen waren, half das alles bei der NKWD nichts. Für diese waren es Hitleragenten und deutsche Spione. Während die bolschewistische Propaganda noch einen Kult mit dem Namen Hans Beimlers trieb, der nach lebensgefährlicher Flucht aus dem Dachauer KZ als Politikommissar einer Interbrigade vor Madrid im Kampf gefallen war, wurde sein 16jähriger Sohn in Moskau verhaftet. Das gleiche Schicksal widerfuhr dem 17jährigen Sohn des von den Nazis ermordeten Reichstagsabgeordneten der KP, Maddalena, und dem gleichaltrigen Sohn, der auf Grund eines Volksgerichtsverfahrens in Berlin hingerichteten Friedrich Broede, der in Rostow am Don mit einer Gruppe dort tätiger junger Polit- emigranten festgenommen wurde. Die Genannten und der Sohn von Ernst Torgler kamen, nachdem sie sich verpflichtet hatten, für die NKWD zu „arbeiten“, wieder auf freien Fuß.

Torgler und Broede wurden nach Abschluß des sowjetisch-deutschen Freundschaftsvertrages 1939 mit etwa 170 weiteren deutschen Kommunisten — unter ihnen befand sich die Frau Heinz Neumanns — der Gestapo ausgeliefert.

Max Seydewitz' Söhne verschwanden

Auch die beiden Söhne des jetzigen sächsischen Ministerpräsidenten Max Seydewitz gehören zu den endgültig Verschwundenen. Beide wurden 1936, 17- und 18jährig verhaftet, und es wurde ihnen zur Last gelegt, bei einem Attentatsplan gegen Stalin beteiligt gewesen zu sein, obwohl jeder von den deutschen Emigranten wußte, daß sie noch jugendlich begeistert von der Sowjetunion als einer neuen, besseren Welt schwärmten. Als die unsinnige Beschuldigung kläglich zusammengebrochen war, schob man ihnen den Plan eines Sprengstoffanschlages auf die Moskauer Flugzeugfabrik „Zagi“ in die Schuhe. Den Sohn des früheren Reichstagsabgeordneten Gustav Sobottka, der später Präsident der Zentralverwaltung für Brennstoffindustrie in der sowjetischen Besatzungszone wurde, verhaftete man, da er in die Angelegenheit verwickelt sein sollte.

Haben Sie das vergessen?

Der einzige Sohn des Spanienkämpfers Bruno Schramm, der jetzt bei der Reichsbahndirektion Berlin als Vizepräsident eingesetzt ist — seine Frau arbeitet bei der Zentralverwaltung des Innern in Wilhelmsruh —, wurde 1937 mit anderen Jungkommunisten verhaftet und zog sich in den Kerkern der NKWD die Schwindsucht zu. Nachdem er wieder entlassen worden war, wurde er nach Kriegsausbruch 1941 mit seinen Eltern nach Tomsk evakuiert, wo sein Vater als „Emigrantenleiter“ eingesetzt war. Als dann der Vater und der Sohn zur „Arbeitsarmee“ eingezogen werden sollten, gelang es dem Vater, durch einen markierten Herzanfall seine Freistellung zu erwirken. Der Sohn mußte einrücken und starb bald an galoppierender Schwindsucht.

Bei allen diesen furchtbaren Schicksalen erhebt sich immer wieder die Frage, haben die von solch schrecklichen Erfahrungen betroffenen Eltern, die sich jetzt so

eifrig in den Dienst der sowjetischen Besatzungsmacht stellen, ganz vergessen, welchen Zuständen sie das erlittene Unheil zu verdanken hatten?

Eine ähnliche Frage drängt sich bei all den alten Kommunisten auf, die in jahrelanger Haft durch die NKWD-schimpflichen Verdacht und schwere Misshandlungen erdulden mußten. Ist es denn möglich, daß eine nachträgliche Rehabilitierung die Erinnerung an die durchlebten schweren Jahre so beseitigen kann? Bernhard Koenen, der jetzige Landesleiter der Einheitspartei in Halle an der Saale, wurde von der NKWD zweimal verhaftet. Ueber drei Jahre hat er in den Moskauer Gefängnissen Taganka und Butyrka verbracht.

Paul Schwenk dagegen, der vor 1933 der Vorsitzende der preußischen Landtagsfraktion der KP war, war nicht aus so grobem Holze. Nach drei Jahren NKWD-Kerker war er ein gebrochener Mann. Anders verhalten sich die früheren Reichstagsabgeordneten Georg Kasler und Roberta Gropper. Als wäre ihnen nichts widerfahren, verfolgen sie wieder kräftig die bolschewistische Linie. Einer der Söhne Kaslers kam während des Krieges bei der „Arbeitsarmee“ ums Leben. Ein anderer Sohn erreichte nach Entlassung aus sowjetischer Gefangenschaft völlig erschöpft die heimische Schwelle, auf der er bewußtlos zusammenbrach. Roberta Gropper lernte die Schrecken der Arbeitslager im tröstlosen Kohlenrevier in der ostkasachischen Steppe bei Karaganda kennen. Sie ist heute eifrig in der „überparteilichen“ Frauenbewegung tätig. In ihrem Lebenslauf erscheinen zehn Jahre Zwangsarbeitslager in der Sowjetunion umgefälscht in zehn Jahre Emigration in Frankreich.

Die Gelegenheit zu anschaulichen Vergleichen zwischen den Polizeimethoden des kapitalistischen Staates und denen des „Vaterlandes aller Werktätigen“ fand zum Beispiel August Creutzburg. Er war als deutscher „Parteivertreter“ in Holland von der Amsterdamer Polizei verhaftet worden, und ihm drohte die Ausweisung in das nationalsozialistische Deutschland. Schließlich gelang es ihm doch, da die holländische Polizei in diesem Falle nicht so rücksichtslos arbeitete,

nach der Sowjetunion zu entkommen. Hier wurde er verhaftet, und auf die Frage des untersuchenden Kommissars, welchen Betrag er von der Gestapo als Handgeld empfangen habe, antwortete er ohne Wimperzucken: „Fünf Mark.“ Das erschien dem Hüter der bolschewistischen Gerechtigkeit denn doch allzu wenig. In der Annahme, der bittere Hohn könne nicht übertrifft werden, ging er etwas höher: „Zwanzig Mark.“ Aber das war schon ein gefährliches Spiel. Das Geständnis wurde zu Protokoll genommen, und den „Verräter“ hat niemand wieder gesehen.

Sohn frei — Mutter verbannt

Zu den nach vielen Bemühungen seiner Mutter aus der NKWD-Haft Entlassenen gehört der Sohn des früheren (1945/46) bayerischen Staatsministers für Sonderaufgaben, Heinrich Schmitt, der als früherer Betriebsobmann der Leunawerke bis zum Ende des Hitlerregimes zehn Jahre in deutschen Zuchthäusern schmachtete, und im Oktober 1947 aus der KP austrat. Sein Sohn, Harry Schmitt, kam zur Roten Armee und wurde gegen Kriegsende als Fallschirmspringer über deutschem Gebiet abgesetzt. Seine Mutter wurde im Sommer 1941 mit einer Gruppe Emigranten aus Moskau in die Gegend von Stalingrad evakuiert, dann aber bald darauf nach Ostkasachstan, nahe der mongolischen Grenze, verbannt. Dort mußte die ganze Gruppe unter schwersten Lebensbedingungen auf einer Kolchose arbeiten.

Die Frau des ermordeten Fiete Fischer, dessen tapfere letzte Worte „Die Fahne wird wehen aufrecht und stolz“ von der bolschewistischen Propaganda gern benützt wurden, ging dort durch Hunger zugrunde. Erna Fugmann, eine Leidensgefährtin, hängte sich aus Verweigerung auf. Der ehemalige Reichstagsabgeordnete Max Schneck starb an den Folgen einer Lungenentzündung, die er sich Ende 1943 bei der Beschaffung von Bauholz, trotz der sibirischen Kälte nur unzulänglich bekleidet zugezogen hatte.

Mittelasien wurde ihr Grab

Reiche Ernte hielt der Tod unter den Politemigranten, die im September 1941 nach den Anfangserfolgen der

deutschen Truppen, in den Ural, nach Mittelasien oder nach Sibirien ausgesiedelt waren. Unter den Opfern befand sich der schon bejahrte Maler Heinrich Vogeler aus Worpsswede, dem der Kampf für den Fortschritt der Menschheit Herzensbedürfnis war. In der Weimarer Zeit stellte er der „Roten Hilfe Deutschlands“ seine schöne Besitzung Barkenhof als Kinderheim zur Verfügung; in der Sowjetunion wurde er so schlecht gepflegt, daß er durch Hunger zugrunde ging.

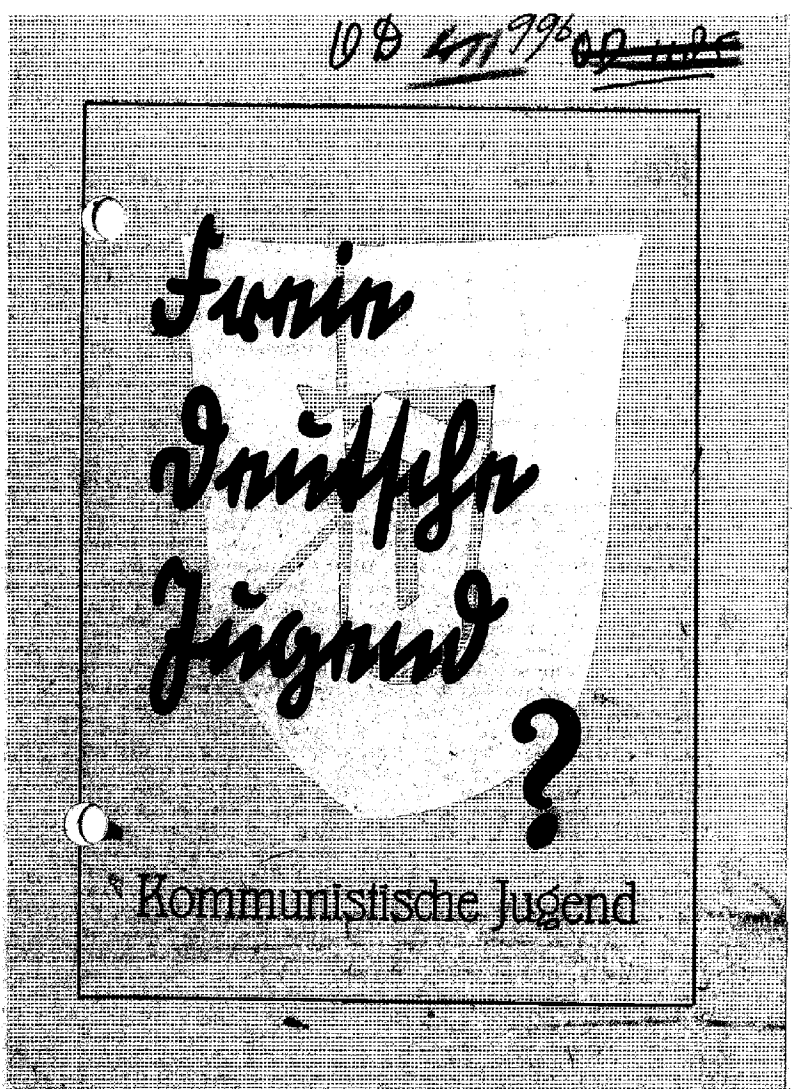
„Hätte ich früher gewußt . . .“

Ein langjähriger Funktionär der tschechoslowakischen KP, Gajek, äußerte, nachdem er 1943 in der NKWD-Haft derart mißhandelt wurde, daß sein Gesicht vollkommen entstellt war: „Hätte ich früher gewußt, was sich im Sowjetstaat abspielt, so hätte ich nicht 20 Jahre meines Lebens der Parteilarbeit geopfert.“ Durch die mangelhafte Ernährung waren seine Beine so angeschwollen, daß ihm die Filzstiefel mit dem Messer vom Leibe geschnitten werden mußten. Schließlich ging er in einem GPU-Keller elend zugrunde.

Die geschilderten Fälle bilden nur einen kleinen Ausschnitt aus dem grausigen Bilde der Massenvernichtung, dem die politischen Emigranten ebenso wie die Bevölkerung in der Sowjetunion zum Opfer gefallen sind. Angesichts dieser Tatsachen bringt es Alfred Kurella in seinem Buch „Ich lebe in Moskau“ fertig, zu sagen, seine persönlichste Erfahrung lasse ihn die Existenz der „politischen Polizei“ in der Sowjetunion „als einen ständigen Faktor der Sicherheit des Lebens in der Sowjetunion empfinden, wie ich es so in keinem der vielen anderen europäischen Länder empfunden habe“. Dabei ist sein eigener Bruder, Wilhelm Kurella, den er wohl nicht als politischen Verbrecher bezeichnen wird, von der NKWD verhaftet worden und nicht zurückgekehrt.

Alfred Kurella selbst wurde gleich allen anderen, die einen Angehörigen unter den Opfern hatten, mit dem größten Argwohn betrachtet und wußte nicht, ob nicht auch seine Stunde bald geschlagen haben würde.

DB 411 996 02 105

Wort 1933

spielte die Kommunistische Jugend in Deutschland und in den meisten europäischen und auf europäischen Ländern eine verhältnismäßig untergeordnete Rolle und war zum Teil von einer völligen Bedeutungslosigkeit. Sie hatte die Rolle einer Sekte und sah ihre Hauptaufgabe in Deutschland und anderen Ländern darin, die Arbeit der Sozialistischen Jugendverbände und der Gewerkschaftsjugend zu unterminieren.

Mit der Auflösung der Komintern liquidierte sich auch die kommunistische Jugendinternationale. Das bedeutet keinesfalls einen Verzicht auf die politischen Ziele in der Jugendarbeit, sondern es wird versucht, unter Anwendung neuer Methoden eine größere Beeinflussungsmöglichkeit bei der Jugend zu finden. Ähnlich wie bei anderen Organisationen unter kommunistischem Einfluß vollzog sich eine Wandlung im organisatorischen Aufbau und den Formen der Arbeit. Unter dem Deckmantel eines demokratisch klingenden Namens wird eine Verschleierungstaktik angewandt, welche die eigentlichen Ziele für einen Uneingeweihten nicht klar erkennen lassen. Vom „Klassenkampf“, dem „Sieg des Proletariats“ und der „Liebe zur Sowjetheimat“ ist heute keine Rede mehr. Dafür werden unter Ausnutzung der gegenwärtigen Neigung der Jugend zum Nationalismus die nationalen und wirtschaftlichen Ziele besonders in den Vordergrund gestellt und in der Arbeit selbst nimmt die Zeitgestaltung einen breiten Raum ein, während die Arbeit vor der Auflösung der Kommunistischen Jugendinternationale eine rein politische mit ausgesprochen klassenkämpferischer Haltung war. Auf diese Weise gelang es, viele Kräfte zu gewinnen, die in Verkennung der tatsächlichen Situation für die Neigungsgruppen arbeiten, während die tatsächliche organisatorische Führung und die erziehungspolitische Arbeit

in den Händen von Kommunisten liegt, die auf diese Weise ein breites Beeinflussungsfeld vorfinden. Diese Entwicklung wurde begünstigt durch den zunehmenden Einfluß der Russen in den slawischen Ländern und in der Ostzone Deutschlands. Sie bilden deshalb auch im Weltbund der demokratischen Jugend die Majorität, wobei die Mitgliederzahlen der kommunistischen Jugendverbände in Rußland besonders ins Gewicht fallen. Die Mitgliederzahlen der einzelnen Verbände im Weltbund geben dafür ein besonderes Beispiel und betragen:

Rußland	30 000 000	Italien	2 500 000
Jugoslawien	2 000 000	Internationaler Studentenbund	2 500 000
Polen	1 020 000	China	1 500 000
Bulgarien	800 000	Großbritannien	950 000
C.S.R.	750 000	Vietnam	920 000
Ungarn	600 000	Frankreich	406 000
Rumänien	500 000	Dänemark	344 000
Finnland	400 000	Kanada	343 000
Albanien	80 000	Griechenland	300 000
Mongolei	23 000	U.S.A.	170 000
		Mexiko	170 000
		Norwegen	104 000
		Indien	70 000
		Spanien	65 000
		Schweden	50 000
		Jamaika	50 000
		Malaga	50 000
		Österreich	43 000
		Niederlande	37 000
		Belgien	35 000
		Palästina	30 000
		Australien	20 000
		Iran	11 200
		Algerien	5 000
		Zypern	5 000
		Gambien	3 000
		Schweiz	2 700
		Südafrika	2 500
		Goldküste	2 000

36 173 000

10 688 400

Diese Aufstellung zeigt mit einem Blick das erdrückende zahlenmäßige Übergewicht der Organisationen in den russisch kontrollierten Ländern Ost- und Südosteuropas.

Bei diesen phantastisch klingenden Zahlen, die bei einem freiwilligen Zusammenschluß der Jugend noch niemals in Reichweite wurden, zeigen deutlich, daß die Verbände in Reihe von kommunistisch regierten Ländern den Charakter einer Staatsjugend angenommen haben. Am Rande sei noch gesagt, daß die personelle Zusammensetzung, die politische Auffassung und die angegebenen Zahlen in vielen Fällen schwer kontrollierbar sind. Wir werden später nachweisen, was es mit diesen Zahlen auf sich hat, jedenfalls müssen sie stark in Zweifel gesetzt werden.

Der kommunistische Einfluß kam auf dem ersten Kongreß des Weltbundes in London zum Ausdruck und die Beobachter der sozialistischen Jugend verließen den Kongreß sehr bald.

Die Freie Deutsche Jugend (FDJ), in der Emigration und aus der Widerstandsbewegung entstanden, umfaßte während der Zeit des Widerstandes viele junge Kräfte. Diese Zusammenarbeit war möglich, solange die Kommunisten im gemeinsamen Kampf mit anderen standen. Nach dem Zusammenbruch aber zeichneten sich die verschiedenen Auffassungen deutlich ab und der totalitäre Führungsanspruch der Kommunisten zwang die anderen Gruppen dazu, sich wieder zurückzuziehen. Den deutschen Kommunisten erschien die Bildung einer kommunistischen Jugend als ein aussichtsloses Unternehmen und so verzichtete die KPD auf eine eigene Jugendbewegung, war aber besonders eifrig dabei, in Deutschland die FDJ aufzubauen und dort die Schlüsselstellungen zu besetzen. Die Parteiorgane erhielten Anweisung, Gruppen zu bilden und für die Lizenzierung Personen zu gewinnen, die in der Öffentlichkeit nicht als Kommunisten bekannt waren, aber mit ihnen tendierten. Sie entwickelten dabei eine besondere Taktik und verstanden es, eine ganze Reihe von Persönlichkeiten des öffentlichen Lebens zu gewinnen, die sich — unter Verdeckung der tatsächlichen Situation — zur Verfügung stellten. So wurde der überparteiliche Charakter gewahrt, aber die tatsächliche Führung der FDJ blieb in den Händen der Kommunisten. So sind fast alle Landesleiter, Kreisleiter und Gruppenleiter Mitglieder der KPD oder stehen der KPD so nahe, daß sie eben wegen der Wahrung der Überparteilichkeit der

FDJ nicht Mitglied der KPD geworden sind. Der Zentralrat der FDJ besteht zu seinem überwiegenden Teil aus Mitgliedern der KPD-SED. Der Vorsitzende des Zentralrates, Erich Honecker, ist ebenfalls Mitglied der SED. Am Rande sei noch gesagt, daß sich laut Meldung des Horizonts ein Ritterkreuzträger im Zentralamt befindet. In der Ostzone ist die FDJ die einzige zugelassene Jugendorganisation und trägt dort offensichtlich den Charakter einer Staatsjugend. Wer Sport treiben will, muß Mitglied der FDJ sein, ganz gleich, ob er 14 oder 40 Jahre alt ist. Bei der Bildung der örtlichen Gruppen wurden in einer ganzen Reihe Tageszeitungen Aufforderungen veröffentlicht, daß sich die Jugend im Alter von 14—20 Jahren zu einer bestimmten Zeit zwecks Bildung von FDJ-Gruppen auf den Rathäusern zu melden habe. Während der Wahlen war in vielen Fällen die FDJ die Propagandatruppe der SED und die FDJ-Zeitschriften begrüßten den Wahlsieg der fortschrittlichen Kräfte.

Es liegt ganz in dieser Linie, wenn der Weltbund die FDJ als einzige deutsche Jugendorganisation anerkannt hat und ihr die Einladung für die deutsche Jugend zum Weltjugendtag in Prag übermittelt. Auf dem Kongreß nahm der deutsche Beobachter der FDJ und Jungkommunist Horst Brasch für sich das Recht in Anspruch, im Namen der ganzen deutschen Jugend zu sprechen. So beansprucht die kommunistisch beeinflusste FDJ für sich das Monopol der Jugendarbeit in Deutschland.

Während in den Westzonen die Bildung von Jugendverbänden nur auf Ländergrundlage — und das erst seit kurzer Zeit — möglich ist, arbeitet die FDJ in der Ostzone seit einem Jahre bereits im Zonenrahmen und hat auch eine starke Bindung mit den FDJ-Landesleitungen in den Westzonen.

Diese erhalten eine starke propagandistische Unterstützung durch große Materiallieferungen, insbesondere Zeitschriften, Plakate, Bücher usw. So sind in Dortmund eines Tages mehrere Autobusse mit Propagandamaterial aus Thüringen angekommen, und es hat sich ein laufender Verkehr über die Zonengrenzen entwickelt. In ähnlicher Weise werden auch die anderen Landesleitungen unterstützt. Im Zentralrat sind Vertreter aus den Westzonen vollberechtigte Mitglieder und nehmen laufend an den Sitzungen des Zentralrates teil.

4

In ihren Grundrechten für die deutsche Jugend proklamiert die FDJ mit großer Propaganda

- die politischen Rechte,
- das Recht auf Arbeit und Erholung,
- das Recht auf Bildung,
- das Recht auf Freude und Frohsinn.

Auf Plakaten der KP in den Westzonen werden diese Grundrechte prompt in die Wahlpropaganda einbezogen. Diese für eine sozialistische Partei selbstverständlichen Forderungen für die Jugend werden als etwas ganz Neuartiges dargestellt und propagandistisch besonders stark herausgestellt. Wo bleibt aber eines der wesentlichsten Rechte eines demokratischen Staatsbürgers, das Recht auf die persönliche Freiheit?

Materiell gesehen, stehen der FDJ in der Ostzone eine ganze Reihe Mittel zur Verfügung, nach denen sich die Jugendverbände in den Westzonen sehnen: Sie besitzt einen riesigen Führungsapparat unter einem Generalsekretär und 15 selbständigen Sekretariaten, einen eigenen Verlag, eine Wochenschrift Junge Welt mit 500 000 Exemplaren und die Halbmonatsschrift Neues Leben, die in einer solchen Auflage erscheinen, daß sie auch in der Westzone vertrieben werden können.

Die in der Ostzone Berlins erscheinende Wochenschrift Start segelt ebenfalls im Fahrwasser der FDJ, und zwar so offensichtlich, daß man glaubt, es mit einem offiziellen Organ der FDJ zu tun zu haben. Es stehen ihr weiterhin neben einer zentralen Funktionärschule eine ganze Reihe von Schulungsheimen, Erholungsheimen, Klubhäusern in fast allen Orten, ständige Jugendtheater und andere für die Jugend erstrebenswerte Einrichtungen zur Verfügung. Einen besonderen Einfluß nehmen sie auf die Arbeit in den Betrieben, und die Betriebsgruppen erhalten starke finanzielle und materielle Unterstützung durch die Betriebsleitungen. In dieser Hinsicht sind die Jugendverbände in den Westzonen sehr stark benachteiligt, und es ist notwendig, mit allem Nachdruck Mittel zu finden, um die Arbeit der Jugendverbände zu erleichtern.

In den Westzonen nimmt die FDJ nach zuverlässigen Berichten nach einem Stadium des Stagnierens eine rückläufige

6

Tendenz an und viele Gruppen sind in der letzten Zeit wieder eingegangen. Die Gründe dafür sind, daß sich eine ganze Reihe von Kräften, die sich anfangs für die Jugendarbeit zur Verfügung gestellt haben, wieder zurückziehen, weil ihnen der kommunistische Einfluß bemerkbar wird. In vielen Fällen ist die Jugendarbeit absolut negativ, weil für die Arbeit eine Jugendführung aus der Zeit vor 1933 fehlen, die in den anderen Jugendorganisationen stehen, während sich die Arbeit in der Ostzone zum Teil auf frühere Mitglieder von Jugendbewegungen stützt, die sonst keine andere Möglichkeit als in der FDJ-Arbeit haben. Beim Aufbau fehlte das organische Wachsen das als Voraussetzung einer längeren fruchtbringenden Jugendarbeit erforderlich ist. Mit ihrem Hang zum Überdimensionalen geht die ganze Arbeit in Bürokratie über. Die Büros der Landesleitungen sind mit 5—6 und mehr Kräften besetzt, was an Hand der Mitgliederzahlen keineswegs berechtigt ist. Es ist vorgekommen, daß vor der Bildung von Gruppen bereits ein Büro mit Schreibmaschine und Telefon vorhanden war und so die Arbeit vom bürokratischen und organisatorischen, nicht vom pädagogischen Standpunkt gesehen wird. Schleierhaft ist, wie dieser ganze Apparat mit den angeblich 35 000 Mitgliedern finanziert wird. Der Aufwand des ganzen Organisationsapparates weist hier eine Parallele mit der KP. auf.

Es sind mehrere Fälle bekannt, bei denen die FDJ versuchte, mangels eigener Erfolge in die sozialistisch orientierten Jugendgruppen einzusickern und dort die Gruppen zu spalten. Im Verfolg dieser Taktik versandte sie zu Kongressen ihre Organisation, die als interne Tagungen anzusehen sind. Zweckeinladungen an Mitglieder von 14—16 Jahren anderer Jugendverbände und rekonstruierte, wenn einige Mitglieder dieser Jugendgruppen aus Neugierde an den Tagungen teilnahmen, den Willen der Jugend zu einer Einheit der Jugend oder versuchte, Resolutionen zur Abstimmung zu bringen, über deren Tragweite sich die Jugendlichen gar nicht klaren waren.

Eine besondere Stellung nimmt Berlin in dieser Hinsicht ein. Der unter Leitung Heinz Kasslers (soll Beobachter der FDJ auf dem Weltkongreß werden) stehende Hauptjugendausschuß stand bis zu den Wahlen unter starkem sedistischen Einfluß und kann sich davon erst langsam freimachen. Berlin wird nun von vier Besatzungsmächten regiert, deren An-

5

7

sicht über Jugendarbeit absolut verschieden ist. Es war also nicht möglich, nur eine einzige Jugendorganisation, eben die FDJ, zuzulassen, trotzdem dazu alle Anstrengungen gemacht wurden. Die Versuche zur Bildung von verschiedenen Jugendverbänden wurde solange torpediert, wie es eben möglich war, aber nach dem Ausgang der Wahlen änderte sich hier zwangsläufig die Situation und fünf Jugendverbände haben ihre Genehmigung beantragt, sowie Arbeitsausschüsse gebildet. Es liegt auf der Hand, daß der Einfluß, den die im Hauptjugendausschuß Berlin sitzenden Mitglieder der SED besitzen, zu allerhand Spitzfindigkeiten verwandt wurde und es den anderen Mitarbeitern schwer gemacht wird. Die Jugendheime werden mit Literatur und Propagandamaterial der FDJ überschwemmt und die FDJ hat mit ihrem großen Apparat alle Vorteile auf ihrer Seite.

Die Haltung der Berliner Jugend zeigt aber deutlich, daß die Parole der FDJ über die von der Jugend gewollte Einheit abgelehnt wird und sich einen gesunden Blick für die tatsächliche Lage bewahrt hat. Die Berliner Jugend hat die Einheitsjugend abgelehnt, weil sie darin die Vergewaltigung der persönlichen Freiheit sieht. Es würde in der Ostzone nicht anders sein, wenn sich die Jugend frei entscheiden könnte. Die Parole von der Einheit der Jugend ist eine Phrase und kann nur unter dem Druck einer autoritären Beeinflussung gedeihen. Einheitsjugend führt bald zur Staatsjugend und der Weg von der Staatsjugend bis zur Zwangsjugend ist nicht mehr weit.

Zwang entspricht aber nicht der natürlichen Veranlagung des jungen Menschen, sondern bedeutet eine Vergewaltigung seines eben erwachten Strebens nach Selbständigkeit und Freiheit.

ONDER WERP:

Verslag van een te WEZEP, gem. OLDEBROEK, op
17 Mei 1948, door de Partij van de Arbeid ge-
houden Openlucht-Meeting.

W.B. 22/48
S.p.k. 31-5-48

Volgno. OPGELIJD
26. MAY 1948
ACB/36212

Hiermede heb ik de eer U HoogEdelGestrenge beleefd te be-
richten, dat op 17 Mei 1948, door de Partij van de Arbeid te We-
zep, gem. Oldebroek, een openlucht-meeting is gehouden, welke
was belegd door de Afd. Oldebroek van de P.v.d.A. in het kader
van de verkiezingscampagne.

Aanwezig waren ongeveer 1000 personen, waaronder vrouwen en kt
kinderen. Vele leden van de P.v.d.A. uit de omstreken en vooral
uit de plaatsen Zwolle en Kampen, woonden de vergadering bij.
x) Als sprekers traden op: 1e. de heer J.H.Scheps, lid van de 2e
Kamer der Staten Generaal, tevens secretaris van de Prot. Chr.
Werkgemeenschap in de P.v.d.A. en 2e. de heer E.Vermeer, lid
van de 2de Kamer der Staten Generaal.

De Heer J.H.Scheps voornoemd hield een rede, getiteld "Inzet
van de stembus" of "De kracht van het geweten". In deze redevoe-
ring, die drie kwartier duurde, wees hij op de "doorbraak", die
na de oorlog was gekomen, waarbij mannen van overigens verschil-
lende richtingen en godsdienstige overtuiging in de Partij van
de Arbeid hun samenwerking begonnen en bestreed hierbij de
Christelijke partijen. Het dagblad "Trouw" meent, zo vervolgde
spreker, dat de Ned. Democratische Socialisten geen waarborg
bieden tegen het communisme. De jongste geschiedenis leert ech-
ter, dat juist verschillende vooraanstaande personen uit de Chr.
politiek in de oorlog zijn afgeweken. Er is nu zelfs door zo
iemand geschreven, dat rekening moet worden gehouden met de he-
gemonie van Rusland over Europa voor de duur van dit geslacht.
Wanneer men het woord Rusland, aldus spreker, vervangt door
Duitsland, dan heeft men een zin uit de beruchte brochure van
Dr. Colijn, die toen zijn hoofd kwijt was. Spreker betoogde, dat
de "antithese", zoals de Chr. partijen die stellen, fout is en
wees op de vooruitgang van de Prot. Chr. Werkgemeenschap in de
P.v.d.A., waardoor de vrijheid van de Kerk niet wordt aangetast
en waarvan de leden hun geloof niet verloochenen. Wanneer de
Kerk een machtsfactor in de Staat vormt, gaat zij ten onder, zo-
als bij de val van het Charisme in Rusland is gebleken. Spreker
vindigde met een opwekking tot het steunen van de P.v.d.A. bij
de a.s. verkiezingen.

De volgende spreker, de Heer E.Vermeer voornoemd, hield een re-
de met als onderwerp: "Hoe redden wij ons volk". Hij wees op de
verschillende stromingen direct na de oorlog. Sommigen willen
terug naar de vooroorlogse toestand, zoals de Partij van de
Vrijheid, thans V.V.D. Een terugblik op die toestand doet zien,
dat het die kant niet uit moet. De rijkdom werd toen niet ge-
bruikt om welvaart te verzekeren; alleen kleine groepen van be-
nisters maakten een zo groot mogelijke winst. Anderen zeggen,
dat wil men geen terugkeer tot het kapitalisme, men zich naar
de Oosten moet wenden en dat de volksdemocratie de oplossing
zal geven. Bij de verkiezingen in 1946 kozen, volgens spreker,
10 % deze gedacht.

Verschillende

stacommandant

Verschillende van hen deden dit alleen omdat zij in alles te-
leurgesteld waren. Anderen deden dit onder de indruk van de op-
mars der Russen van Stalingrad tot in het hart van Duitsland en
zagen in het Ned. Communisme het enige redmiddel. Wat is van de-
ze overweging overgebleven?; zo vroeg spreker met verheffing
van stem. Het is duidelijk geworden, zo vervolgde hij, dat de
opmars van Stalingrad uit niet alleen de bedoeling had de vol-
ken van het fascisme te bevrijden. Het is een veroveringsoorlog
van het Russische Imperialisme geworden. Bij de gebeurtenissen
in het Oosten (Tsjecho-Slowakije) is de democratie op de achter-
grond geraakt. Spreker haalde hierop een kort bericht uit de
pers aan, dat bij een zending goederen te Rotterdam een levend
mens in een kist was gevonden. Het is een stuk diepe tragiek en
menschelijke ellende, dat mensen als koopwaar over de wereld ge-
zonden moeten worden terwille van hun vrijheid. Dit toont de wa-
re aard van de volksdemocratie. Het Ned. volk heeft dit ver-
staan, aldus spreker. Tegen het opkomend communisme moest iets
gepresteerd worden. Een man van de P.v.d.A. had eens aan spre-
ker gevraagd of het niet nodig was een gezamenlijk front van de
politieke partijen tegen het communisme te vormen. De enige weg
is, zo vervolgde spreker, dat wij het moeras waarin de C.P.N.
kan tieren, droogleggen, door een land te bouwen op de grond-
slag van de democratische-socialistische beschouwing. Zij, die
dit willen tegenwerken, kunnen onze bondgenoten NIET zijn, zo
riep spreker uit. (applaus).

Spreker gaf hierna een overzicht van hetgeen door de P.v.d.A.
in de regering was bereikt; o.m. de maatregelen van minister Li-
tick en min. Drees en hetgeen nog zou worden gedaan.

Hij besloot met een appèl op de kiezers, om hun stem aan de
P.v.d.A. te geven. Ook deze rede duurde drie kwartier.

De bijeenkomst werd opgeluisterd door de muniekvereniging
"Ontwaakt" uit Hatten en de zangvereniging "De stem des Volks"
uit Kampen.

Zij had een ordelijk verloop en duurde ongeveer drie uur.

De Adjudant der Rijkspolitie,
H. de Wilde.

GEWEST ARNHEM DER RIJKSPOLITIE.
District APELDOORN.
COMMANDANT.

G e z i e n en doorgezonden aan
de Heer Procureur-Generaal, fgd. Directeur van Politie te
ARNHEM, Bovenbeekstraat no. 21 en

in doorslag aan

het Hoofd van de C.V.D. te 's GRAVENHAGE, Javastraat no. 68.

APELDOORN, 25 Mei 1948.

De Districtscommandant,

De Dirig.Off. der Rijkspolitie 3e kl.

A.M.C. Mollerus.

19 MAI 1948

ACB 35718

Verslag 1 Mei-feest van de Partij van de Arbeid en het N.V.V.
te Renkum op 1 Mei 1948.

Zaalcapaciteit 300 personen.

Aanwezig waren 200 personen.

Sprekers: Cornelis Beumer, geb. te Wageningen, 12.11.1894, arbeider D.U.W., Telefoonweg 8 te Renkum.

Ds. Boelle van de Ned. Prot. Bond te Varsseveld.

afkocht
De Voorzitter C. Beumer opende deze bijeenkomst en sprak de hoop uit, dat er bij de a.s. verkiezingen vele stemmen, die bij de vroegere verkiezing op de C.P.N. waren uitgebracht, thans op de P.v.d.A. zouden worden uitgebracht, vooral nu de C.P.N. zich in zijn ware gedaante had laten zien.

Nadat en paar kleine toneelstukjes waren opgevoerd en enige zang- en muzieknummers ten gehore waren gebracht, hield Ds. Boelle een toespraak.

Allereerst gaf hij een uiteenzetting, waardoor het kwam, dat de communisten zich van de democratische socialistten hadden afgescheiden. Toen, aldus spreker, omstreeks 1930 bleek, dat het in een democratische maatschappij tot dictatuur leidde, wanneer een bepaalde groep personen de macht alleen in handen zou krijgen, heeft de toenmalige leiding van de S.D.A.P. het roer langzaam omgewend en ook andere groepen van personen dan alleen arbeiders tot de Partij toegelaten, zodat in 1937 naast de proletariërs ook boeren en kleine middenstanders in de Partij waren opgenomen. Een bepaalde groep van de leiders kon zich hiermede niet verenigen en scheidde zich van ons af, omdat zij bang waren, dat hun baantjes in gevaar zouden komen. Die groep heeft zich toen aangesloten bij de communistische partij, die zich ook beroept op het manifest van Karl Marx. Het communisme zoals het in Rusland voorkomt is opgebouwd uit leugens, bedrog, dwingelandij en dictatuur; de arbeider heeft niets, maar dan ook helemaal niets te vertellen; zij zijn nog minder dan slaven. Thans, zo zeide spreker, worden de communisten overal geweerd, maar veel arbeiders hadden op de C.P.N. gestemd, omdat zij meenden, dat die partij hen zou steunen in hun strijd om het bestaan. Nu echter gebleken is, dat zij niets voor de arbeiders, maar alles voor de partij doen, is het aan ons om de goedwillenden weer in onze gelederen te krijgen. Spreker wekte de aanwezigen op om, met het oog op de a.s. verkiezingen, allen mede te strijden voor de opbouw van de P.v.d.A.

Spreker oefende ook critiek uit op de A.R. en wees op de behandeling van het wetsontwerp tot Grondwetswijziging, waarbij de A.R. alleen tegen gestemd had en de communisten zich van stemming hadden onthouden. Hij legde er de nadruk op, dat de communisten als uiterst links en de A.R. als uiterst rechts buiten de gemeenschap werden gesteld, ja zelfs in het zonnetje werden gezet. Dit kwam bij de laatste Kamervergadering tot uiting, doordat de C.H. en de V.V.D. zich voor het ontwerp verklaarden, terwijl zij aanvankelijk tegenstanders waren geweest. Spreker besloot zijn toespraak met de woorden van Karl Marx: "Proletariërs aller landen, verenigt U".

De avond werd verder gevuld met de opvoering van het 1 Mei-feest door leden van de P.v.d.A. en het N.V.V., terwijl de A.J.C. en de Zangver. van de Afd. Renkum enige zangnummers ten beste gaven. Na afloop werd tot 1 uur gedanst.-

GEMEENTEPOLITIE
MAASTRICHT

Maastricht,

OPGELEED
V. d. W. 1948
7 MAY 1948
ACD/34929

La
No. **B** 3017
DICT. Ma.
BIJL. 1.

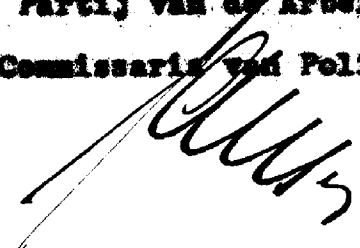
Geheim.

B

ONDERWERP: vergadering Partij v.d. Arbeid.
ANTWOORD OP SCHRIJVEN:

Hierbij heb ik de eer U ter kennisname te doen toekomen afschrift van het rapport mijner administratie, No. 285, betreffende de op 1 Mei 1948 in de Dominicanerkerk alhier gehouden openbare vergadering van de Partij van de Arbeid.

Coll. De Commissaris van Politie,

Aan het Hoofd van de Centrale Veiligheidsdienst
's Gravenhage.

No. 285

ONDERWERP:

Vergadering der Partij van de Arbeid, ter viering van de 1e Mei.

R A P P O R T.

Ondergetekende, Wilhelms Redelf, agent-rechercheur van Politie te Maastricht, tevens Onbezoldigd Rijksveldwachter, heeft de eer Hedelgestreng het navolgende te rapporteren:-----

"Op Zaterdagavond, 1 Mei 1948, omstreeks 20.00 uur, heeft de Afdeling Maastricht, van de Partij van de Arbeid, een openbare vergadering gehouden in de Dominicanerkerk alhier. Deze vergadering, welke bedoeld was als viering van de 1 Mei-dag, was aangekondigd door het verspreiden van pamfletten en was er gelegenheid tot vrij debat. Aanwesig waren ongeveer 250 personen, bij een zaalcapaciteit van 750 personen. Onder de aanwezigen bevonden zich veel leden der voormalige S.D.A.P., doch leden der Communistische Partij Nederland, heeft rapporteur in de maal niet opgemerkt. Aan de ingang der Dominicanerkerk werd door enkele mannelijke en vrouwelijke leden der P.v.d.A. de gebruikelijke propagandamiddelen, zoals brochures etc., verspreid. De vergadering werd omstreeks 20.30 uur geopend door de plaatselijke voorzitter der P.v.d.A., de heer:-----

Jakus Ballan, geboren te Meer, 30-7-1908, onderwijzer, en wonende alhier, Frankstraat nr. 83. Voornoemd persoon behoort tot de uiterste linkse greepering in de P.v.d.A. Het inleidende betoog van voornoemd persoon was zeer kort. Hij heette alle aanwezigen hartelijk welkom en wees in het kort op het doel der 1-Mei viering. Vervolgens stelde hij als eerste spreker voor, de heer Mr. O.J.A.M. van NAGH, lid der 2e Kamer en wonende te Nijmegen. Zijn toespraak komt in het kort op het navolgende neer:-----

"Geachte vrienden, ik wil het hedenavond met U hebben over de "Katholiek in de komende verkiezingen", en over de viering der 1-Mei dag.-----

In het jaar 1886 kwam het in Amerika en wel in de stad St. Louis tot een werkstaking, die bloedig door de overheid werd onderdrukt. Na deze staking gingen er in de

op kaart

op kaart

arbeiderskringen stemmen op en op de eerste Mei-dag van ieder jaar, de dag van de arbeider te vieren, als protest tegen de uitbuiting der arbeiders en voor invoering van de 8-urige werkdag. Deze 1-Mei viering is uitgegroeid tot een grootse manifestatie in alle democratische landen van de wereld en zo zijn wij dan ook allen hier medenavend vereenigd en deze dag te vieren. Dat er wel het een en ander veranderd is sinds 1886, kant U wel het beste zelf beoordelen. De 8-urige werkdag is verkregen, uitbuiting der arbeiders vindt niet meer in zeeën erge mate plaats als dat in vroeger jaren was en ook de sociale voorzieningen voor ons zijn stukken beter geworden. Het zou te ver voeren en deze strijd weer te geven, een strijd welke de arbeiders gevoerd hebben vanaf de Franse Revolutie, doch een porsten mogen wij daarin wel betrekken en dat is onze grote voorvechter Karl Marx.

Marx, de man, die het gelukte een tipje van de sluier op te lichten die over de waarheid lag. Hij is de man, die zich met zijn hele persoonlijkheid heeft ingezet voor het socialisme. Hetzelfde socialisme wat wij heden ten dage uitdragen en proberen te vervolmaken. Het socialisme dat in haar vaam heeft geschreven: "Vrijheid, Welvaart en Vrede". Deze leuss, mijne toeheorders moeten wij te allen tijde hoog houden en als het moet ook ons leven daarvoor inzetten. Op het oogenblik wordt in bijna geheel Europa soortgelijke bijeenkomsten gehouden ter viering van de 1-Mei dag en ik kan het niet anders zeggen, het een, de mooiste dag voor de arbeider. Doch deze mooie dag wordt op het huidige oogenblik bedreigd door een nieuw gevaar en dat is het Communisme. Een Communisme, dat rendwaalt door geheel Europa en ver daarbuiten. Een Communisme, dat de menselijke waardigheid probeert te vertrappen en de nog vrije volken probeert onder zijn verdorfelijk stelsel te brengen. Wij behoeven daarvoor maar een blik te wenden naar het Oosten van Europa, alwaar de daar levende volken iedere dag aan de levende lijve ondervinden wat Communisme wil zeggen. Ik denk daarbij aan een Kethof, een vermeerde Maarijk en vele anderen. Ik denk daarbij aan een Zerin, die in Praag was tijdens de machtsovername door een Communistische minderheid in Tjeche-Slowakije. Ik denk daarbij aan Finland en vele andere Oostere staten. Dit alles was mogelijk door de dreiging achter de deur van het Rode Leger van Rusland. Doch, mijne toeheorders dit Rusland wil verder. Het strekt zijn handen uit naar de nog vrije Europese staten. Ook aan de staten wil het zijn z.g. Volks-Socialisme opleggen. Wanneer men U spreekt van Volks-Socialisme of Volks-Democratie, dan moet U daarvonder verstaan het communisme, want dit is het in feite. Het maakt geen verschil uit als men U spreekt van een Hittler of een Stalin. Het maakt geen verschil als men U spreekt van een Gestapo of Gapeco. Dit Communisme maakt gebruik van alle middelen, al zijn deze nog zo terugschrikkend, en haar macht te vestigen. Vervolgensprak de spreker de huidige toestand van ons land, waarbij hij opmerkte dat de economische toestand geleidelijk verbeterd, tenaar door invoering van het Marshallplan. Dit plan, zo vervolgd spreker, willen de Russen torpederen, omdat zij de chaos willen en geen vrede en welvaart. Vervolgens zonde hij de nieuwe sociale voorzieningen, welke na de oorlog zijn ingevoerd en verzekerde de vergadering dat deze voorzieningen in de toekomst nog uitgekred zullen worden. Tot slot raerde spreker even de verhoudingen aan, welke momenteel heersen in de F.V.A.A. en kwam daarbij tot

de conclusie dat er nu, in tegenstelling met voor de oorlog, meer personen in vereenigd zijn van diverse godsdiensten en christelijke overtuigingen. Want, zo vervolgde spreker, in onze Partij moet de christelijke overtuiging mede tot grondslag dienen en een verwezenlijking van deze grondslag en christelijke overtuiging moeten mede dienen, om te komen tot een waarsachtig Democratisch Socialisme. Partijgenoten, draagt deze grondslag uit tot ver hier buiten, tot heil van ons vaderland en onze vrijheid."

Rapporteur merkt hierbij op dat voornoemde rede zich kenmerkte door van de hak op de tak te springen en zeer onsamenhangend was.

Als tweede spreker werd aangekondigd de Heer Gasper Hubertus PETERS, geboren te Maastricht, 11-4-1892, fractie-voorzitter van de P.V.D.A. in de Maastrichtse Gemeenteraad en wonende te Maastricht, Karel de Vogelstraat nr. 18. Zijn toespraak komt in het kort op het navolgende neer:

"Partijgenoten, de dag van vandaag is een van de meeste dagen der arbeiders en welke dag dan ook als zedanic in alle landen van Europa gevierd wordt.

Nog steeds heeft de wereld zich nog niet hersteld van de wonden der 2e wereldoorlog. Nog steeds treuren miljoenen vrouwen en moeders en het smartelijke verlies van hun zonen en echtgenoten.

Nog steeds heerst er een groot verdriet in miljoenen gezinnen in Europa. Dit is de tel die wij aan de verderfelijke oorlog hebben moeten betalen. De rust in onze wereld is nog ver te zoeken en als wij onze blik naar het Oosten wenden dan komen wij tot de overtuiging, dat ons weer een nieuwe oorlog te wachten staat. Want daar ziet men hoe kleine staten opgesiekt werden door het verschrikkelijke monster het Communisme. Daar werden processen gevoerd van hoogverraad, landverraad etc. Daar ziet men hoe mensen die voor hun overtuiging uitkomen opgehangen en vermoord werden.

Ik denk daarbij aan een Masarijk, een Fetkef, een Stepina en meerdere anderen. Bij al deze gebeurtenissen wil men ons hier in ons Nederland ook zo een soortgelijk regime opdringen, en wel bij monde van het Communisme. Het Communisme dat in het geheel niets met Democratie te maken heeft, doch dat tot het verderf voert.

Hoe staan de zaken in ons land ervoor? Ik wil U dit met een kort woord duidelijk maken. Na onze bevrijding had er in 's-Gravenhage een defilé plaats voor onze Koningin. Aan dit defilé namen alle groepen van onze bevolking deel, die daadwerkelijk aan het verzet tegen de Duitse overweldiger hadden medegewerkt. Bij deze groepen bevonden zich ook de Waarheidsgroepen, welke voor het Nederlandse volk een beginselprogram ontworpen, dat oppervlakkig gezien zeer mooi was. Doch hoe bedrogen zijn wij uitgekomen.

De Waarheidsgroepen ontpepten zich als de tegenwoordige Communistische Partij Nederland, die haar orders uit Moskou ontvangt.

Uit dit beginselprogram heb ik enige aantekeningen gemaakt en ik laat aan Uw eerddeel over hoe deze verwezenlijkt zijn. Zij schreeuwden na de bevrijding van wederopbouw van ons economisch herstel en van hard werken, doch partijgenoten, wat is daarvan terecht gekomen? Zij preclameerden stakingen en ernst in de bedrijven.

Zij braken af wat wij met moeite opbouwden. Zij beledigden ons in Parlement en op straat. Zij steekten in de vakbonden en verenigingen. Kortom zij probeerden en proberen nog steeds ons op alle manieren dwars te zitten en het volk te misleiden met boerenbedrog en demagogie. Doch partijgenoten, ik verzoek U want een blik naar het Oosten en U ziet genoeg. Wij weten wel waaraan de C.P.N. ons het meeste aanvalt, omdat wij hier in het land het

op kaart

sterkste helwerk zijn tegen het Communisme. Wij hebben gezien hoe zij bij de laatste gehouden verkiezingen door valse leuzen duizenden arbeiders tot zich toegetrokken hebben, doch dit zal en mag niet meer gebeuren bij de aanstaande verkiezingen. Bij deze verkiezingen moeten wij hun laten zien, dat het Democratisch Socialisme nog leeft in Europa, dat het nog leeft hier in Nederland. Wij moeten met zijn allen werken voor welvaart en vrede en dat is juist wat de Communisten niet willen. Met deze reden ook werken zij met al hun ten dienste staande middelen het Marshall-plan tegen, doch ik kan U verzekeren dat deze hulp ons land en West-Europa er boven op zal helpen. Wij hebben ook met spanning uitgesien naar de verkiezingen in Italië, ook daar zijn de communistische verwachtingen hoog gespannen geweest, doch ik en U allen verheugen zich erover dat deze verwachtingen teniet zijn gedaan door een blinkende overwinning van de Democratische Katholieken in dat land. Doch ondanks deze overwinning blijven de communisten daar toch nog een macht, waarmede men in de toekomst rekening dient te houden. Dat deze macht nog zo groot is te noemen, is hoofdzakelijk te wijten aan de schendingen die zich hebben voorgedaan in de Socialistische Partij aldaar. Sommige van deze groepen zijn er mede de schuld van dat de communisten nog zo sterk in aantal zijn, doch hopelijk leert zich dat in de toekomst nog ten goede. Zoals ik U reeds mededeelde en U allen wel zult weten, staan ook wij aan de vooravond van nieuwe verkiezingen. Wij zullen ons niet, zoals in Italië door de communisten op slechte wijze laten nemen. Neen, wij zullen hen aanvallen met al ons ten dienste staande legale middelen. Het Communisme kan niet doelmäßig bestreden worden met tientallen muziekcorpsen en vliegende vaandels, neen, het moet bestreden worden met de daad. Ik weet, de strijd die komen gaat zal hard zijn, doch ik verzeker U, als wij allen gezamenlijk met volle overgave aanpakken het Democratisch Socialisme gehard, verbeterd en gelouterd uit de strijd zal komen. Wij hebben in de afgelopen 2 jaren gezien wat door samenwerking in het Parlement tot stand gebracht kon worden. Wij hebben de sociale maatregelen gezien van Minister Drees, van Mansholt, van Jansen en van Kieftink. Ook in de toekomst liggen er nog grote plannen te wachten en daarvoor moeten wij zorgen dat deze plannen verwezenlijkt worden door te zorgen dat wij met een flinke kamervoorzitter in het Parlement terugkomen, na de verkiezingen.

Tot slot wakte spreker de vergadering op zich na afloop der vergadering zich bij het bestuur op te geven als propagandist voor de aanstaande verkiezingen en besloot met de uitroep: "Op voor Vrede, Welvaart en Vrijheid."

Door de voorzitter de Heer Ballen voornoemd werd toen de gelegenheid aangeboden tot het stellen van vragen, waarvan geen der aanwezigen gebruik maakte.

Tot het welblagen der vergadering werkten mede, Mej. Altem met enige declamatie's en het Arbeiders Muziekcorps "De Ster der Toekomst", welke enige muzieknummers tusschen de pauze ten beste gaf.

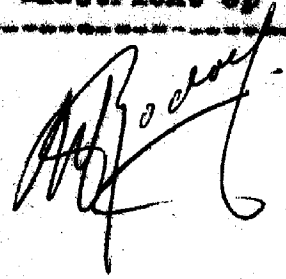
Rapporteur merkt hierbij op, dat door voornoemd muziekcorps, bij het openen der vergadering het "Wilhelmus" werd gespeeld, gevolgd door de "Internationale" en bij het sluiten van de vergadering de "Socialistenmars", welke mars door alle aanwezigen

werd mede gezongen.-----
De vergadering werd omstreeks 25.00 uur gesloten en had een zeer
ordelijk verloop.-----

Waarvan door mij, rapporteur, persoonlijk op afgelegde ambtsceel
is opgemaakt dit rapport, gesloten en getekend te Maastricht op
2 Mei 1948.-----

Coll: vft.

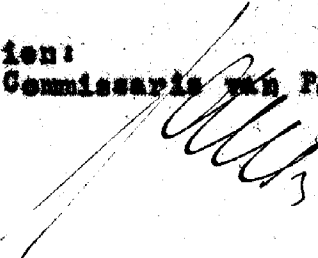
Aan:

De Heer Commissaris van Politie,

te

MAASTRICHT.

Gezien:
De Commissaris van Politie,

**POLITIE
VLAARDINGEN**

996
G E H E I M .

B

GELEGD

No. 31 La. C.V.
Bijlage(n): 1

Vlaardingen, 22 April 1948

Telefoon 2

Volgno.

Verzoeken bij de beantwoording
datum, nummer en letter
te vermelden

BUREAU B

27 APR 1948

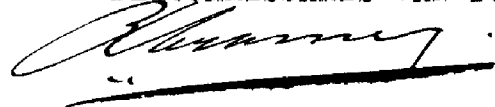
Typ. B.

27 APR 1948

ACD/34031

mk
(v)
Hierbij heb ik de eer U te doen
toekomen een verslag van de openbare
bijeenkomst van de afdeling Vlaardingen
van de Partij van de Arbeid, ge-
houden op Maandag, 19 April 1948
in de zaal "De Harmonie" aan de
Schiedamseweg alhier.-

DE COMMISSARIS VAN POLITIE

den Heer HOOFD CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST
te
s- G R A V E N H A G E . -

P O L I T I E
V L A A R D I N G E N .

No. 11/48

Verslag van de openbare bijeenkomst van de afdeling Vlaardingen van de Partij van de Arbeid, gehouden op Maandag, 19 April 1948 te 20.00 uur in de zaal "De Harmonie" aan de Schiedamseweg te Vlaardingen.-

Aanwezig ongeveer 160 personen, waaronder geen militairen in uniform (Zaalruimte 400 personen)

De bijeenkomst stond onder leiding van:

- TEUNIS DE BRUIJN, geboren te Vlaardingen, 19 Juli 1906, wethouder der gemeente Vlaardingen, wonende te Vlaardingen, Groeneweg 61.

Spreker was:

Mr. Burger, lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

- o - o -

De bijeenkomst werd geopend door De Bruijn. Deze deelde mede, dat de gebeurtenissen in Tsjecho-Slowakije van de laatste maanden van zo grote betekenis voor ons zijn, dat Mr. Burger uitsluitend over dat onderwerp het woord zal voeren.

Mr. Burger die daarop het woord nam, gaf in het kort weer de bevrijding van Tsjecho-Slowakije. De Amerikanen bereikten het eerst de grenzen van dit land en hadden de gelegenheid het binnen te trekken. Op verzoek van de Russen staakten zij hun opmars en gaven aan de Russen de gelegenheid het land te bevrijden. Verschillende omstandigheden waren oorzaak tot het nemen van dit besluit, o.a. de geografische ligging van het land, het Slavische dat de Tsjechen met de Russen gemeen hebben en niet te vergeten het feit dat de Tsjechen in 1939 nu niet bepaald prettige ervaringen hebben opgedaan met hun Franse en Engelse bondgenoten.

Na de bevrijding van Tsjecho-Slowakije hebben de regeerders van dit land met Rusland een bondgenootschap gesloten. De Tsjechen hebben zich angstvallig aan dit verdrag gehouden. De communistische minister van Binnenlandse Zaken in dat land heeft echter alles gedaan om de sleutelposities in zijn ministerie in handen te leggen

opgedaan in
Q.D.

Amsterdam, 6 April 1948

Nr. I.D. 2041 C-1-'48.

G E H E I M.

Volgnummer

- 9. APR. 1948

A = 32932

BUREAU B

12.4.48

Verslag van de op 5 April 1948 te 20.00 uur gehouden openbare vergadering in de Apollohal te Amsterdam. Deze vergadering was georganiseerd door de Federatie Amsterdam van de Partij van de Arbeid en aangekondigd door het huis aan huis verspreiden van pamfletten en in het dagblad "Het Vrije Volk".

Het aantal bezoekers bedroeg ongeveer 5000 personen, mannen zowel als vrouwen. Het aantal zitplaatsen in de Apollohal bedraagt 4920.

Er werden ongeveer 20 personen gekleed in militair uniform opgemerkt.

De stemming onder de aanwezigen was enthousiast en de sprekers oogstten luide bijval.

Voor het gebouw stonden enige leden van Algemeen Nederlands Jeugdverbond te colportereren met hun maandblad "Een".

In de zaal werd gecolporteerd met het partijblad van de Partij van de Arbeid "Met volle zeilen".

Op iedere zitplaats was een pamflet neergelegd, waarin propaganda werd gemaakt voor de Vara.

Tijdens de rede van wethouder FRANKE en van Koos VORRINK werden enige wanklanken vernomen van de zijde van enige in de zaal aanwezige communisten, wier aantal werd geschat op ongeveer 50 personen, voor het merendeel jongeren van 16 tot 25 jaar (vermoedelijk A.N.J.V.-ers).

In de zaal bevond zich echter een detachement geuniformeerde politie en een groot aantal ordebewakers, waardoor verdere incidenten werden voorkomen.

De zaal was in het geheel niet versierd. Slechts achter het podium was een doek opgehangen, waarop: "Welvaart door democratisch Socialisme".

Twee muziekkorpsen luisterden de vergadering op, door om beurten marsmuziek en socialistische strijdliederen ten gehore te brengen.

Als sprekers waren ~~waren~~ aangekondigd B.C. FRANKE en A. de ROOS, beiden wethouders van Amsterdam, Sal TAS, gemeenteraadslid, Henk OOSTERHUIS, lid van de Tweede Kamer, Koos VORRINK en nog enige arbeiders uit Amsterdamse bedrijven.

- x) Te 20.10 uur opende de voorzitter WESTERMAN de vergadering met een woord van welkom. Voorts betoogde hij, dat de Partij van de Arbeid het socialisme in ons land doet verwezenlijken. "Toen in Tsjecho Slowakije de democratie door de communisten werd geliquideerd, heeft de Partij van de Arbeid terstond alarm geslagen. In ons land hebben de communisten het optreden in Tsjecho Slowakije verdedigd en in navolging van de daar gevolgde methoden ook hier z.g. Welvaart-comité's gevormd. De communistische wethouders namen zelfs het initiatief. Zij willen deelnemen aan het stadsbestuur, doch tegelijkertijd acties voeren en agitatie verwekken.

Het is duidelijk, dat wij geen communisten kunnen dulden in verantwoordelijke posities, o.a. geen communisten in de commissie voor Buitenlandse Zaken.

Wij zullen ons socialistisch standpunt niet verloochenen. Zorgt ervoor, dat wij versterkt uit de stembus zullen komen.

Hierna werd door allen staande het lied van de Partij van de Arbeid gezongen.

1 Wethouder FRANKE was de eerste spreker. Hij besprak nog eens uitvoerig de gebeurtenissen in de gemeenteraad, alhier, zoals die zich de laatste weken hebben ontwikkeld. Zijn rede was vrijwel gelijk aan die hij op 31 Maart j.l. in de Raad had gehouden namens het college van Burgemeester en Wethouders.

Hij vertelde, waarom het vertrouwen in de communistische wethouders niet meer bestond, n.l. omdat zij het initiatief hadden genomen tot stichting van de z.g. Welvaart-comité's.

"Wij hadden niet verwacht, dat de communistische wethouders hun beginselen zouden prijsgeven, maar ook hadden wij niet verwacht, dat zij zouden meedoen, om buiten de Raad agitatie te verwekken.

De versterkte bezetting van de communisten in de Raad na de oorlog, was slechts oorlogswinst. Deze winst vond zijn oorzaak in de waardering, die er overal bestond voor de prestaties van het Rode Leger gedurende de oorlog. De Komintern was opgeheven en wellicht zou Rusland zijn imperialistische politiek wijzigen. Er was een sterk verlangen naar eenheid. De communisten hebben ook geprofiteerd van het verdwijnen van de groep SNEEVLIET.

Al deze omstandigheden zijn door hen uitgebuit. Op alle mogelijke manieren hebben zij verwarring gezaaid.

De communisten vragen ons nu: "Wat is er dan in ons veranderd sinds 1946?"

Op het partij-congres in 1946 zei Paul de GROOT: "Wij zullen met al onze krachten meehelpen aan de wederopbouw, het herstellen van de nationale eenheid en het weer op gang brengen van de voedselvoorziening. Stakingen worden door ons veroordeeld, alleen in uiterste gevallen zal van dit recht gebruik gemaakt mogen worden. De staking moet de weg naar het socialisme vergemakkelijken."

De communisten hebben de weg der democratie verlaten.

In plaats van de Komintern hebben wij nu de Kominform.

Het plan Marshall wordt door hen veroordeeld op last van Rusland. Politieke stakingen werden uitgelokt. De communisten hebben na 1946 het roer omgegooid, op hoog bevel, maar ook uit politieke overwegingen.

De communisten hebben geen vooruitstrevender politiek kunnen voeren dan gevoerd is door de Partij van de Arbeid.

Begonnen zijn zij nu met hun Welvaart-comité's in de bedrijven, waarmede zij echter geen andere bedoeling hebben, dan keet te maken en stakingen uit te lokken.

Terwijl GORTZAK in Den Haag om intrekking van de bewuste motie verzocht, zei BRANDENBURG in Amsterdam op een kernvergadering: "Alles moet plat".

Ik breng nog openlijk dank aan de spionnen, die ons dit meedeelden. Dit waren leden van de Uniebonden. (hierop volgde een applaus doch tevens ontstond er van communistische zijde enig tumult).

Moeten wij wachten tot ons geen andere weg meer over blijft dan de sprong uit het raam? Als zij de strijd willen, best, maar dan openlijk. Wanneer zij ons echter in de rug willen aanvallen, is er voor hen geen plaats meer in de Raad. Nederland zal geen Tsjecho Slowakije worden en Amsterdam geen Praag.

niets na
te gaan.

11" Vervolgens sprak wethouder de ROOS, die o.a. als volgt sprak: De Nederlandse regering vecht tegen de gevolgen van de oorlog. Drie jaren onverzoenlijke oppositie heeft zij moeten verdueren, zowel van uiterst rechts als van uiterst links. De worsteling is nog aan de gang. Met de hulp van het Westen zal het ons gelukken weer op de been te komen. Wij moeten echter op onze hoede zijn. Tsjecho Slowakije leert ons dat. Tsjecho Slowakije werd de toetssteen voor het politieke leven. De communisten vergeleken de strijd tegen het plan Marshall met de strijd tegen de Duitsers. (afkeurend gefluit). Zo zien zij de hulp uit het Westen. Maar hulp uit het Oosten komt niet. Onze partij verwerpt de structuur van de kapitalistische maatschappij. Zij verwerpt ook elke vorm van staatsabsolutisme en elke vorm van dictatuur. Het spel van de democratie moet volgens de regels gespeeld worden. Wie zich niet daaraan houdt, is geen eerlijke speler meer. De volksdemocratie maakt op ons geen indruk. Deze democratie van de communisten is dictatuur. POLAK (communistisch wethouder te Amsterdam) betoogde onlangs: "Tot omverwerping van de heerschappij van de bourgeoisie zijn alle middelen geoorloofd! Maar ook beweerden de communisten, dat zij zich zouden houden aan de parlementaire en wettige middelen. In de Sovjet Unie bestaat geen vrijheid van pers, van het woord, van godsdienst, demonstraties en optochten. Dat staat ook niet in de grondwet." Spreker citeert enkele artikelen uit de Sovjet Russische grondwet en toont aan, aan de hand van deze artikelen, dat deze voor tweeërlei uitleg vatbaar zijn. Hij vervolgt: "De regerende partij in Rusland duldt niemand naast zich. Enkele processen, gevoerd in 1939 na de grondwetswijziging, tonen ons, hoe de communisten over deze rechten denken. Een jongen van 10 jaar werd na drie dagen gevangenschap, gedwongen te bekennen, dat hij reeds sinds 1935, toen hij dus slechts zeven jaar oud was, deel uitmaakte van een contra-revolutionnaire organisatie. Wat hier in Amsterdam aan de gang is, is het pijnlijkst voor iedere democraat. Het is pijnlijker te beseffen, dat alles wat uit het Westen komt, besmet is. Nu echter zijn de ogen van iedereen open gegaan. Nu weet men tenminste, hoe men straks moet stemmen. Het doel van de Partij van de Arbeid is, om op duidelijke wijze de partij te versterken. Ook de krant en de radio moeten worden versterkt. Amsterdam wordt geen Praag. Met de verkiezingen spreken wij ons nader".

12 Sal TAS, gemeente-raadslid, sprak hierna.

Hij zei o.a.:

"Wat in Amsterdam gebeurd is, is geen Amsterdams probleem en ook geen nationaal probleem. Het is wel een internationaal probleem. Overal in Europa verschijnen de z.g. Welvaart-comité's van de communisten. Dit is een onderdeel van het internationaal politieke plan.

De politiek van Rusland is vastgelopen en om deze weer vlot te stoten, moeten de communistische partijen overal in beweging komen.

Rusland heeft gespeculeerd op de sympathie, die er bestond voor het Rode leger, maar het had geen geduld. Het wilde ieder land binnen zijn invloedssfeer onder zijn macht brengen.

Toen men zag, dat West Europa er boven op geholpen zou worden, moesten de communistische partijen in het geweer komen. De welvaart-comité's zijn geen comité's voor welvaart, maar comité's, om de welvaart te doen mislukken. Indien Nederland echter geen hulp zou ontvangen van het plan Marshall, dan zou het plan C., zoals het door de regering was opgesteld, ten uitvoer worden gelegd, met alle gevolgen van dien. Dit is nu het drijven van de communistische partij naar het plan C., het catastrophe-plan. In Tsjecho Slowakije heb ik gesproken met het proletariaat. Waarom kon die staatsgreep praktisch zonder verzet slagen? Omdat alle machtsposities in handen waren van de communisten, die posities, die wij hen hier in de Raad hebben ontzegd.

Alle bedrijven zijn daar genationaliseerd. Een communist is bedrijfsleider. De communisten zitten in de looncommissies. De lonen voor de communisten zijn hoger als voor de z.g. reactionairen (dit zijn de sociaal democraten). Er bleef niets anders over, dan maar lid te worden van de communistische partij. Ook de vakbeweging was communistisch zoals hier de E.V.C.

Tegen deze "vrienden" van de arbeidersklasse waarschuwen wij. Deze vergadering bewijst, dat wij de Amsterdamse bevolking achter ons hebben.

De communisten hier worden aan hun lot overgelaten. Dat is geen bezwaar.

De vergadering van gisteren, door de communisten gehouden en waar 800 man aanwezig waren, vormt ook geen gevaar. Maar de communistische partij met Rusland samen vormt hier een vijfde colonne. Zij zijn de Quislings van morgen.

Ons antwoord is erg eenvoudig.

Wij moeten sterk zijn. Wij moeten weten, wat wij willen en energiek zijn.

Voor ons is het plan Marshall een uitgangspunt, om het plan C. onder de tafel te schoppen. Daarna gaan wij onze weg naar het socialisme.

Het culturele niveau van het proletariaat is gedaald.

Dit moeten wij terug winnen. Maar dit eist arbeid van

iedere socialist. Onze gevoelens zijn niet veranderd.

Wij zijn wel een regeringspartij, maar wij moeten ook zijn een strijdpartij.

Wij zullen niet berusten in het verlies, ons door de oorlog toegebracht. De tijden zijn gunstig. Laat ons dus alle krachten inspannen. Gezamenlijk zullen wij met succes strijden."

Hierna werd gedurende vijftien minuten gepauzeerd, waarna de vergadering te 21.45 uur werd voortgezet.

De voorzitter deelde mede, dat het personeel van de P.T.T., dienstdoende aan het Centraal Station, dat door dienst verhinderd was de vergadering bij te wonen, een collecte had gehouden voor het strijdfonds, welke collecte f.90.45 had opgebracht. (luide bijval).

*hierna
te gaan*

X) Vervolgens deed SIMONIS enkele mededelingen over het aanstaande Mei-feest, dat op grootse wijze gevierd zou worden o.a. met grote optochten en het opvoeren van een blijspel op het Amstelveld.

/1 Henk EVERS maakte hierna propaganda voor het strijdfonds. Amsterdam had de f.25.000 gepasseerd, maar dat was nog niet de helft van wat nodig was.

*hierna
te gaan*

X) OOSTERHUIS was de volgende spreker. Hij zei:

"Is het geen waanzin, dat wij hier vanavond moeten spreken over het probleem van de vrijheid, van de democratie, tegen een land, tegen een beweging, die dit alles tot spanning en dreiging opvoeren?

*Nergens
gekeken!*

Is het geen waanzin, dat men in de Communistische Partij Nederland en in de E.V.C. openlijk spreekt, dat de dagen van de leiders van de Partij van de Arbeid en van het N.V.V. geteld zijn en dat de concentratiekampen voor hen openstaan? Sedert de bevrijding hebben zij 23 stakingen uitgelokt, 23 verloren stakingen geforceerd.

Hier kan het democratisch socialisme niet zwijgen. Ook het N.V.V. niet. Wij moeten thans een strijdfrent vormen en met de passiviteit radicaal breken.

De z.g. Welvaart-comité's zijn niets anders dan stengun-comité's.

BLOKZIJL en Paul de GROOT dromen zich een droom zoals GOTTWALD in Tsjecho Slowakije. De Partij van de Arbeid en het N.V.V. zullen een stek stootblok blijken te zijn, aldus het katholieke weekblad "De Linie".

Wij moeten niet terugschrikken voor de uiterste consequenties hiervan."

Vervolgens sprak een afgevaardigde uit de bedrijven, genaamd van de BERG.

"De communisten willen in Amsterdam hetzelfde spel spelen als in Tsjecho Slowakije.

De arbeiders in de overheidsbedrijven hadden het aanvankelijk slecht. Zij verdienden minder, dat de arbeiders in de particuliere bedrijven. Thans staan zij met hen gelijk, dank zij het beleid van onze regering.

Het plan Marshall zal ons verder helpen het socialisme te verwezenlijken.

De arbeiders weten wat zij willen en zullen zich niet laten spannen voor het karretje van de communisten."

Namens de arbeiders in de metaalbedrijven sprak van BEEK (werkzaam bij Verschure).

Hij zei:

Na de verspreiding van de pamfletten over de welvaart-comité's weten wij, wat hun bedoeling is. Ellende en chaos is de voedingsbodem voor het communisme. Nu het plan Marshall er is,

zullen wij trachten, om over enige jaren ons zelf weer te zijn.

Anti-communisme is niet genoeg. Daarnaast zal een progressieve politiek gevoerd moeten worden. Daarom zijn er meer zetels nodig voor de Partij van de Arbeid"

Na hartstochtelijk tot eenheid en gezamenlijke krachtsinspanning te hebben opgeroepen besloot van BEEK: "Op socialisten, sluit de rijen!"

Hierop werd direct door de aanwezigen spontaan het lied: "Op socialisten, sluit de rijen!" staande gezongen.

Als laatste spreker beklom Koos VORRINK het spreekgestoelte, waarna hij luide werd toegejuicht.

"Deze zaal doet de ellende van de mensheid, internationaal gezien, een ogenblik vergeten.

Mijn gedachten gaan tegenwoordig veelvuldig uit naar de tijd voor de tweede wereldoorlog, naar de tijd van 1939, naar die gevaarlijke atmosfeer van neutraliteit.

Daarna hebben wij het tyranniek dwangstelsel van zeer nabij meegemaakt.

Wat ons thans ook wachten kan, wij zullen niet als verschrikte mensen stil blijven staan, wij zullen ons niet buigen voor de tyrannie. De dood is zelfs verkieslijker dan de slavernij.

Toen in het concentratiekamp de bevrijding ons bereikte, wisten wij, dat een ander gevaar ons wachtte."

Koos VORRINK las hierna het pamflet voor, door de communisten de laatste weken verspreid met als titel "Praag - Den Haag".

Hij zei, dat hij zulke grove leugens in zijn leven nog niet had gehoord. (Hierop ontstond enig gejoel van de zijde van de in de zaal aanwezige communisten.)

VORRINK toonde vervolgens aan, dat de communisten alles doen op hoog bevel van Moscou.

"In Juli 1947 verklaarden GOTTWALD en MASARYK, dat zij voor het plan Marshall waren, doch op 10 Juli 1947, na een bezoek aan Moscou, verklaarden zij er zich opeens tegen. Tegenover de dictatuur zal staan de kracht van de democratie.

In Nederland zal niet worden herhaald, wat in Tsjecho Slowakije is geschied.

Wij zullen ons niet in de luren laten leggen door de z.g. welvaart-comité's.

Wat het vertrouwen in de communisten waard is, is gebleken bij het grote atoomspionnage-proces in Canada. Een van de grootste daders was een communistisch parlamentslid.

Een Tsjecho Slowaaks minister bracht hulde aan de Russische hulp, bij de laatste gebeurtenissen ondervonden.

Ons geduld is nu ten einde.

Het nemen van duidelijke maatregelen is nu meer dan noodzakelijk."

VORRINK verduidelijkte nog de mening van de Partij van de Arbeid, dat de communistische partij en het dagblad De Waarheid niet verboden dienden te worden."Dat zouden ze wel willen!"

In de komende verkiezingen zullen wij het hen wel laten merken. Het antwoord van ons volk zal dan zeer duidelijk blijken te zijn en men zal onze standpunten onderschrijven.

Wij zullen de communisten dan laten zien, hoe het Nederlandse volk over hen denkt."

VORRINK besprak vervolgens de houding van de Anti-Revolutionairen en becritiseerde die. Hij zeide, het ten eerste te betreuren, dat de Anti Revolutionnaire Partij twijfelt aan de betrouwbaarheid van de Partij van de Arbeid in de strijd tegen het communisme.

"In onze komende strijd, de verkiezingsstrijd, zullen we spreken over het verleden zowel als over de toekomst. We zullen spreken over mannen als DREES en LIERTINCK, die ~~tot~~ een herverdeling van het nationale inkomen heeft geleid. Zijn naam zal nog tientallen jaren in ons ~~land~~ voortleven.

Het perspectief van de verkiezingsstrijd is, dat de Partij van de Arbeid als de grootste partij uit de stembus zal moeten komen.

Het democratisch socialisme biedt juist nu een groot vooruitzicht.

Hecht aaneengesloten gaat West Europa nieuwe mogelijkheden tegemoet. Wij zullen strijden voor vrijheid en democratie, voor welvaart en daardoor ook voor een betere toekomst der mensheid."

Het muziekkorps zette hierop de "Internationale" in, die door de aanwezigen staande werd meegezongen.

Te ongeveer 22.45 uur werd de vergadering beëindigd door de voorzitter, die de aandacht vroeg voor de collecte, die bij het uitgaan gehouden werd ten bate van het strijdfonds. De vergadering ging rustig uiteen en er deden zich geen incidenten voor.

Verzonden aan: Hoofd C.V.D. s'-Hage.

N. 5.

P.G. A'dam:

B.M. A'dam:

H.C. A'dam.

UITTREKSEL

Voor ..... OD 996 ..... Naam Anti Communistische Probesten.....
Origineel in ..... OD 345 ..... Naam Maandrapporten Noord- Holland .....
Volg nr. .... Ag. nr. 32530 ..... Aard van het stuk Maandoverzicht.....
..... Afz I/D Hilversum ..... Datum 1-4-48 .....

Op 21 Maart 1948 was er een bijeenkomst van de plaatselijke federatie van de Partij van de Arbeid, bedoeld als openbare debat-vergadering. De Heer Sal TAS hield hierbij een rede over de omwenteling in Tsjecho-Slowakije. Na de pauze heeft de Hilversumse communistische raadsfractie leider de Heer J. FLAMELING gesproken, niet over de rede van de Heer TAS doch over de volksdemocratie als de democratie.

Uitgetrokken door ..... PR ..... Afd./Sectie ACD 4 ..... Datum 5-5-48 .....

Nr. I.D. 2020 - 48

Uw brief:

Weekoverzicht.

12 APR 1948

Amsterdam, 19 Maart 1948

07 996

Volgno.
30.MRZ.1948
ALD: 32135

OPGELEED

Onderwerp: Debatavond over de
gebeurtenissen in
Tsjecho-Slowakije

Bijlagen:

GEHEIM.

B
BUREAU B
1-4-48

Onder auspiciën van de plaatselijke studentenverenigingen "Pericles" en "Politeia" werd op 17 Maart j.l. in de zogenaamde grote gehoorzaal van de Gemeente-Universiteit een debatavond gehouden, waarbij als inleiders fungeerden:

Drs. Louis DE JONG

geboren te Amsterdam, 24 April 1914,
directeur van het Rijksinstituut voor Oorlogsdocumentatie,
wonende Van der Veerelaan 1, te Amstelveen

en

Dr. Benjamin Sally POLAK

geboren te Nijmegen, 12 September 1913,
wethouder te Amsterdam en een zeer bekend figuur uit de communistische partij.

Aanvankelijk werd alleen toegang verleend op vertoon van collegekaart, later werden ook niet-studenten toegelaten en tenslotte bleek men de stroom niet meer te kunnen keren, met het gevolg, dat ongeveer 350 zich een plaats wisten te veroveren in de aangesteld moesten worden. Ongeveer 85 procent der belangstellenden bestond uit studenten. Kennelijk was het merendeel der bezoekers anti-communistisch, maar ook de tegenpartij was goed vertegenwoordigd. Het geheel droeg een parlementair karakter; geen wanclank werd vernomen. Tijdens de spreekbeurten werden geen bliken van instemming gegeven. Beide sprekers ontvingen een algemeen applaus. Resoluties of soortgelijke uitingen werden niet voorgesteld; colportage noch collecte werden gehouden. Een der bezoekers was gekleed in het uniform van het Korps Mariniers, overigens werden geen partij-insignes of emblemen waargenomen.

Te 20 uur werd de vergadering door een bestuurslid van "Pericles" geopend met een woord van welkom, waarna Drs. De Jong gelegenheid kreeg tot het houden van zijn inleiding.

Spreker begon met er op te wijzen, dat het karakter van deze avond naar zijn mening ernstig moest zijn, omdat de onmiddellijke aanleiding, de gebeurtenissen in Tsjecho-Slowakije, van zo geweldige betekenis zijn voor het internationale politieke leven. Hij wilde er met nadruk op wijzen, dat het zeker niet mogelijk zou zijn in Moskou of Praag een debatavond als deze te organiseren, hetgeen op zichzelf reeds tekenend is te noemen. Zijn voordracht wilde spreker onderverdelen in drie hoofdstukken, t.w.:

Aan

1. Wat is er eigenlijk in Praag gebeurd?
2. Welke is de wereldpolitieke achtergrond daarbij?
3. Wat moet tegenover dit alles onze houding als Nederlanders zijn?

Handelende over het eerste punt wees spreker op de betekenis van de overeenkomsten van Teheran en Yalta, waarbij Europa doelbewus in twee kampen is gesplitst, hoewel de toekomstige politiek van Rusland aan de geallieerden reeds volledig bekend kon zijn. Men wist, dat Rusland zich een "cordon sanitaire" zou scheppen door middel van het aan de macht brengen van de communistische partij en in de nablurlanden. Men wist, dat dit zou gaan betekenen het uitroeien van de oppositie en het vestigen van een reeks één-partij-staten. De Sovjet-Unie en haar geestverwanten hebben hier bij een bepaald schema gevolgd: aanvankelijk een zo breed mogelijke coalitie, dan uitschakeling van de rechtse partijen, vervolgens splitsing veroorzaken in het socialistische kamp om tenslotte alléén of met uiterst linkse socialisten de staatsleiding over te nemen. Dit gehele proces is ook waarneembaar geweest in Tsjecho-Slowakije, waar, bij de verkiezingen van 1946 slechts 37 procent van de bevolking zich communistisch bekende. Voor de betreffende partij was deze uitslag aanleiding om alles te ondernemen, teneinde bij de verkiezingen van voorjaar 1948 de absolut meerderheid te verwerven. De sterkte van de partij liep echter terug en men zag in, dat op democratische wijze niet de meerderheid zou zijn te bereiken, ondanks het bezit van belangrijke sleutelposities in het kabinet. Het werd daarom noodzakelijk geacht de ondemocratische weg naar machtspositie te kiezen en het daartoe ontworpen plan werd uitgevoerd. De aanleiding tot de geforceerde kabinetscrisis was de bekende geschiedenis met de benoeming van een aantal communisten op belangrijke posten bij politie en Veiligheidsdienst. De niet-communistische leden van het kabinet weigerden dit besluit te erkennen en dienden hun ontslag in. Spreker meent, dat hier een grove tactische fout is begaan door de oppositie-groep van het betreffende kabinet. Men heeft het doorzettingsvermogen en de agressiviteit van de communisten onderschat en leefde in de veronderstelling, dat de betrokken minister van Binnenlandse Zaken wel zou capituleren voor de druk. Te spoedig bleek echter, dat de organisatie van communistische zijde voorbeeldig was en de penetratie in Overheidsdiensten vrij wel voltooid. Door het houden van massale demonstraties werd druk uitgeoefend op de goedwillende president Benesj. De zogenaamde "Comité's van Acties" (de Sowjets, zegt spr.) bleken voor hun taak berekend en het geheel ontwikkelde zich in een voor de communisten gunstige richting.

Spreker is er van overtuigd, dat de gehele putsch maanden tevoren was opgesteld. Reeds in November 1947 waarschuwde de communistische minister van voorlichting de studenten door te zeggen: "let op, er komt verandering". Het "Foreign Office" was in Januari reeds op de hoogte van de uitgewerkte plannen en het was daarom, dat Bevin zijn radicale plannen voor West-Europese samenwerking ontvouwde. Een ander bewijs voor de ontworpen putsch zag spreker in de aanwezigheid te Praag van een zeer bekwaam Russisch diplomaat, vice-minister van Buitenlandse Zaken en voormalig gezant der Sowjet-Unie in Tsjecho-Slowakije, die zogenaamd kwam spreken over graanleveranties, maar onmiddellijk na de putsch vertrok. De communisten hebben de bewering van een ontdekte aanslag niet waar kunnen maken, nergens was terreur, nergens gewapend verzet, de bevolking was volkomen passief door intimidatie. Uit méér dan één bron, o.a. van de bekende schrijver Den Doolaard, die tijdens de beruchte weken in Praag vertoefde, is spreker geïnformeerd over wat hij noemt: de Untertant mentaliteit der bevolking.

Spreker becritiseert vervolgens de houding van Gottwald tegenover het parlement en gaat dan in op de betekenis van Jan Masaryk, die hij een waarlijk human, liberaal en Westers man noemt. Masaryk heeft door zijn dood z'n innerlijke afkeer willem tonen voor het communisme. De staatsbegrafenis en het commentaar van Gottwald vergelijkt spreker met de houding van Hitler tegenover Generaal Rommel.

Uit de gehele geschiedenis ziet spreker het verwezenlijken van het communistische ideaal: de dictatuur van het proletariaat, waar door een einde wordt gemaakt aan het partij-stelsel en de politieke staat wordt geboren. Waar de communisten niet langs democratische weg in staat bleken de meerderheid te veroveren, zal straks wellicht de uitslag van de Tsjecho-Slowaakse verkiezingen zijn, die bijna 100 procent der bevolking vóór is. Dit herinnert spreker aan andere landen en het verwondert hem dat nog nimmer 101 procent zich solidair heeft verklaard.

Handelende over de wereld-politieke achtergrond van het geschilderde gebeuren, wil spreker eerst stil staan bij de rol van de Sowjet-Unie. Hij weet, dat de revolutie van 1917 van grote betekenis is geweest voor Rusland en erkent de prestaties van het nieuwe bewind. Spreker wil niet alles afkeuren van en in de S.U. maar hij wil toch zeker niet alles goedkeuren. Hij vraagt zich af, waarom de buiten Rusland verblijvende communisten alles en steeds goedpraten, wat in dit land geschiedt. Zij weten of kunnen althans weten, dat daar 3.000.000 mensen van de eigen bevolking naar Siberie zijn getransporteerd om haar houding in de laatste wereldoorlog. Men kan weten, dat er van 8 tot 12.000.000 mensen zich bevinden in de Sowjet-concentratiekampen. Uit zeer betrouwbare bron wist spreker dat het aantal slachtoffers van deze kampen boven de 20.000.000 ligt. Spreker weet, dat de angst voor ontdekking van de ware binnenlandse toestand, de S.U. deed besluiten niet in te gaan op het Amerikaanse voorstel tot internationale atoom-controle. Spreker concludeert, dat de Sovjet-Unie strevende naar het goede, het kwade heeft gebracht.

In Amerika ziet spreker het land van de vrijheid van godsdienst, vrijheid van woord, vrijheid van pers, vrijheid van geest, vrijwaring voor gebrek. Het Sovjet-systeem zou voor Nederland een regressie zijn en een overwinning van de communistische partij is dan ook onaanvaardbaar. Spreker weet, dat er ook op Engeland Amerika veel aan te merken valt en noemt in dit verband de Palestina-politiek, maar het grote voordeel van de Westerse democratie is, dat men over erkende fouten mag spreken en schrijven. Hij weet Nederland dan ook oneindig meer verbonden met Amerika dan met de S.U. Spreker is er van overtuigd, dat de Amerikaanse politiek niet gericht is op vernietiging van de tegenstander, maar op het tegenhouden van machtsuitbreiding, daarbij hopende op tijdige binnenlandse structuur- en koerswijziging in de S.U. De theorie van het Polit-bureau, als zouden Engeland en Amerika historisch noodzakelijk moeten aanvallen, acht de inleider volkomen fout. De achterdocht van de Russische staatslieden wordt gevoed door hun vroeger ondergane achtervolging. Spreker meent, dat het gebeurde in Tsjecho-Slowakije een grove tactische fout is geweest, omdat het Polit-bureau daardoor alle tegenstanders en bloc tegenover zich zal vinden, terwijl, wanneer het werkelijk tot een gewapend conflict moet komen, Rusland altijd verliezen zal omdat zij slechts kan beschikken over een vijfde tot vierde deel van de gezamenlijke staalproductie van Engeland en Amerika. Drs. de Jong eindigt zijn betoog met de uitroep: "Dat systeem nooit in Nederland!"

De tweede spreker van deze debat-avond, wethouder POLAK, meende, de thans zo duidelijk naar voren tredende angst voor het communisme een erkenning inhoudt van machteloosheid tegenover eigen problemen der imperialistisch-kapitalistische klasse, welke momenteel nog een groot deel van de wereld beheerst. Door deze groep wordt niet gestreefd naar werkelijke vrede en welvaart; zij vreest en bestrijdt het communisme slechts omdat het haar heersende positie aantast. Reeds onmiddellijk na de revolutie van 1917 spande het internationaal kapitalisme samen tegen de jonge socialistische staat en wist daarbij zelfs te bereiken, dat uit vroegere tegenstanders een interventieleger werd gevormd. Deze poging tot vernieling van de Sovjet-Unie is mislukt maar een en ander tekent duidelijk het beginsel van de strijd tegen de Sovjet-Unie en het aan haar verwante communisme. Later heeft dezelfde vijand kans gezien de nationaal-socialistische en fascistische legers te doen oprukken tegen de Sovjet-staat, maar ook deze poging tot het doen leegbloeden is mislukt. Als leidend principe stelt spreker zich, dat binnen het kapitalisme de sociale en economische moeilijkheden niet opgelost kunnen worden, terwijl dit in een socialistische gemeenschap wel mogelijk is, maar nog niet geheel gedaan kan worden, door de druk van de vijand. Toch ontwikkelt zich, naar sprekers inzicht, de maatschappij in gunstige richting, want het eens zo machtige kapitalisme is niet meer in staat een hecht bolwerk te vormen tegen het wassend socialisme. Slechts Amerika kan nog gezien worden als waarlijk sterk kapitalistisch land. Spreker acht het heel normaal, dat de buurlanden van de Sovjet-Unie dit systeem overnemen en dat er een grote mate van samenwerking ontstaat. Ook Tsjecho-Slowakije kende na de tweede wereldoorlog het begin van een ingrijpende sociale hervorming. Men streefde daarbij naar liquidatie van het grootgrondbezit en socialisatie van de belangrijkste industrieën. Deze wijzigingen zouden opgenomen worden in de nieuwe grondwet, welke begin 1948 klaar zou moeten zijn. Dit regeringsprogramma had de goedkeuring van de verschillende partijen. Inderdaad werd met de wijziging van de grondwet een begin gemaakt, maar reeds spoedig bleek, dat de machtige klasse van grootgrondbezitters zich niet aan de regels van de democratie wenste te onderwerpen, de voorgenomen maatregelen saboteerde en sleutelposities in het machtsapparaat bezet hield. Toen deze tactiek aan de communistische partij duidelijk werd, meende ook zij niet langer formeel te kunnen blijven en maakte gebruik van de kabinetsscrisis, daarbij gesteund door de vele demonstraties, waaraan ook niet-communisten deelnamen. De sociale hervorming moest doorgang vinden. Wanneer men het gebeurde in Tsjecho-Slowakije dictatuur wenst te noemen, dan vraagt spreker zich af, wat democratie en wat dictatuur is. De burgerlijke democratie brengt vele onvolkomenheden het ware marxisme brengt een beperkte hoeveelheid dictatuur naas een bepaalde hoeveelheid vrijheid. Spreker citeert dan een passage uit een boekwerk van drs. De Jong, getiteld "Hedendaags Marxisme", waarin schrijver erkent, dat geweld nodig kan zijn tegen een minderheid, die zich niet wil schikken. Spreker ziet in de gebeurtenissen van de laatste maanden geen Russische machts-politiek, maar een natuurnoodzakelijke ontwikkeling in de maatschappelijke omwenteling.

In het thans zo scherpe vormen aannemende anti-communisme ziet spreker een front van de zwartste reactie. Hij becritiseert in dit verband de K.V.P.-leider Romme en de P.v.d.A. "Als men ons bestrijden wil door het scheppen van welvaart, zo vervolgt spreker, dan zullen wij daarbij graag helpen. We willen graag overbodig zijn." Maar voorlopig ziet spreker in al die plannen niets anders dan een anti-communistische leuze. Hij kan zich de zo plotselinge reactie van de studenten niet begrijpen. Waar bleven

zij bij de Indonesische kwestie? Waar, toen het ging tegen minister Gielen? Spreker constateert bij de studenten nog veel onkundigheid op politiek gebied en hij acht daarom de zevende faculteit van groot belang.

Dr. POLAK vat zijn betoog samen met er nogmaals op te wijzen, dat vrede en vrijheid niet mogelijk zijn in een kapitalistische maatschappij, maar dat alleen een socialistische samenleving de voorwaarden daartoe kan scheppen. Hij besluit zijn rede met de woorden: "De politiek van de communistische partij zal, afhankelijk van de omstandigheden, democratisch blijven."

- - -

Van de aan studenten geboden gelegenheid tot het stellen van vragen wordt door enkele aanwezigen gebruik gemaakt, maar de inhoud van vragen en antwoorden zijn niet vermeldenswaard.

De vergadering gaat te ongeveer 23.15 uur rustig uiteen, na een slot- en dankwoord door een bestuurder van "pericles".

Verz. aan Hfd. C.V.D., 's-Hage.
H.C., Amsterdam.

M.-3.

08 996

Volgno. M OPGELEG
30.MRZ.1948
ACD/32064

Politie Haarlem.

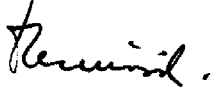
B

Haarlem, 19 Maart 1948.

BUREAU B
30-3-48

Hierbij doe ik U toekomen het rapport no^{oo}23^a van de I.D. Haarlem, betrekking hebbende op een openbare demonstratieve bijeenkomst belegd door de Partij van de Arbeid, federatie Haarlem, op Donderdag 18 Maart 1948 in de Gemeentelijke Concertzaal.

De Hoofdcommissaris van Politie,

J. Fontijne.

Aan de:
Centrale Veiligheidsdienst.
Javastraat 68.
Den Haag.

Weekoverzicht.

12 APR 1948

I.D. Haarlem,
No 23.a.

Op Donderdag, 18 Maart 1948, vond in de Gemeentelijke Concertzaal te Haarlem, een openbare demonstratieve bijeenkomst plaats, georganiseerd door de Partij van de Arbeid, federatie Haarlem, onder het motto: tegen reactie en dictatuur voor socialisme en democratie, schouder aan schouder tegen de Russische stoomwals.

Spreker: Evert Vermeer; declamatie: Tini Ruyfrok; orgelspel: Johan Jong.

Zaalcapaciteit: 1350 personen. De zaal was tot in de verste hoeken bezet.

De zaal was rondom met kleurige vlaggen getooid.

Van het Federatie-bestuur Haarlem van de Partij van de Arbeid waren aanwezig: voorzitter: XHappé, secretaris: D.G.

Hoekstra, penningmeester H. Tork en de bestuursleden zonder functie: van Sonsbeek, Duinker, G. de Boer en Scholten.

De bijeenkomst werd geopend door voorzitter Happé. Spr. releveerde de reactie welke alom in de wereld en ook hier te lande verwekt was door het gebeurde in Tsecho-Slowakije. Ook Haarlem heeft dit niet onberoerd gelaten. Een kerkdienst welke kort na het gebeurde in Haarlem gehouden werd en waarbij Ds. Banning voorging, was dusdanig bezocht, dat het kerkgebouw vrijwel te klein was om alle belangstellenden te bevatten. Dit deed volgens spreker denken aan de kerkdiensten in de bezettingstijd, toen de mensen onder de druk der tijden daar kracht en opbeuring zochten.

Hoewel de Russische stoomwals nog steeds verder gaat, is er echter in Nederland nog tegenstand, aldus spreker, en wij mogen niet vervallen tot apathie. Geen strijd is verloren alvorens ze gestreden is. Wij zullen van nu af aan duidelijke taal moeten spreken. Naar aanleiding van artikelen in bladen welke de P.v.d.A. onvriendelijk gezind zijn, waarin aangeduid wordt dat de leden van de P.v.d.A. als marxisten toch niet zo ver van de uiterst linkse partijen verwijderd zouden staan, schetst spreker, wat een socialist behoort/en welke idealen hij heeft. Iedere vorm van dictatuur wordt afgewezen; er is geen sprake in onze gelederen, aldus spreker, dat wij compromissen zouden sluiten. Spreker richt vervolgens het woord tot die sociaal-democraten die bij de verkiezingen in Mei 1946 meenden hun stem uit te moeten brengen op de communisten. Hij hoopte, dat zij thans in hun hart zouden voelen dat daar hun plaats niet was. Het ligt dan ook niet in de bedoeling van de P.v.d.A. om hen, indien zij terug wilden keren, hen af te stoten. Naast de negatieve strijd tegen het communisme staat nog steeds de positieve taak van de P.v.d.A. om te werken voor een progressief socialisme. Over de komende strijd zeide spreker, dat de P.v.d.A. bij deze strijd de pas aan zou geven. Bedenkt besloot spreker, dat het gaat om de rechten van de mens.

Hierna volgde een programma bestaande uit declamatie van Tini Ruyfrok afgewisseld door orgelspel van Johan Jong. Na de pauze werd het woord gevoerd door Evert Vermeer. Als uitgangspunt voor zijn toespraak nam spreker: de woorden uit een der socialistische liederen "Een voor allen, allen voor een, zo brengen wij de wereld vree", deze woorden hebben ons, aldus spreker, kracht gegeven in de bezettingstijd, zij zullen ons ook nu kracht geven. Spreker schetste de toestand in Europa na de zware slagen die haar waren toegebracht.

*is heel veel
voorgekomen*

*afkeuring op kant
H. Tork*

1 te zijn

r 24de

De verdeeldheid tussen volkeren die nog niet zo lang geleden zijde aan streden voor de vrijmaking van Europa. De saboteurs en kankeraars die de wederopbouw tegenhouden. De dreiging van het communisme. Spreker hekelde degenen, die in een terugkeer tot de toestanden van vóór 1939 de oplossing zagen van de problemen waar wij nu mee worstelen. Spr. herinnerde in dit verband aan de crisistijd van 1929 af, aan het leger van 500.000 werkelozen naast een overvloed aan productie, aan de wankelende middenstand en de in het moeras verzinkende boerenstand. Uit de paniekstemming welke nu heerst mogen wij, aldus spreker, nimmer de conclusie trekken, dat dit alles door een terugkeer naar de toestanden van vóór 1940 beter zou worden. Er is een bepaalde groep, die in een Volksdemocratie de genezing van alle kwalen zag. Velen geloofden daarin en stemden op de communisten. Zij meenden dit verplicht te zijn door de grote offers welke Rusland in den oorlog gebracht had. Spreker maakt daarop duidelijk, dat het Rusland niet begonnen is om de volkeren vrij te maken, doch dat daar waar de Russen stopten een ijzeren gordijn werd opgetrokken waarachter een duistere nacht viel zonder vrijheid en zonder democratie. Waar Volksdemocratie regeert is geen vrijheid. Spreker noemt in dit verband een reeks van namen van personen die in de laatste tijd in gevangnissen werden geworpen of ter dood gebracht. Weer kent Europa bannelingen die wachten totdat hun land bevrijd is. Als taak van de sociaal-democratie zag spreker om overal waar de menselijke vrijheid geschonden wordt, een kreet van verontwaardiging te doen horen. Spreker schets het ontstaan van de republiek Tsecho Slowakije, dat daar lag als een baken van vrijheid, totaan de bezetting door Duitsland en de laatste gebeurtenissen waarbij hij ook Jan Masaryk herdacht, die de dood verkoos boven de slavernij. Spreker spreekt zijn schande uit over de artikelen in "De Waarheid" waar naast een hoofdartikel over Jan Masaryk, waarin deze herdacht wordt, tevens artikelen verschijnen waarin de overrompeling van Tsecho Slowakije wordt toegejuicht. Het beste middel tot bestrijding van dictatuur noemt spreker om te blijven werken voor de welvaart van het Nederlandse volk. Laat ons dit voor ogen houden, aldus spreker, en niet vervallen in een mateloos anti-communisme. De Partij v.d. Vrijheid heeft aan de P.v.d. A. voorgesteld om te komen tot een eenheidsfront op de basis van het voormalige "Eenheid door Democratie". Spreker wijst dit aanbod fel van de hand. De P.v.d.A. zal blijven werken aan het herstel en de welvaart van Nederland. Geen terugkeer naar de toestanden van vóór 1939, die ons land zouden storten in een poel van ellende, welke de communisten nodig hebben voor hun verderfelijkelijk werk. Wij zullen onze afweer vinden, aldus spreker, op twee fronten de strijd tegen links doch ook de strijd tegen rechts extremisme. Geen samengaan met een Gerbrandy, Lunshof en consorten; zij die protesteren tegen het knechten van de vrijheid in Tsjecho Slowakije, zullen ook andere volkeren (Indonesië) hun vrijheid moeten gunnen. Spreker valt scherp uit tegen ~~XX~~ Gerretson en Gerbrandy die de rede van hare Majesteit tot de geallieerde vrienden, door het slijk sleurden in een rede uitgesproken in het Jaarbeusegebouw te Utrecht. Spreker roept op om het tempo van onze productie te verhogen. Voorts belicht hij het Marshall-plan en geeft een vergelijking tussen een eventuele hulp van Russische zijde en de hulp welke ons thans geboden wordt, om vervolgens het onlangs gesloten Pact van Vijf te releveren. Betreffende de Welvaart-comité; zegt spreker, dat, indien de communisten menen te moeten komen met comité's met stenguns, dat dan ook de sociaal-democraten van zich af zullen slaan. Indien de C.P.N. voortgaat met zijn arbeiders aan Moskou te verkopen, zal de kloof steeds dieper worden. Spreker geeft daarna de richtlijnen aan waarnaar de sociaal-democratie zich richt en wekt vervolgens op om, als men straks ter stembus gaat zijn stembiljet goed te gebruiken. De communisten zullen in dit opzicht hebben te bedenken, dat de Nederlandse arbeiders hun keus bepalen als vrije mensen.

In ons waterland is het de gwoonte, dat, als de vloedgolf tegen de dijken slaat, de dijkwacht zijn mannen tezamen roept en dat zij dan gezamenlijk naar de bedreigde plek gaan om het gevaar te keren. Laat ons hier een lering uit trekken, aldus spreker, de dijkwacht P.v.d.A. roept U thans toe niet met de handen in de zakken te blijven staan, doch allen tezamen te gaan naar het bedreigde punt in onze dijk. en U te scharen achter onze vlag. Bundelen wij ons thans om die vlag door de stormen heen te dragen. Spreker besloot zijn rede met de woorden: gorden wij ons aan ten strijde, slaat de handen ineen, strijdt in de P.v.d.A. aan de bouw van een wereld van vrede, welvaart en vrijheid. De bijeenkomst had een zeer ordelijk verloop. Verschillende passages uit de rede van spreker werden met applaus begroet. Aan de uitgang van de zaal werd Haarlem, 19 Maart 1948.
gecollecteerd voor het strijd- -----
fonds "Niet praten maar doen".

ONDERWERP:

Openbare vergadering van de
Partij van de Arbeid,
afdeling Deventer.

Weekoverzicht.

17 APR 1948

Volgno. M.

23. MRZ. 1948

ACD/31836

BUREAU B

24-3-48

R A P P O R T .

Naar aanleiding van nevenstaand onderwerp heb ik,
ALBERTUS WAGENAAR, agent van gemeentepolitie te Deventer,
de eer Uedelgestrenge beleefd het volgende te rapporteren

Na daartoe bekomen opdracht heb ik op Donderdag 18
Maart 1948 een openbare vergadering bijgewoond van de
Partij van de Arbeid, afdeling Deventer, welke gehouden
werd in het gebouw "H.U.Z.", gelegen aan de Diepenveense-
weg, te Deventer. Aanwezig waren ongeveer 500 personen,
bij een zaalcapaciteit van 550 zitplaatsen. Als spreker
trad op Sal Tas, redacteur buitenland van het dagblad
"Het Parool", te Amsterdam.

Te omstreeks 20.05 uur werd de vergadering met een
kort inleidend woord geopend door, HARM TIMMER, geboren te
Deventer op 9 Maart 1913, van beroep verslaggever van
"Het Vrije Volk", wonende te Deventer Hoge Belt 3, voorzit-
ter van de Partij van de Arbeid, afdeling Deventer.

Vervolgens bracht de gemengde-zangvereniging, "De Deven-
ter Volksstem", twee liederen ten gehore, n.l. "Op socialis-
ten sluit de rijen" en "Morgenrood".

Hierna besprak Sal Tas, voornoemd, de verhouding tussen
Sovjet-Rusland en de Rest van de Wereld. Volgens hem was
deze verhouding zo, dat Sovjet-Rusland in 1938 door de ge-
hele wereld werd veracht en gehaat, in 1945 werd verheer-
lijkt en momenteel meer veracht en gehaat werd dan ooit.

Over de gebeurtenissen in Tsjecho-Slowakije zeide hij
o.a., dat deze door de Communisten hier te lande zijn
goedgekeurd, waarbij hij opmerkte, dat deze goedpraters
van vandaag de Quislings van morgen waren. Zijn rede had
een aandachtig gehoor en oogstte een enthousiast applaus.

Na een korte pauze beantwoordde spreker een tweetal,
door de aanwezigen gestelde, vragen. Hierbij merkte hij
o.a. op, dat het beste wapen ter voorkoming van oorlog
een verenigd West-Europa was, waarbij West-Europa de men-
sen, Engeland de instructeurs en Amerika het materiaal
moest leveren.

Van de gestelde gelegenheid tot debat, werd door nie-
mand gebruik gemaakt.

Te omstreeks 22.10 uur werd de vergadering, welke een
ordelijk verloop had, met een kort woord door Timmer, voor-
noemd, gesloten.

Waarvan door mij is opgemaakt, getekend en gesloten, dit
rapport te Deventer op 19 Maart 1948.

*Opheids-
+ functie
opheids-
op hand*

AAN:
De Heer Commissaris van Politie
te
D E V E N T E R .

Z.O.Z.
=====

UITTREKSEL

Voor 996 ~~OD 967~~ ..... Naam Anti-Communisme op socialistische grondslag.
Maatregelen en meningen ter bep. bestaan
of macht der G.P.N.

Origineel in OD 963 ..... Naam Nationaal Welvaarts Comité.

Volgnr. .... Ag.nr. .... Aard van het stuk Haags Dagblad 22.3.48.

..... Afz. .... Datum .....

A.N.D.B.-bestuurslid ontslagen.

De Heer D.SPAANS , bestuurslid van de Alg.Ned.Diamantbewerkerbond, die een oproep aan de Amsterdamse bevolking tot het stichten van communistische welvaarts comité's mede had ondertekend, met de toevoeging: hoofdbestuur A.N.D.B., is op grond daarvan uit zijn functie ontslagen; hij kan lid blijven van de bond.

Uitgetrokken door H.d.G. ..... Afd./Sectie ACD 4b. Datum 23.11.48.

Op aanwijzing van .....

POLITIE LEIDEN

No. 547. I.D.

BIJLAGE(N)

Weekoverzicht.

12 APR 1948

LEIDEN, 17 Maart

OPGELEGD

M
19 MRZ 1948
ACD/31604

⊙ B

BUREAU B
20.3.48

*Ophef van PK
idm → X*

Op 16 Maart 1948 te 20 uur, is er vanwege de F.v.d.A., afd. Leiden, een openbare vergadering gehouden in de stadsgehoorzaal alhier, alwaar als spreker optrad SAL TAS uit Amsterdam. Na een inleidend woord van de afd.voorz. der Partij, H.van WOUDEBERG, en optreden van het zangkoor "De stem des Volks", hield SAL TAS zijn rede over de toestand in Tsjecho-Slowakye.

In een boeiend betoog schetste spreker het verloop der gebeurtenissen in dat land en wees er op, dat speciaal de Minister van Binnenlandse Zaken NOSEK (communist), daarbij een grote rol heeft gespeeld. Deze ging er toe over het gehele Politie-apparaat te zuiveren, d.w.z., alle niet-communisten bij de Politie werden vervangen door communisten.

In de bedrijven ging het volgens spreker evenzo. De leiding werd in alle bedrijven gelegd in handen van communisten.

Deze stelden z.g. actie-comite's in en één en ander had tot gevolg, dat een communist in een bedrijf 100% meer loon ontving dan zijn collega niet-communist. Dit was de oorzaak, aldus spreker, dat de aanmeldingen voor de C.F. geweldig stegen.

Het gelijktijdig ontslaan van de laatste 7 politie-functie-onarissen (niet-communisten) te Praag, stuitte op verzet bij de niet-communistische Ministers en deze boden hun ontslag aan. GOTTWALD heeft daarna geëist van President BENESJ, dat hij (Gottwald) zou worden belast met de samenstelling van een nieuw Kabinet. Volgens spreker ging dit gepaard met bedreiging van een algehele werkstaking in Tsjecho-Slowakye, waaraan de Politie haar medewerking ~~aan~~ zou verlenen. Inmiddels was er ook een z.g. samenzwering door de Politie ontdekt, want door haar waren bij Nationale Socialisten 3 geweren gevonden.

GOTTWALD, aldus spreker, deelde BENESJ mede, dat Rusland geen ongeregelheden zou dulden en een troepenmacht aan de Tsjechische grenzen had samengetrokken. Onder deze druk heeft President BENESJ moeten buigen, zei spreker en sindsdien is er voor niet-communisten geen plaats meer in Tsjecho Slowakye. De dood van Jan MASARYK, aldus spreker, is hiervan wel een duidelijk bewijs. In Bohemen wordt thans een concentratiekamp ingericht voor de tegenstanders van het regiem GOTTWALD. Het Tsjechische volk is er slechter aan toe dan tijdens de Duitse bezetting, zei spreker. Ook het welvaartspeil daalt snel. Was voorheen de economische toestand in Tsjecho Slowakye gunstiger dan in ons land, thans is deze veel slechter ~~als~~ bij ons, zei spreker. Textiel en schoenen zijn daar niet te bekomen. Dit is het resultaat van de oriëntering op het "Oosten", want in Rusland is het levenspeil veel lager dan bij de Westerse Volken. Ook de omschakeling van lichte- op zware industrie, hetgeen op bevel van Moskou heeft plaats gevonden in Tsjecho-Slowakye, heeft productie-verlies ten gevolge gehad, zei spreker, omdat de arbeiders moeten worden omgeschoold.

AAN

het Hoofd van de Centrale Veiligheidsdienst.
Javastraat 68 te
'S-GRAVENHAGE.

Weekoverzicht.

17.MRZ.1948

ACD/31484

G.E.H.E.I.M.

30 MRT 1948

BUREAU

18 MRT 1948

- A a n : 1. De Centrale Veiligheidsdienst te 's-Gravenhage;
 2. De Heer Procureur-Generaal te Arnhem;
 3. De Heer Burgemeester te Arnhem.

VERSLAG van een openbare vergadering, belegd door de Partij van de Arbeid te Arnhem op 11 Maart 1948.

Aanwezig: ongeveer 850 personen.
 Zaalcapaciteit: 1000 personen.

Sprekers: Mr. Van Heuven Goedhart en "Pieter 't Hoen".

Deze vergadering was bedoeld als protestdemonstratie tegen de recente gebeurtenissen in Tsjecho Slowakije.

Mr. VAN HEUVEN GOEDHART gaf een beschouwing over de geschiedenis van Tsjecho Slowakije, waarin hij speciaal de beide Masarijks preees. Vervolgens somde hij de verschillen op tussen het West-Europees socialisme en het zogenaamde socialisme in Oost Europa, ook wel volksdemocratie genoemd.

Spr. viel verscheidene malen de C.P.N. en De Waarheid aan waarbij hij wel in de parlementaire lijn bleef. Ook waarschuwde spr tegen uiterst rechts. Hij stelde de volksmilitie van de communisten op één lijn met de "B.V.L. van Prof Gerbrandy".

Spr. noemde het Marshall-plan de redding, zowel economisc als in de strijd tegen het communisme.

Tenslotte wijdde spr. enige gevoelvolle woorden aan Jan Masarijk, doch gaf zijn mening niet te kennen over de oorzaak van diens overlijden.

Pieter 'T HOEN noemde het gebeurde in Tsjecho Slowakije geen verrassing en een onderdeel van het grote Sovjet programma. De Russische binnen- en buitenlandse politiek zou ingesteld zijn op een nieuwe oorlog, aldus spr. Hij gaf daarna een overzicht op welke wijze Rusland zich infiltreert in de randstaten en welke tactiek daarbij toegepast wordt. Spr. zeide overtuigd te zijn, dat de Tsjechische bevolking niet communistisch is, althans bij de gehouden verkiezingen had de communistische partij slechts 37 % van de stemmen gekregen. Dat dit percentage nog bereikt was, aldus spr., was verklaarbaar uit twee feiten, nl. ten eerste dat Tsjecho Slowakije door de Russen in 1945 was bevrijd en ten tweede stond een groot deel der bevolking nog sceptisch tegenover de Westerse mogendheden naar aanleiding van de "München-politiek" van 1938. Na een vergelijking getrokken te hebben tussen de gebeurtenissen in Bulgarije (Dimitrof - Petkof) en Roemenië (Anna Pauker - Koning Michaël) zei spr., dat het nu al gebleken was, dat het in Tsjecho Slowakije precies dezelfde weg op ging. Hij citeerde een gedeelte uit het boek "Ik ging door Rusland" van Fisher en enige krantenartikelen t.a.v. uitspraken van Dimitrof. Tenslotte vertelde spr. de manier waarop de communisten de macht in Tsjecho Slowakije in handen hadden weten te krijgen, nl. door gedwongen massa-bijeenkomsten, het bevoordelen van communisten enz.

Pieter 't HOEN viel nogal uit de lijn; hij permiteerde zich uitlatingen ten aanzien van de communisten, zowel in Tsjecho Slowakije als hier, welke op het randje van belediging stonden. Zo noemde hij het communisme een "zwijnenstal" en hun handelingen "ploertenstreken".

Enige achter in de zaal aanwezige communisten lachten hierom en keken elkaar veelbetekenend aan. Toen een der communisten blijkbaar zijn misnoegen over genoemde uitlatingen luid wilde kenbaar maken, werd hij door partijgenoten hiervan weerhouden.

De vergadering had een ordelijk verloop.

Aan de uitgang van de zaal gaven de communisten een gestencild geschrift uit, dat als bijlage hierbijgaat.

De Hoofdcommissaris van Politie,

(C. Borstlap).

bylage 31484

DEMOCRATIE of DICTATUUR ?

Onderstaande advertentie is door de afdeling Arnhem der Communistische Partij aan Het Vrije Volk, Arnhemse Courant en De Waarheid ter plaatsing aangeboden. Zowel De Waarheid als ook de Arnhemse Courant plaatsen deze advertentie. De directie van Het Vrije Volk ging in haar blinde Communistenmaat zover, dat zij de advertentie weigerde.

Daerom brengen wij deze op onderstaande wijze onder Uw aandacht.

GROTE OPENBARE VERGADERING

Op: Vrijdag 12 maart in Muis Sacrum te Arnhem.

JAN BORK

spreekt over: Wat gebeurt er in Tsjecho-Slowakije?

Dit zal tevens een antwoord zijn aan Mr. v. Heuven Goedhart en P.'t Hoen
(P.v.d. A.)

Medewerking van de Socialistische Beweging, - Ekelsior -

Aanvang 8 uur

DEBAT. VRIJ

Entree 25 ct.

C.P.N. De Waarheid.

No: ID. 38/48

Weekoverzicht.

Betreffende:

Vergadering van de Partij van de Arbeid op 10 Maart 1948, te Hengelo (0).

OPGELEED

V. G. E. H. E. I. I.

15. MRZ. 1948

ACD/31296

25 MRT 1948

BUREAU
16-3-48

Op Woensdag 10 Maart 1948, te 20.00 uur, werd in het "Eigen Gebouw" aan de Pastoriestraat No: 33 alhier, een openbare vergadering gehouden van de Partij van de Arbeid.

Aanwezig waren ongeveer 400 personen, waaronder 150 vrouwen.

Spreker: F.J. Goedhart, (Schuilnaam Pieter 't Hoen) lid van de Tweede Kamer.

Onderwerp: "Rusland, Tsjechoslowakije en Wij".

Te omstreeks 20.10 uur, werd de vergadering geopend door de Voorzitter van de Afdeling Hengelo (0) van de Partij van de Arbeid: Geradus Hermanus Bulters, geboren te Hengelo (0) 22 November 1907, wonende te Hengelo (0) Oude Bornseweg No: 61, (Wet- houder te Hengelo (0)), die met een kort welkomstwoord de spreker van de avond inleidde.

Spreker Goedhart hield een zeer uitvoerige rede over de politiek van Sowjet Rusland, waarbij hij de houding van Rusland van voor 1940, gedurende het jaar 1941, tot de oorlog met Duitsland besprak en duidelijk liet uitkomen, dat toen reeds Rusland geheel ingesteld was om een zo groot mogelijk gedeelte van Europa tot zich te trekken. Als voorbeeld noemde hij Polen, Lethland Estland en Litauen. Toen echter volgens spreker de eisen van Rusland ook Duitsland te ver gingen brak ook tussen die beide landen de oorlog uit. Daar gedurende de oorlog bij zeer vele een zekere sympathie ontstaan was ten aanzien van Rusland, dat toen aan de zijde der geallieerden stond, is het mogelijk geweest, dat kort na de wapenstilstand het communisme, bij vele, die er vroeger tegen geweest waren, nu aanhangers vond. Als men nu echter de politiek van de Sowjet na het einde van de oorlog goed beschouwd, dan moet het een ieder toch duidelijk zijn, dat de Sowjet alles op het spel zet zijn doelstellingen ten uitvoer te brengen, al zou dat ook een derde wereldoorlog kosten.

Nadat de Sowjet na de oorlog zijn belangensfeer, zo als dat genoemd wordt, belangrijk uitgebreid had, en hij de controle had over de hele Balkan op Griekenland na, al de Baltische staten en een belangrijk gedeelte van Polen, is het nu gelukt, ook Tsjechoslowakije in te lijven onder het communistisch bewind. Wat dit voor Europa betekend weet ieder hier in de zaal. Massa arrestaties, moord en knevelarij zijn nu in dat ongelukkige land aan de orde van de dag. En laten wij hier in Nederland er voor waken, dat ons niet hetzelfde te wachten staat. Hoe het mogelijk geweest is, dat in Tsjechoslowakije de gehele politie aan de zijde van het communisme stond, wordt duidelijk als ik U zeg, dat de Minister van Binnenlandse in Tsjechoslowakije een communist was, die reeds langen tijd zorgvuldig alle goede politiemannen, en dan vooral de leiding gevende politiemannen uit de dienst ontslagen had en doen vervangen door rasechte communisten, zodat de gehele leiding van het Politie-apparaat daar in handen van communisten was. Laten de ambtenaren en politiemannen hier in ons land er voor waken, dat zoiets hier niet plaats vindt. Na er nog op gewezen te hebben, dat ook de Nederlandse communist een volgzame leerling van Stalin is en dat alles wat Stalin doet of doen zal de goedkeuring van de communisten zal weg dragen eindigde spreker zijn rede met een opwekking waakzaam te blijven en te strijden voor de echte democratie.

/ Zaken

X Na de rede van Goedhart werd een korte pauze gehouden, waarna er gelegenheid werd gegeven tot het stellen van vragen, zowel mondeling als schriftelijk. Er waren vier vragenstellers waarvan drie mondeling. De mondelinge vragenstellers hadden alle dezelfde vraag, namelijk twee dezer drongen er op aan, dat het hoogtij werd, dat de communistische Partij in Nederland verboden werd en de derde was nog concreter en eiste, dat onmiddellijk, als adhesie aan de studentenactie, door de Partij van de Arbeid de eis zou worden gesteld, dat de communistische Partij verboden werd. Door Goedhart werd hierop geantwoord, dat als de communistische Partij verboden moest worden, dat dan niet alleen in Nederland ~~niets~~ kon plaats vinden, maar dat dan alle nog niet onder het communistische juk zuchtende landen hetzelfde moesten doen. Spreker voegde er aan toe, dat hij begrijpen kon, dat er om een verbod gevraagd werd. X De vierde vragensteller had geen bijzondere vragen, ~~xxxxxxx~~ doch meer enige opmerkingen over de rede van Goedhart, welke door deze spreker weerlegd werden. Te omstreeks 22.30 uur, was de vergadering geëindigd.

Op 13 Maart 1948, toegezonden aan het
Hoofd van de Centrale Veiligheidsdienst
te 's-GRAVENHAGE.

In afschrift aan:

De Procureur Generaal fgd, Directeur
van Politie te ARNHEM.

~~XXXXXX~~
00 996
2 11-5-50

BOSS. No.:	00996
GRT.:	Tyd
DATUM:	12-3-40
AR.:	

Actiecomité's in Amsterdam Op z'n Tsjechisch

Onder het mom van „Voorlopig Welvaartcomité Amsterdam” hebben de communisten op grote schaal een pamflet verspreid, waarin wordt opgewekt in buurten en bedrijven op z'n Tsjechisch actiecomité's te vormen als „comité's voor nationale welvaart”.

Vertegenwoordigers van deze actiecomité's zijn uitgenodigd voor een stedelijke conferentie op Zondag 4 April.

Ban en achterban zijn opgeroepen om het pamflet te tekenen. Om het een schijn van algemeenheid te geven, heeft men ook personen buiten de C.P.N. weten te bewegen hun naam te geven.

Voorzitter van het comité is de communistische wethouder L. Seegers; lid zijn de communistische wethouder B. Polak, het communistische raadslid W. van Wijk, het oude communistische thans „wilde” raadslid mev. Heijermans, bestuursleden van de communistische mantelorganisatie de bloemenhandelarenvereniging „Nieuw Leveir” en de ex-vrijz.-dem. wethouder E. J. Abrahams, die desgevraagd zich niet wilde uitlaten of hij al of niet communist is en die destijds zo'n zonderlinge rol in de raad heeft gespeeld.

De bekende communistische doctrines over „samenwerking met Oost-Europa” en tegen Amerika werden in het pamflet vermeld.

De heer W. Thomassen, secretaris van de Partij van de Arbeid, heeft in een van de partijorganen als antwoord op dit pamflet o.a. het volgende medegedeeld: „Laat geen enkele communist zich illusies maken. Nergens zal voortaan ook maar één communist worden gekozen, in wat voor comité-werk of in welke openbare functie dan ook. Waar zij zich bevinden en niet voor de volgende verkiezingen kunnen worden verwijderd, behoren zij buiten spel te worden gezet. De C.P.N. gooit ons volk de Tsjechische handschoen toe. Wij nemen die op.”

996

BOSS. No.: 02, 996
 CRT.: Het Parool
 DATUM: 9-3-48
 PAR.: .....

III

N.V.V. zegt:

Welvaartscomité's zijn stengun-comité's

Het bestuur van het N.V.V. heeft in zijn laatste vergadering de oproep der communistische partij besproken om in alle bedrijven „welvaartscomité's” te stichten. Deze comité's zijn bedoeld als een nabootsing van de actiecomité's, die in Tsjecho-Slowakije de communistische staatsgreep hebben mogelijk gemaakt.

Slechts bij ongerepte handhaving en vervolmaking van onze democratische staatsinstellingen zijn recht en menselijkheid gewaarborgd en kunnen de arbeiders ongehinderd hun strijd om lotsverbetering blijven voeren.

Vanzelfsprekend zal geen lid van het N.V.V. enigermate medewerking aan de communistische „stengun”-comité's verlenen.

Het N.V.V.-bestuur verwacht echter bovendien van al zijn leden en vraagt dit ook van alle andere arbeiders, dat zij zich tegen het heilloos drijven der C. P. N. in de toekomst met alle macht te weer zullen stellen. Zonder vrijheid en recht zijn sociale vooruitgang en waarachtig socialisme onmogelijk.

Voer OD 151
— en OD 996.

Onder AOD-no. 31161 is in OD ⁹⁶⁷ ~~411~~ geborgen een verslag
van een op 6-3-48 in Amsterdam (Krasnapolsky) gehouden
openbare vergadering, georganiseerd door:
a. de Jongerenorganisatie van de K.V.P., en
b. de Democr.-Socialistische Jongeren Vereniging "Nieuwe Koers"
Aanwezig ± 400 jongeren.
Aanleiding: de omwenteling in Tsjecho-Slowakije.

11.5.50
Bja.

ACD 31660

Onder bovenstaand ACD-no. is in OD 411 een versalg geborgen van een op 10-3-48 in Utrecht gehouden openluchtsamenkomst georganiseerd door de Politieke Jongeren Organisatie in de KVP en de Democratisch-Socialistische Jongeren Organisatie "De Nieuwe Koers". Aanleiding: de omwenteling in Tsjecho-Slowakije. Aanwezig ± 2500 personen.

10-5-50,

Inlichtingendienst
HOOFDCOMMISSARIAAT
VAN POLITIE
UTRECHT

OPGELEED

UTRECHT, de 9 Maart 1948

Lr C/4.Nr 204'48

Bijlagen: _____

Bericht op schrijven No.....

van.....

Onderwerp: _____

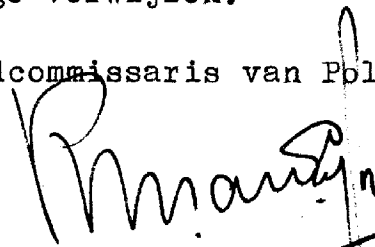
Maart no. M 19 48
11.MRZ.1948
ACD/51077

BUREAU B

12.3.48

Hierbij doe ik U toekomen het verslag van een op 8 Maart 1948 gehouden openbare vergadering van de Partij van de Arbeid, gehouden in het N.V.Huis aan de Oude Gracht te Utrecht, naar de inhoud waarvan ik U moge verwijzen.

De Hoofdcommissaris van Politie,

(R.W. van Eijk).

Aan de Heer Hoofd van de
Centrale Veiligheidsdienst
Javastraat 68,
's Gravenhage.

C/1 no. 204'48

Werkoverzicht.

1 APR 1948

R A P P O R T.

Verslag van een op 8 Maart 1948 in het N.V. Huis te Utrecht gehouden openbare protestvergadering van de Partij van de Arbeid met als onderwerp "Tsjecho-Slowakije". Spreker: Mr. Dr. G.J. VAN HEUVEN GOEDHART. Medewerking van het Zangkoor van de Partij van de Arbeid: "De Stem des Volks". Zaalruimte: 1033 personen. Aanwezig: ongeveer 750 personen. Toegangsprijs: f 0,50

In de zaal waren geen leuzen of versieringen aangebracht. De stemming was rustig. De spreker werd niet onderbroken.

Om ruim 20 uur opende HENDRIKUS PLOEG Jr., geboren te Haarlem 10-5-1894, Voorzitter van de afdeling Utrecht van de Partij van de Arbeid, Wethouder der gemeente Utrecht, de vergadering. Hij wees op het verbazingwekkende, dat nog geen 3 jaar na de bevrijding Europa al weer door dictatuur wordt bedreigd. "We moeten het Communisme uitbannen door een positieve, opbouwende welvaartspolitiek en opening van zaken. Ook moeten we met kracht protesteren tegen het gebeurde in Tsjecho-Slowakije. Geen angst, doch ontzetting en verontwaardiging heeft ons hiertoe samengebracht".

Het Zangkoor zong hierna 3 liederen.

Vervolgens nam V. HEUVEN GOEDHART het woord. Hij begon te vertellen, dat hij voorzitter was geweest van een Commissie van de Verenigde Naties in New-York ter regeling van de persvrijheid. Daar kwam al naar voren het verschil in opvatting hieromtrent tussen Rusland en de andere deelnemers. De Russische afgevaardigde LOMAKIN ging zelfs zo ver om tegen de Tsjecho-Slowaak LEY SYCHRAVA te zeggen, dat deze niet wist wat fascisme en vrijheid was.

Nota bene Ley Sychrava, die gedurende de eerste wereldoorlog als officier met het Tsjechische Vrijheidsleger door Polen, Rusland en Siberië was uitgeweken; die daarna 20 jaar lang in Tsjecho Slowakije hoofdredacteur was van een dagblad van Oud-strijders, doch na de verderfelijke politiek van München al spoedig in Buchenwalde terecht kwam en na 5 jaar concentratiekampen voor de tweede maal naar Tsjecho-Slowakije terugkeerde. Sychrava zit thans in de gevangenis. Zo zijn er duizenden gevallen.

Spreker vergelijkt zijn gevoelens ten opzichte van de democraat Sychrava met de gevoelens die Benesj zal hebben ten aanzien van de in 1937 overleden Masaryk. Spreker weidt dan uit over de levensloop van Masaryk. Hoe hij als

zoon van een keuterboertje zich opwerkte en op 40-jarige leeftijd in het parlement zat als vertegenwoordiger van de Tsjecho-Slowaakse minderheid. Hoe hij toen een tegenzin had in de leefwijze van het Tsjecho-Slowaakse volk, dat deels door Oostenrijk, deels door Hongarije werd geëgeerd. Spreker roemt dan Masaryk's publicaties over het Marxisme, alsmede over de eeuwige waarde van het Humanisme. In 1914 is Masaryk en later diens beste leerling Benesj, uitgeweken naar Zwitserland. Samen hebben zij de geweldige dag beleefd in 1918, toen Tsjecho-Slowakije vrij en zelfstandig werd verklaard. Hoewel het Tsjecho-Slowaakse volk een Slavisch volk is, leert de geschiedenis, dat het zich steeds naar het Westen heeft gebogen en een Westerse democratie is geworden.

Vanaf 1918 echter is deze democratie al bedreigd door de ogenschijnlijk goedwillende Sudeten-Duitsers. Deze minderheid groeide uit tot een vijfde colonne, met Henlein als verrader-gouwleider.

Dan komt de gruwel van München; de opoffering van Tsjecho-Slowakije. "Ik heb deze politiek destijds reeds aangevallen, hoewel Paul de Groot in De Waarheid thans het tegendeel beweert".

Nog geen 6 maanden later gaat Tsjecho-Slowakije onder op een wijze, die nog erger was dan in Nederland. Spreker memoreert dan zijn ontmoetingen met Benesj. Benesj, die in 1943 in Moskou een vriendschapsverdrag tekende met Rusland, doch waarin uitdrukkelijk stond bepaald, dat dit bedoeld was ter uitbanning van het Duitse gevaar, en dat men zich zou onthouden van inmenging in buitenlandse aangelegenheden.

Echter maken we thans de zoveelste ondergang mee van Tsjecho-Slowakije. Spreker zegt dan ongeveer:

"Sommigen beweren wel dat nu de ware democratie in Tsjecho-Slowakije heerst en wijzen dan op goede maatregelen, zoals het afschaffen van het groot-grondbezit, de nationalisatie van bepaalde bedrijven, e.d. Zij vergeten dan echter, dat Democratie niet alleen is een bündeling van idealen, maar ook een weg waarlangs deze moeten worden bereikt. Deze weg wordt in Tsjecho-Slowakije niet bewandeld. Zij vergeten dat in de ware Democratie de enkeling in vrije wilsbepaling zich kan ontplooiën in de voor hem meest geëigende richting. In Tsjecho-Slowakije geldt thans de leuze, die destijds de W.A. in Nederland in haar schild voerde: "U bent niets, Uw volk is alles". Met dit volk worden dan bedoeld de Comité's van Actie. Er zijn er, die durven zeggen, dat deze comité's steunen op de meerderheid van het volk en wijzen dan op de straatdemonstraties. Toehoorders, stelt U zich eens voor - hij zal het niet doen - maar dat Gerbrandy met een stel volgelingen de straat op gaat, de nodige tam-tam maakt en dan zegt: "Zie je wel, het volk wil mij", dan heeft U de figuur, zoals het in Tsjecho-Slowakije gegaan is. De communisten hebben steeds een grote zwak voor de politie. De communistische minister van Politie schoof voortdurend partijgenoten op de hoge plaatsen. De andere 12 ministers traden af, toen hun protesten daartegen niets hielpen. Benesj heeft steeds geloofd, dat Gottwald zich aan de regels van het spel zou houden. Dat is niet gebeurd. De democratie is daar dood.

"Nu zijn er nóg, die willen ontkennen, dat een en ander onder
"Russische invloed is geschied. Kijk dan naar Bulgarije, Roe-
"menië, Letland, Estland e.d. Zie dan, hoe de Russische minis-
"ter ZORIN 3 dagen vóór de crisis zogenaamd de distributie van
"de Russische graanleveringen kwam inspecteren en hoe hij drie
"dagen na de staatsgreep weer naar Moskou terugging. Herinnert
"U zich dan hoe Tsjecho-Slowakije zich onder Russische dwang
"destijds terugtrok van de Marshall-plan conferentie te Parijs.
"Nu noemt U mij misschien een Marshall-huurling of een Bevin-
"jongen. Maar wij kunnen en mogen niet afzijdig blijven. Dit
"is een gevaar. Ik voel er echter ook niets voor, om, zoals
"velen willen, nu alle politieke partijen, behalve de C.P.N.,
"op een hoop te gooien en dan gezamenlijk een nationale poli-
"tiek te gaan voeren. Inderdaad moeten we de C.P.N. in de
"gaten houden, maar meer reëel en dreigender is het gevaar
"van degenen die ik wil samenvatten onder de naam "Elsevier".
"Tegen hun onbeschaamde publicatie over de Raad van State
"moeten we iets doen. Dat gaat zo niet langer. Het zijn zwarte
"reactionairen, die op hun kans zitten te wachten.
"Om een communisme uit te bannen moeten we Nederland verder
"democratiseren en socialiseren en Europa moet zich herorga-
"niseren. Europa als oudste bakermat der beschaving moet ten
"slátte los komen van Oost en van West.
"Ik vraag U níét, toe te treden tot de Partij van de Arbeid.
"Ik vraag U slechts zich rekenschap te geven wat het betekent
"persoonlijk een vrij mens te zijn. Denk dan nog eens aan de
"Duitse bezetting.
"Daarom is voor Nederland een stelsel van z.g. democratie on-
"aanvaardbaar. Daarom zijn de enkele verbeteringen in Tsjecho-
"Slowakije voor ons onaanvaardbaar, omdat de persoonlijke
"vrijheid daar verloren is gegaan. We staan in een gevecht tegen
"extremisme ~~wann~~ links doch ook van rechts. Vecht mede in de
"Partij van de Arbeid".

Hierna zingt het zangkoor 3 liederen.

Vervolgens sluit de voorzitter de vergadering met een op-
wekking voor de verkiezingsstrijd en de aankondiging van een
daarvoor gehouden collecte bij de uitgang van de zaal.

Om 9.40 uur gaat men rustig uiteen.

Utrecht, 9 Maart 1948.

⊕ *[Handwritten initials]*

We-koverzicht.

30 MRT 1948

OPGELEGD

Volgn. M
10.MRZ.1948
<i>3/02/48</i>

KORT VERSLAG VAN EEN OP VRIJDAG 5 MAART 1948 GEHOUDEN OPENBARE
PROTEST-VERGADERING TEGEN DE COMMUNISTISCHE STAATSGREEP IN
TSJECHO-SLOWAKIJE, IN HET GEBOUW "DE HARMONIE" TE GRONINGEN,
UITGAANDE VAN DE PARTIJ VAN DE ARBEID".

----- BUREAU B. -----

12-3-48

S x
x

Aanwezig waren ongeveer 1000 personen, waarvan ongeveer de helft vrouwen. (Zaalruimte plm. 1300 personen) In de zaal was het podium versierd met rode vlaggen, terwijl boven het podium de Nederlandse vlag was aangebracht. In de zaal werd gecolporteerd met het blad "Met volle zeilen", terwijl buiten de zaal door enige felle communisten, waaronder de wethouder van Groningen Berend BOSMA en de voorzitter van de afdeling Groningen van de C.P.N. Jan de JONG, met de bladen "Voorwaarts" en "De Waarheid" werd gecolporteerd.

✓ x

De vergadering werd geopend door de voorzitter van de afdeling Groningen van de Partij van de Arbeid, de wethouder van Groningen, Harm ROELFSEMA, die onder meer in zijn openingswoord even relateerde, dat tegenstanders buiten de zaal probeerden de goede sfeer te vertroebelen, doch waarbij hij de aanwezigen verzocht hun kalme te bewaren en deze personen te negeren.

x

Als spreker trad verder op den heer Frans J. GOEDHART met als onderwerp "Vrijheid en Democratie". Hierin deed hij zeer felle aanvallen op de communisten, waarbij hij herhaaldelijk door applaus uit de vergadering werd onderbroken.

Tot slot van zijn rede, tijdens het uitspreken waarvan zich geen incidenten voordeden door de in de zaal aanwezige communisten, wakte hij de aanwezigen op: "Samen met de arbeiders tegen het Stalinisme".

De vergadering werd gesloten door de voorzitter, nadat de aanwezigen de "Socialistenmars" en de "Internationale" staande hadden gezongen met medewerking van de arbeiders muziek vereniging "Door het volk voor het volk" uit Groningen.

Een collecte bij de uitgang, ten behoeve van het strijdfonds "Niet praten maar doen", bracht een bedrag van f.204.47½ op.

Het geheel had een ordelijk verloop, niet in het minst door het tactisch optreden van een aanwezige Inspecteur van Politie in uniform. -----

Groningen 8 Maart 1948.

KORT VERSLAG van de openbare vergadering van de Partij van de Arbeid, gehouden op Woensdag, 3 Maart 1948, te 20.00 uur in de Dierentuin alhier.

De zaal, welke een capaciteit heeft van 1200 personen, was geheel gevuld, terwijl enige honderden personen teleurgesteld moesten worden.

Voor de ingang werd gecolpoorteerd door de Nederlandse Volksunie met een pamflet met het opschrift "Vorrink helpt Moskou" en door andere personen met een anti-militaristisch blad.

Het podium, waarop het gehele bestuur had plaatsgenomen, was met partijvlaggen versierd. Voor de aanvang van de vergadering en tijdens de pauze, werden door de Haagse Stem des Volks, enige liederen gezongen.

Na een kort welkomstwoord verkreeg Frans GOEDHART, lid van de Tweede Kamer, het woord. Hij sprak ongeveer als volgt:

"Steeds weer blijkt, dat ten aanzien van de democratie verschillende opvattingen bestaan. Ook de Russische regeringsvorm wordt democratisch genoemd door bepaalde personen. Velen zijn echter wakker geschud door de recente gebeurtenissen in Tsjecho-Slowakije. De Russische politiek wordt beheerst door de dwanggedachte, dat Rusland een socialistische staat is. Maar is een staat, waar één partij, één pers, één radio bestaat en waar een afwijkende mening arrestatie betekent, wel socialistisch? Er zijn inderdaad positieve dingen in Rusland. Er zijn scholen gebouwd, wegen en spoorwegen aangelegd en er is een achterstand ingehaald, doch dit is niet typisch socialistisch. De communisten zijn echter geheel afgestemd op Rusland en als Rusland zijn gebied uitbreidt, wordt dit genoemd: "Uitbreiding van het socialistisch Vaderland".

Hierna wordt de loop der gebeurtenissen in Praag gereleveerd.

Het wordt thans tijd om onze houding te bepalen en in verzet te komen, opdat een dam wordt geworpen. We dienen er rekening mee te houden, dat Rusland zijn handlangers in alle landen heeft, waar het zijn stunt uitvoert. In ons land moeten wij de arbeiders, die aan de zijde van de communisten staan, bewerken. Er moeten daden gesteld worden en de omstandigheden van de arbeiders dienen verbeterd te worden. We hebben echter tegenstand van lieden als van de Rijkseenheid, van reactionairen en van de K.V.P. Juist zij moet zich realiseren, dat Italië en Frankrijk, deze christelijke landen, zo communistisch zijn en Engeland, een socialistisch land, slechts een handjevol communisten heeft.

Om het hoofd te kunnen bieden aan de bedreiging, moeten de kleine landen zich aaneensluiten en verder dient er een West-Europese Unie te komen, om door eenheid op economisch, politiek, socialistisch en militair gebied, tot macht te komen. Er is daarbij een nauwe samenwerking nodig met Amerika, want alleen door de Amerikaanse hulp zullen herstel en vernieuwing mogelijk zijn. STALIN is uiteraard niet geïnteresseerd bij een welvarend Europa, want die heeft liever een verpauperd Europa.

De Russische overheersing brengt slechts rechteloosheid. De menselijke arbeidskracht wordt gebruikt om de productie op te voeren en alles is gericht op de komende botsing tussen

Oost en West. Daarom zullen we strijden om klaar te zijn en we zullen, volgens het woord van een Belgische socialist: "Met de arbeiders strijden tegen het Stalinisme".

Na de pauze verkreeg Koos VORRINK het woord, die als volgt sprak:

"Het verheugt mij, dat U in zo groten getale gehoor gegeven hebt om deze Protestvergadering, in verband met de gebeurtenissen in Tsjecho-Slowakije, bij te wonen.

Ik wil eerst even teruggaan naar de bezettingstijd, begin 1945. Toen bevond ik mij in het concentratiekamp "Sachsenhausen". Op zekere dag kwam aldaar het legerbericht binnen, dat de Russen de Oder en de Neisse waren overgetrokken. Dit is de verbitterdste dag geweest van mijn leven, want dat stond gelijk met de bedreiging van de Westerse beschaving.

In hetzelfde kamp bevond zich toen de huidige Minister van Buitenlandse Zaken van Noorwegen. Ik besprak met hem de mogelijkheid, om, nu de Russen de Oder en de Neisse waren overgetrokken, door blokvorming deze bedreiging van het communisme te keren. Hij antwoordde: "Daar doen wij niet aan mee, omdat wij practisch geïsoleerd liggen en Rusland zeker zijn ogen gericht zal houden op de ijsvrije haven van Narvik."

Hiermede was Noorwegen voor ons verloren. Na de bevrijding was ik als afgevaardigde van de Partij van de Arbeid in Roemenië. Ik heb toen met verschillende bestuursfunctionarissen van dat land gesproken. De communistische invloed was op dat moment nog niet groot, doch er werd hard gewerkt door de communisten om de overmacht te krijgen. Onder hen bevond zich ook Anna PAUKER. Zij was toen nog ambteloos burgeres, doch zij stond telefonisch in contact met het Kremlin. Bij mijn vertrek uit Roemenië werd mij door socialistten verzocht, of ik aan de nog Vrije Westerse Mogendheden wilde zeggen, dat er thans al duizenden mensen in het concentratiekamp geworpen zijn en duizenden illegaal in de bergen rondzwerven en snakken naar de vrijheid. Ik heb mijn vrienden toen beloofd, dat ik, zolang ik adem heb, zal strijden tegen het communisme (applaus).

Ongeveer 4 maanden geleden was ik in Praag en sprak aldaar met GOTTWALD, BENESJ en nog vele andere mensen van de Tsjecho-Slowaakse regering. Ik bemerkte toen, dat de Russische propaganda de mensen aldaar in hun geest van socialisme had bewerkt. Bovendien hadden ze aldaar de tactiek toegepast om een communist als Minister van Binnenlandse Zaken te laten fungeren, met het gevolg, dat zij de Politie onder controle hebben en naar hun inzichten besturen. Dan had men in Tsjecho-Slowakije nog een z.g. militie voor bedrijfsbewaking. Van deze militie was 75% communist.

Er was geen mogelijkheid deze militie te liquideren, omdat zij voor 100% gesteund werd door Rusland.

Nu enige dagen voor de verkiezing is er op BENESJ zoveel druk uitgeoefend, dat hij onder het juk is doorgegaan, met het gevolg, dat ook Tsjecho-Slowakije achter het ijzeren gordijn is opgenomen.

Waar blijft de vrijheid, die door Rusland in zo rijke mate naar voren wordt gebracht in hun program. U kunt het de laatste dagen in de couranten lezen, dat er verschillende mensen zijn afgezet. Weet U nog van toen, aldus spreker, dat HITLER sprak en zei: "Wie niet voor ons is, is tegen ons."

Tsjecho-Slowakije heeft thans hetzelfde lot ondergaan als in 1938, toen het zich verkocht en verraden voelde door de Westerse mogendheden. Het kwam reeds bij de conferentie van

Jalta tot uiting, dat Tsjecho-Slowakije onder de invloedssfeer van Rusland zou komen te staan. Nu zijn er in ons land + 10% communisten, die bezig zijn net als in andere landen z.g. "Welwaartsplannen te stichten, maar zij vergeten hierbij te zeggen, dat dit volgens een circulaire van Moskou geschiedt. Bovendien trachten zij onze regering te bewegen om radio-zendtijd te verkrijgen. Het mag hun nimmer gelukken ook maar één minuut zendtijd te krijgen (applaus).

Wij hopen, aldus spreker, dat het plan "Marshall" spoedig tot uitvoer zal worden gebracht en de Europese landen zich zullen verenigen, zowel economisch, als op militair gebied en aldoende een blok vormen tegen de communistische dictatuur. Dan zal Rusland zich eerst wel goed bedenken, alvorens tot een aanvalsoorlog over te gaan. Wij hebben echter tegenstand van lieden als van de Rijkseenheid, van reactionairen, zoals K.V.P. en C.H. Juist zij moeten zich realiseren, dat Italië en Frankrijk, deze christelijke landen, zo communistisch zijn. Engeland daarentegen, een socialistisch land, heeft slechts weinig communisten. Dan zijn er nog heren in de Tweede Kamer, bijvoorbeeld TILANUS, die tot diep in de nacht aan het debatteren blijft over de naamvals "N", "Sabbat" en het gemengd zwemmen. Dit is funest op een moment, dat Europa kraakt!

Vorrink besloot met de leuze: "Met de Partij van de Arbeid, strijden voor Vrijheid, Welvaart en Vrede".

De vergadering, die een volkomen rustig verloop had, werd om 23.30 uur gesloten.

Verzonden op 8 Maart 1948
aan: C.V.D.

Doc. No.: 0996
OBT.: Let op Uw Saak
DATUM: 27-48
PAR.:

Afwijzen I

.... Het is daarom, dat waar de omstandigheden daartoe mochten leiden, wij ook zullen strijden naast de bevolking van Sovjet-Rusland. Wij zullen dit doen, trouw blijvende aan ons als gevolg van onze beginselen ingenomen standpunt ten aanzien van het bolsjewisme. Want wij mogen nooit vergeten, dat wij de beginselen en practijken van het bolsjewisme volstrekt afwijzen."

(H. M. de Koningin voor Radio Oranje op 24 Juni 1941)